

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Maruša Kranjec

Medgeneracijska solidarnost v občini Škofljica

Magistrsko delo

Ljubljana, 2023

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Maruša Kranjec

Medgeneracijska solidarnost v občini Škofljica

Magistrsko delo

Ljubljana, 2023

ZAHVALA

Za vso pomoč in podporo ter strokovno usmerjanje se zahvaljujem mentorju doc. dr. Sreču Dragošu.

Hvala krajanom občine Škofljica, ki so si vzeli čas in prispevali k nastanku mojega magistrskega dela.

Hvala babicam in dedkom, da ste poskrbeli za mojo Viktorijo in mi tako omogočili, da sem dokončala svojo študijsko pot.

Hvala tebi, Viktorija, vsak tvoj nasmeh je bil zgolj dodatna motivacija.

Hvala, Aljaž, za vso podporo in potrpežljivost ter za to, da vedno verjameš vame.

PODATKI O MAGISTRSKI NALOGI

Ime in priimek: Maruša Kranjec

Naslov naloge: Medgeneracijska solidarnost v občini Škofljica

Leto: 2023

Št. strani: 130

Št. prilog: 3

Št. tabel: 13

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Ključne besede: medgeneracijska solidarnost, socialna omrežja, potrebe ljudi, medgeneracijski center

Povzetek magistrskega dela:

V magistrskem delu sem se osredotočila na raziskovanje medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica. Tema medgeneracijske solidarnosti je izredno aktualna. V teoretičnem delu sem predstavila vsa tri življenjska obdobja, socialna omrežja, potrebe ljudi, medgeneracijsko solidarnost, medgeneracijsko solidarnost v družini v Sloveniji, sožitje in medgeneracijsko sožitje ter medgeneracijski center. Na koncu teoretičnega dela sem se osredotočila na medgeneracijsko solidarnost v občini Škofljica, saj sem v občini tudi izvedla raziskavo. Neslučajnostno in priročno sem izbrala 12 občanov občine Škofljica, s katerimi sem izvedla intervjuje. V raziskavi me je zanimalo, kaj ljudje potrebujejo in kakšne so njihove potrebe, kakšne izkušnje imajo z obstoječo obliko medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica in katere potrebe lahko zadovoljujejo že sedaj in katerih ne morejo zadovoljevati, čeprav bi bilo to potrebno. Vprašanja, ki sem jih zastavila med intervjujem, so bila vezana na to kako vzdržujejo stike z ljudmi, ali jim je pomembno, da se povezujejo z drugimi, na koga se lahko obrnejo, ko potrebujejo pomoč, ali nudijo pomoč drugim ljudem, kako pogosto imajo stike z ljudmi iz druge generacije, s katero generacijo imajo najbolj pogoste stike, kako si zapolnijo svoj prosti čas, kako poteka povezovanje generacij v občini Škofljica, katerih aktivnosti v občini se udeležujejo, katere potrebe glede medgeneracijske solidarnosti v občini lahko in katerih ne morejo zadovoljevati ter kaj bi si želeli, da medgeneracijski center ponuja. V razpravi sem primerjala pridobljene podatke intervjujev med seboj in ugotovila, da ljudje stike vzdržujejo s prijatelji pretežno z uporabo socialnih omrežij, z družino in osebno. Rezultati so pokazali, da so si vsi intervjuvanci med seboj enotni ter da so socialna omrežja pomembna vsem. Vsak posameznik je svoje socialno omrežje opisal s svojimi besedami. Rezultati so pokazali, da se večina sodelujočih zanaša na svoje neformalno socialno omrežje. Nekateri sodelujoči ne nudijo pomoči drugim iz različnih razlogov, drugi pa nudijo pomoč. Različne generacije se med seboj prepletajo v družinskem življenju, službi, šoli itd. Rezultati so pokazali, da imajo vsi sodelujoči v raziskavi hobije in aktivnosti, ki jim zapolnijo dan. Ugotovila sem, da sodelujoči poznajo več možnosti povezovanja generacij v občini Škofljica. Nekateri se možnosti povezovanja generacij oziroma različnih aktivnosti tudi udeležujejo, samo trije izmed vprašanih se ne udeležujejo aktivnosti. Rezultati so pokazali, da nekateri ljudje lahko zadovoljujejo svoje potrebe v občini Škofljica, drugi pa ne. Sodelujoči v raziskavi so dali tudi veliko različnih predlogov, kaj vse bi lahko ponujal medgeneracijski center v občini Škofljica. Na podlagi pridobljenih podatkov sem predlagala nekaj možnih načinov, kako bi lahko spodbujali medgeneracijsko solidarnost v občini Škofljica.

Title: Intergenerational solidarity in the municipality of Škofljica

Master's Thesis Abstract

In the Master's thesis, I focused on researching intergenerational solidarity in the municipality of Škofljica. The subject of intergenerational solidarity is highly topical. In the theoretical part, I presented the three stages of life, social media, needs of people, intergenerational solidarity, intergenerational solidarity in the family in Slovenia, coexistence and intergenerational coexistence and the intergenerational centre. At the end of the theoretical part, I focused on intergenerational solidarity in the municipality of Škofljica, since I performed the research in the municipality. I purposely and handily chose 12 residents of the municipality of Škofljica, with whom I performed interviews. In the research, I wanted to find out what people need, what needs they have, what experience do people with an existing form of intergenerational solidarity in the municipality of Škofljica have, which needs they can already satisfy and which they can't, although it would be necessary. The interview questions were related to how they maintain contact with people, if they find it important to connect with others, to who they can turn when they need help, if they provide help to other people, how often they have contact with people from another generation, with which generation they have the most contact, how they fill their spare time, how they connect with other generations in the municipality of Škofljica, which activities they attend in the municipality, which needs regarding intergenerational solidarity in the municipality they can and which they can't satisfy and what they would like the intergenerational centre to offer. In the discussion, I compared the obtained data and found that people maintain contact with friends mostly with the use of social networks, with family and personally. The results showed that all the interviewees were on the same page and find social networks very important. Each individual described its social network with their own words. The results showed that the majority of the respondents rely on their informal social network. Some participants do not provide help to others for various reasons, while others provide it. Different generations intertwine in the family life, workplace, school etc. The results showed that all the participants in the research have hobbies and activities that full up their day. I found that the participants are familiar with more possibilities for connecting between generations in the municipality of Škofljica. Some of them participate in intergenerational connections or different activities, only three of them do not participate in activities. The results showed that some people can satisfy their needs in the municipality of Škofljica, and others can't. The participants also provided a lot of different suggestion about the possible offer of the intergenerational centre in the municipality of Škofljica. Based on the obtained data, I suggested some possible ways to encourage intergenerational solidarity in the municipality of Škofljica.

KAZALO VSEBINE

1	TEORETIČNI DEL.....	1
1.1	Tri obdobja življenja	1
1.1	Socialna omrežja.....	3
1.1.1	Neformalna socialna omrežja	5
1.1.2	Formalna socialna omrežja.....	6
1.1.3	Socialna izključenost	7
1.2	Potrebe ljudi	9
1.3	Medgeneracijska solidarnost.....	11
1.3.1	Ravni medgeneracijske solidarnosti	14
1.3.2	Makroraven medgeneracijske solidarnosti	15
1.3.3	Mezoraven medgeneracijske solidarnosti.....	15
1.3.4	Mikroraven medgeneracijske solidarnosti.....	15
1.4	Medgeneracijska solidarnost v družini v Sloveniji	18
1.5	Sožitje in medgeneracijsko sožitje.....	20
1.6	Medgeneracijski center	20
1.7	Medgeneracijska solidarnost v občini Škofljica	21
1.7.1	Pregled medgeneracijske solidarnosti v občini	23
1.7.1.1	Dom starejših Škofljica.....	23
1.7.1.2	Junaki na domu	23
1.7.1.3	Društvo upokojencev Škofljica in Društvo upokojencev Lavrica	24
1.7.1.4	Center za socialno delo	24
1.7.1.5	Knjižnica Škofljica.....	24
1.7.1.6	Društvo prijateljev mladine Lavrica	25
1.7.1.7	Osnovna šola Škofljica	25
1.7.1.8	Simbioza giba.....	26
1.7.1.9	Patronažna služba.....	26
1.7.1.10	Županija Škofljica in Karitas.....	26
1.7.1.11	Prostofer	27
1.7.1.12	Medgeneracijski center	27
2	OPREDELITEV PROBLEMA	28
2.1	Raziskovalna vprašanja.....	28
3	METODOLOGIJA.....	29

3.1	Vrsta raziskave	29
3.2	Merski instrument.....	29
3.3	Populacija in vzorčenje	29
3.4	Obdelava in analiza podatkov	29
4	REZULTATI	33
5	RAZPRAVA.....	39
6	SKLEPI.....	43
7	PREDLOGI.....	45
8	SEZNAM VIROV	47
9	PRILOGE	52
9.1	Priloga 1: Smernice za intervju	52
9.2	Priloga 2: Transkripcije razgovorov	53
9.3	Priloga 3: Osno kodiranje.....	124

KAZALO SLIK

Slika 1: Maslowova hierarhija potreb.....	10
Slika 2: Štirje dejavniki, ki vplivajo na medgeneracijsko solidarnost.....	17
Slika 3: Karta Škofljice.....	22
Slika 4: Karta Škofljice.....	22

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primer kodiranja	30
----------------------------------	----

1 TEORETIČNI DEL

1.1 Tri obdobja življenja

Človek se v svojem življenju sreča z mladostjo, srednjimi leti in starostjo. Mladost lahko opredelimo kot obdobje človeka od spočetja do samostojnosti. V tem obdobju je značilno telesno dozorevanje za razmnoževanje, v osnovi pa se vključujejo v delovanje tudi vse druge razsežnosti. Glavni nalogi v tem obdobju sta zdrava rast in temeljno učenje. Vse to pripelje do zmožnosti za samostojno lastno družino in delo. V srednjih letih človek poskrbi za svoje potomstvo ter dela za preživetje sebe, mlade in stare generacije. Nato pa sledi še starost, ki je obdobje, ko človek prepušča skrb za materialni razvoj mlajši generaciji, sam pa dozori do polne samouresničitve. V starostni gerontologiji razlikujemo tri starosti, in sicer kronološko, funkcionalno in doživljajsko. Kronološka starost pokaže rojstni datum, funkcionalna starost se kaže pri tem, koliko samostojnosti pri temeljnih življenjskih opravilih človek premore, in doživljajska starost se kaže v tem, kako človek sprejema in doživlja svojo starost (Ramovš, 2000, str. 317–318).

Erik H. Erikson je razvoj v mladosti razdelil na šest stopenj (Ramovš, 2014):

1. V prvem letu starosti je otrokovo socialno okolje njegova mama. Razvije se mu prazaupanje, boleštna alternativa je globinsko nezaupanje vase, v ljudi in svet.
2. Tudi v drugem in tretjem letu otrokove starosti so njegovo socialno okolje njegovi starši, razvija se mu tudi avtonomija, boleštna alternativa je negotovo, dvomeče, sramežljivo in sovražno odbijanje drugih, sveta in sebe.
3. V četrtem in petem letu otrokove starosti je njegovo socialno okolje razširjenja družinska skupina, razvije se pobuda, boleštna alternativna je temna nesproščenost, ki se izraža v nerazumnih občutkih krivde brez vzroka.
4. V otrokovem šolskem obdobju je njegovo socialno okolje šola, razvije se delavnost, boleštna alternativa je zlovešči občutek manjvrednosti in nezmožnosti.
5. V puberteti in mladostništvu so socialno okolje vrstniki in svet vzornikov, razvije se identiteta, boleštna alternativa je razpršena identiteta z nepovezanimi delčki samega sebe.
6. V današnjem poznem mladostništvu, ki je bilo pred nekaj desetletji že zgodnja odraslost, je socialno okolje osebni, učni in delovni krog prijateljev, spolni partner, sodelavci in tekmeci v družbi, razvijeta se intimnost in solidarnost; če človeku spodleti

razvoj intimnosti in solidarnosti, se bolešno zapre vase in izolira, kar je zelo nevarna usmerjenost za srednja leta in starost.

Ramovš (2014) pravi: »S socialnega vidika delimo srednja leta v tri podobdobja:

1. zgodnja srednja leta od 26. do 35. leta; to je običajno čas priprave in ustanovitve lastne družine z majhnimi otroki, odhoda iz rodne družine in uvajanja v poklicno delo oziroma službo;
2. osrednja leta življenja od 36. do 50. leta s šolajočimi se otroki tja do njihovega osamosvajanja ter čas človekovega največjega poklicnega in službenega prispevka skupnosti;
3. pozna srednja leta od 51. do 65. leta, za katera je po navadi značilno, da so otroci že samostojni, čeprav dokaj pogosto živijo še pri starših, poleg tega je to čas postopne priprave na upokojitev, v bližnji preteklosti so bili ljudje pogosto že upokojeni.«

»Z gerontološkega vidika je primerna delitev starosti v tri podobdobja:

1. zgodnja starost od 66. do 75. leta, ko se človek privaja na upokojensko svobodno življenje, po navadi je dokaj zdrav in trden ter živi zelo dejavno;
2. srednja starost od 76. do 85. leta, ko se v svojih dejavnostih prilagaja ter doživljajsko privaja na starostno upadanje svojih moči in zdravja, izgublja vrstnike in večini umre zakonec;
3. pozna starost po 86. letu starosti, ko postaja kot prejemnik pomoči za mlajši dve generaciji nemi učitelj najglobljih temeljev človeškega dostojanstva, sam pa opravlja zadnje naloge v življenju« (Ramovš, 2014).

Ramovš (2000) tudi pravi: »Poznavanje in upoštevanje vseh obdobij življenja v človekovem vzdolžnem razvoju od spočetja do smrti daje socialni gerontologiji teoretsko podlago za razumevanje starega človeka iz njegove osebne življenjske zgodovine, prav tako pa za razumevanje posebnosti in medsebojne komplementarnosti vseh treh generacij, o čemer bomo posebej govorili, saj je za model medgeneracijskih skupin za kakovostno starost, ki ga razvijamo, značilno prav postmoderno medgeneracijsko povezovanje.« Delitev na obdobja je potrebna, da lahko razumemo potrebe, naloge in zmožnosti v določenem obdobju. Življenje ni ena sama nedeljiva enota, vsako naslednje obdobje življenja lahko razumemo šele iz vseh prejšnjih (Ramovš, b. d.).

Mladost se dandanes podaljšuje, povprečna meja je v naših civilizacijskih razmerah med 25. in 30. letom starosti. Srednja leta trajajo do 65. leta, starost pa od 65. leta naprej (Ramovš, 2014).

Ko se posvečamo trem življenjskim obdobjem, zelo hitro ugotovimo, kako zelo pomembna sta medgeneracijsko povezovanje in solidarnost.

Temelj in osnova medsebojnega razmerja generacij je njihovo dopolnjevanje, Ramovš (2000) nam to pokaže tudi na primeru: »Temeljni smisel prvega obdobja življenja je, da otrok odraste v zrelega, samostojnega in uravnovešenega odraslega človeka. Da se to zgodi, potrebuje otrok – tako majhen kakor mladostnik veliko investicijo vloženega časa, človeških čustev in osebnih življenjskih izkušenj od starejših dveh generacij. Kako je z razpoložljivim časom, čustvi in življenjsko izkušnjo srednje generacije? Srednja generacija po svojem temeljnem poslanstvu rojeva potomstvo in dela za preživetje vseh treh generacij, zato ima zelo malo časa za otroke in mladino. Prav tako nima dovolj čustev za potrebe prve generacije. Veliko se jih zgubi v neplodnih intrapsihičnih in odnosnih konfliktih in zgrešenih čustvenih naložbah. Srednji generaciji primanjkuje čustev celo za lastne medsebojne odnose, ki so temeljna vzgojna determinanta za mlado generacijo. Življenjska izkušnja pa dozoreva šele po prestani krizi srednjih let in v starosti. Navadno se v starosti človekova izkušnja izčisti do stopnje življenjske modrosti, ki je potrebna za medgeneracijsko prenašanje zgodovinskega spomina in kulture. Srednja generacija, ki je seveda primarna v starševski vlogi do prve generacije, torej sama ne more povsem zadostiti njenim razvojnim potrebam. Komplementarno dopolnilo starševske generacije pri zadovoljevanju razvojnih potreb otrok in mladine je tretja generacija. V čem? Stara generacija ima – če seveda sprejema svojo starost in jo živi kolikor toliko smiselno in kakovostno – svobodno na razpolago ves svoj čas. Del svojega časa so babice in dedki od nekdaj posvečali vnukom. Za čustva je značilno, da ostajajo sveža tudi v starosti – »čustva ne poznajo skleroze«. V starosti dozori v smeri, kakor se je človek oblikoval v srednjih letih. Otroci občutijo pristna in zrela čustva, zato imajo tako radi svoje dobre babice in dedke. Zlasti pa dozori v starosti življenjska izkušnja. Naše izkušnje pri prostovoljskem družabništvu mladostnikov s starimi ljudmi nenehno presenečajo s tem, kako pristno se poveže mladostnik s starim človekom, ko se spoznata in ujameta. Tesen stik stare in mlade generacije je torej življenjskega pomena za dober razvoj prve generacije. Nič manj pa ni pomemben za tretjo generacijo.«

1.1 Socialna omrežja

Socialna omrežja so tekom življenja izredno pomembna v vseh treh življenjskih obdobjih. Socialna omrežja so tesno povezana z medgeneracijsko solidarnostjo, saj je od njih v veliki

meri odvisno, koliko in kakšne medgeneracijske solidarnosti bo posameznik deležen. Človek potrebuje človeka, saj smo socialna bitja.

Vezi med ljudmi nastajajo na podlagi življenjskih okoliščin in situacij. Narava odnosov vodi v potrebo, da imamo ob sebi ljudi, na katere se lahko zanesemo v primeru, ko potrebujemo njihovo pomoč in podporo. Tukaj lahko govorimo o družini, prijateljih, sosedih ali pa o profesionalni ravni opore (Nagode, 2003, str. 5).

Socialna omrežja in socialna opora spadata med pomembne dejavnike zdravja. Prejemanje in nudenje opore je pravzaprav učinkovito takrat, ko je mogoča enakomerna izmenjava, saj je vzajemnost ena izmed osnovnih oblik socialnega veziva, ki izniči negativne posledice občutka, da si drugemu človeku v breme (Pahor, Domajnko in Hlebe, 2009, str. 222–225).

Socialna mreža posameznikov je določena z množico enot, ki pa jih med sabo povezujejo socialne vezi. Te enote so lahko posamezniki, formalne organizacije, skupine, industrijske veje itd. (Iglič, 1998, str. 82).

Socialna mreža predstavlja posameznikovo povezanost z drugimi, kar pa je ena od bistvenih človekovih potreb in lastnosti. Socialna omrežja posamezniku pomagajo, da uspeva in zadovoljuje svoje potrebe. Socialna omrežja v življenju postavljajo pravila igre za družbeno sožitje, človekovo vedenje in ravnanje »sejejo« v družbeno sprejemljive in nesprejemljive vloge, socialna omrežja posameznika varujejo pred pomankanjem in nevarnostmi, v težavah pa mu tudi pomagajo (Ramovš, 2010).

Socialne mreže se skozi zgodovino spreminjajo. V preteklosti so bili odločilni za socialna omrežja družina, sorodniki, sosedje v krajevni skupnosti, verska skupnost, obrtniško združenje za obrtnike itd. To lahko poimenujemo tradicionalne socialne mreže. Ljudi je v njih povezovala predvsem nuja v boju za preživetje (skupno imetje, medsebojna odvisnost itd.). Dandanes pa sta sorodstvena in sosedska socialna mreža postali nezadostni za šolanje, delo, oskrbo v bolezni in onemoglosti in še marsikje. Sorodstvena in sosedska socialna mreža se še vedno ohranjata, toda imeti morata primerno pomoč od zunaj in dopolnjevati ju morajo nove socialne mreže (Ramovš, 2010). Ramovš (2010) pravi:

»Danes torej deluje vzporedno več vrst socialnih mrež iz različnih življenjskih razmer:

- tradicionalne iz kmečko-obrtniško-stanovske družbe, ki so nastajale in delovale več tisočletij;

- moderne iz industrijske družbe, ki so se oblikovale zadnji dve stoletji – takšne so npr. šolstvo, zdravstvo, pokojninsko in druga solidarnostna zavarovanja;
- nove poindustrijske, informacijske, ki se začenjajo oblikovati zadnja leta v poindustrijski informacijski družbi – npr. skupine za samopomoč, internetni dostop do informacij, internetna družabna omrežja.«

Če imajo osebe raznoliko omrežje, ki ga vzdržujejo s pomočjo različnih dejavnosti, je izražena večja stopnja zadovoljstva v primerjavi s tistimi ljudmi, ki imajo sicer močno podporo, ampak homogeno vrsto odnosov. Večja kot je heterogenost stikov, boljše je oporno omrežje posameznika, ker prijatelji in sosedje nudijo drugačno vrsto opore kot na primer družina (Gilchrist, 2004, v Kump in Jelenc Krašovec, 2009, str. 188).

Ramovš (2017, str. 51) socialne mreže tudi deli na štiri podvrste:

- »naravne socialne mreže (družina, sosedstvo, sorodstvo, prijateljstvo, delovna tovarišija),
- umetno oblikovane socialne mreže za krajši čas ali za zelo parcialne vidike življenja (npr. skupine za samopomoč, terapevtske skupine),
- trajnejše in bolj celostne socialne mreže za socialno urejanje (prevzgojni zavodi, komune),
- nadomestne socialne mreže ob izpadu kake bistvene socialne funkcije iz naravnih socialnih mrež (rejniške in oskrbniške družine, domovi za stare ljudi)«.

1.1.1 Neformalna socialna omrežja

Neformalna socialna omrežja temeljijo na medsebojni solidarnosti, med drugim vključujejo čustveno oporo, finančno in materialno pomoč itd.

Starim ljudem so družinski člani najpomembnejši vir socialne opore. Pri starih ljudeh igra pomembno vlogo vključevanje v socialna omrežja, saj posamezniku lahko pomagajo pri življenjskih opravilih, omogočajo socialno integracijo starega človeka v družbo, nudijo finančno in materialno oporo itd. (Filipovič Hrast, Kogovšek in Hlebec, 2005, str. 205).

Neformalne socialne mreže ljudi so po navadi ekonomične, to pa zato, ker so hitro dosegljive zaradi prostorske bližine njenih članov. Neformalne socialne mreže so tudi varne zaradi osebnega odnosa med člani, saj imajo moralne vrednote prednost pred gmotnimi dobrinami.

Šibka točka pa je to, da temeljijo na nekaj ključnih osebah in so posledično ranljive in nestalne (Hojnik – Zupan, 1999, str. 133 in 134).

»Neformalno, lokalno ali osebno (imenujemo ga tudi egocentrično) omrežje so ljudje, ki so za starejšo osebo kakorkoli pomembni. To so lahko npr. ožja ali širša družina, prijatelji ali sosedje. Opazujemo starejšega človeka z njegovimi značilnostmi in značilnostmi njegovega lokalnega omrežja. Običajno ga opredeljujejo naslednje značilnosti:

1. velikost osebnega omrežja – na koliko ljudi se starejša oseba lahko obrne za pomoč, če sploh lahko na koga;
2. struktura lokalnega omrežja – kako močno in na kakšne načine so člani lokalnega omrežja med seboj povezani; npr. ali se odrasli otroci družijo med seboj le ob družinskih srečanjih ali so njihovi odnosi pogostejši in podporni;
3. prevladujoča sestava omrežja – ali ima starejša oseba v omrežju le partnerja ali morda le otroke, ali ohranja stike s prijatelji in neguje dobre sosedske odnose, ali se družijo le s starejšimi ljudmi (npr. če nima otrok), ali večina članov omrežja živi v neposredni bližini starejše osebe, ali so stiki pogosti in redni, ali je odnos starejše osebe s člani osebnega omrežja dober in izpolnjujoč, so izmenjave uslug uravnotežene, so starejši ljudje z osebnim omrežjem zadovoljni, ali se sploh lahko na koga obrnejo, ko so v stiski, in podobno« (Filipovič Hrast in Hlebec, 2015, str. 59).

1.1.2 Formalna socialna omrežja

S pomočjo formalnih socialnih omrežij se zagotavljajo socialne storitve. Formalne oblike pomoči so na voljo v treh sektorjih (Mali, 2012, str. 86):

- javni sektor (centri za socialno delo, domovi starejših občanov, centri za pomoč na domu, oskrbovana stanovanja),
- zasebni sektor,
- nevladne in prostovoljske organizacije (društvo upokojencev, skupina starih ljudi za samopomoč).

Mali (2012, str. 91) pravi: »Človek je družbeno bitje, zato so stiki z drugimi fiziološka nuja, potreba po stikih in družabnosti pa je ena temeljnih človekovih potreb. Mreže starih ljudi so po navadi majhne in omejene na ozek krog ljudi, predvsem na družinske člane in redke prijatelje. Pomemben del omrežja so tudi ljudje, ki pomagajo starim ljudem za plačilo in so zaposleni v formalnih oblikah pomoči, kot tudi prostovoljci. Pogosto se zgodi, da so t. i. plačani prijatelji

večinski del uporabnikove socialne mreže in so edini stik uporabnika z zunanjim svetom. Pomembno je, da poskušamo čim bolj krepiti družabnost starih ljudi, saj si navadno želijo stikov z drugimi, vendar ne vedo, kako naj jih vzpostavijo.«

»Formalne vire socialne opore nudijo institucije, za katere je značilna birokratska organizacija, specializacija funkcij, formalizacija pravil delovanja, standardizacija delovanja ipd. Formalna opora je tako opredeljena kot profesionalne storitve, ki jih pooblaščajo in sponzorirajo vladna telesa. Sem spadajo tudi zasebne profesionalne storitve in prostovoljne organizacije, ki dobivajo posredna ali neposredna denarna nakazila države. Te organizacije po navadi nimajo s posamezniki emocionalnih vezi, temveč mu zagotavljajo množico uslug, kot so: osebna nega, vsakodnevna nega, pomoč v gospodinjstvu ipd. Torej gre za nudenje predvsem materialne (instrumentalne) opore« (Froland v Vaux, 1998, str. 234).

1.1.3 Socialna izključenost

Socialna izključenost pomeni nesprejemanje skupine ali posameznega človeka s strani družbenega okolja. Vzroki za nesprejemanje lahko temeljijo na rasi, etničnosti, jeziku, kulturi, religiji, spolu, starosti, socialnem razredu, ekonomskem ali zdravstvenem stanju. Socialna izključenost človeku odvzema njegove temeljne pravice in veže nase revščino, prikrajšanost in nestrpnost. Znotraj EU se socialna izključenost definira kot izključenost iz ene ali več dimenzij blaginjskega trikotnika. Blaginjski trikotnik sestavljajo država, trg in civilna družba. Če posameznik izpade iz ene dimenzije, to že pomeni izključenost in tveganje, če posameznik izpade iz dveh ali treh dimenzij, pa to pomeni, da je že kritičen za družbeno kohezijo. Socialna izključenost je koncept, ki odseva neenakost posameznikov ali skupin prebivalstva in njihove udeležbe v življenju družbe. Socialna izključenost se recimo lahko pojavi takrat, ko je posameznik v dalj časa trajajočem materialnem pomankanju in se počasi izključuje iz družbenega dogajanja in postane socialno, kulturno in politično izoliran (Hvalič Touzery, b. d.).

Zaviršek in Škerjanc (2000, str. 387) govorita o tem, da dandanes največje diskriminacije doživljajo posameznice in posamezniki, ki doživljajo več kot eno obliko prikrajšanosti. Socialno izključenost zaznamujejo tri vrste diskriminacij;

- »ekonomska: ker je v današnjih zahodnih družbah obča vrednota subjekt, sposoben ustvarjati dobiček, ki se na zunaj zdi povsem avtonomen in neodvisen, je ekonomska prikrajšanost temelj za številne druge diskriminacije;

- socialna: subjekti nimajo družbenega vpliva in ne zasedajo tistih delovnih mest ter tistih družbeno pozitivno vrednotenih družbenih vlog, ki bi jim prinesle socialno pozitivno vrednoteno identiteto in določeno količino vpliva in moči v procesih odločanja;
- kulturna: ker so družbene norme povezane z večinsko normo, temelji kulturna diskriminacija na poniževanju ljudi, ki jim pripisujemo negativne lastnosti, in na povzdigovanju tistih, ki jim pripisujemo pozitivne lastnosti in ki potrjujejo obstoječe ideale telesne lepote, kreposti, inteligence itn., kar so lastnosti pripadnikov večinske kulture«.

Zaviršek in Škerjanc (2000, str. 389) indikatorje izključenosti delita na:

- »Ekonomske:
 - otežen dostop do izobraževanja, zlasti študija;
 - nedostopnost do dela/brezposelnost;
 - pomanjkanje možnosti izbire pri poklicnem izobraževanju;
 - pomanjkanje možnosti izbire poklica;
 - pomanjkanje informacij.
- Socialne:
 - institucionalizem, hospitalizem in azilarno prakso;
 - socialno varstvo, ki temelji pretežno na načelu skrbi za ljudi, ki potrebujejo pomoč, in manj na osebni avtonomiji in individualnih pravicah (infantilizacija in pokroviteljski odnos do uporabnikov socialnega varstva);
 - odsotnost izbire izvajalcev socialnih storitev;
 - sistem »paketa« — ko ustanova socialnega varstva ponudi človeku paket storitev, ki jih mora uporabnik v celoti sprejeti ali zavrniti (primer je varstveno-delovni center, kjer ima oseba zagotovljeno dnevno vodenje in varstvo, vendar le, če obiskuje VDC; človek, ki potrebuje stanovanje, nekajurno nego in hrano, mora zaradi teh potreb vse življenje živeti v zavodu; osebe, ki potrebujejo pomoč pri vzgoji otroka, morajo dati otroka v rejo);
 - oteženo gibanje in arhitektonske ovire.
- Psihološke:
 - skromno samopodobo in samozavest osebe, ki doživlja izključevanje;
 - doživljanje interpersonalne in institucionalne viktimizacije;
 - občutek, da je treba biti hvaležen državi;

- strah, da bi imela zahteva po boljših uslugah negativne posledice in privedla do novih izključevanj;
- nezaupanje v institut pravne države;
- atribucijo ali pripisovanje negativnih etiket;
- stereotipe in z njimi obarvano javno mnenje o določeni socialni problematiki;
- socialno izolacijo in dolgotrajno osamljenost;
- občutek, da nima pomena zahtevati spremembe, saj se ne bo nič spremenilo.«

1.2 Potrebe ljudi

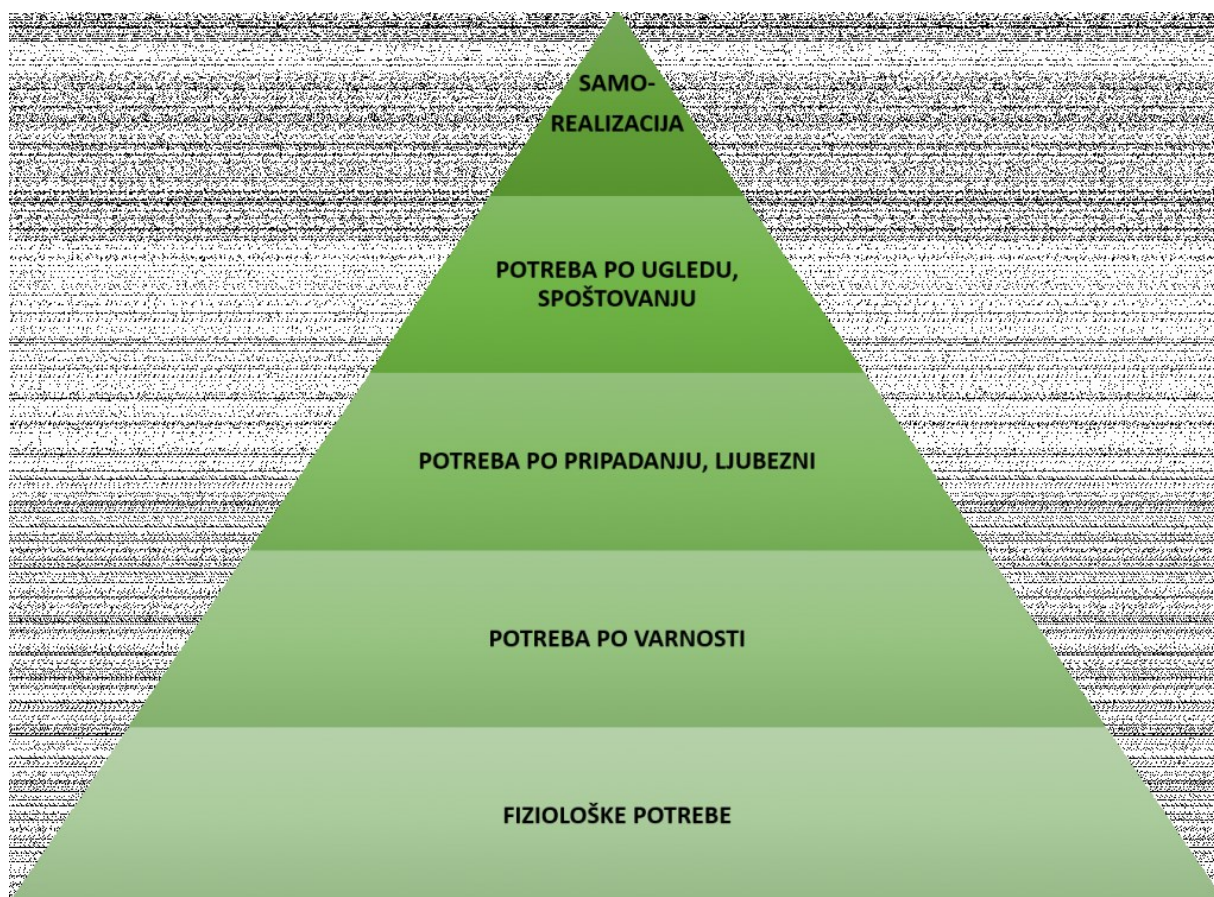
Pomemben koncept v socialnem delu so potrebe. Koncept potreb opisuje stanje, ki mora biti doseženo, da pri posamezniku ne pride do še večje socialne stiske. Nekatere potrebe posameznikov je sicer treba zadovoljiti v najkrajšem možnem času, tukaj recimo govorimo o potrebi po hrani. Druge potrebe pa lahko sicer ostanejo nezadovoljene dlje časa, vendar pa imajo vseeno lahko negativne posledice za posameznika, če ostanejo nezadovoljene (Kapus, 2020).

Ramovš (2011, str. 4 in 5) potrebe definira na naslednji način: »Potrebe so samodejni vzgibi živega organizma, ki ga nagibajo (motivirajo) in usmerjajo v tako vedenje in sobivanje z okoljem, da se ohranja pri življenju in zdravo razvija.« Ko govorimo o potrebah tretje generacije, imamo pred očmi vse človeške potrebe v vseh šestih razsežnostih, to so telesne, duševne, duhovne, socialno-sožitne, razvojne in bivanjske ali eksistencialne. Potrebe pojmuje kot osnovne motivacijske sile za razvoj. Pri konkretnem osebnem in socialnem menedžmentu staranja menimo, da je treba biti posebno pozoren na tri osnovne potrebe, in sicer na telesno, duševno in socialno svežino ali gibljivost ter na njihovo medsebojno socio-psiho-somatsko povezanost. Relativna zadovoljenost teh treh potreb je osnova za dobro zadovoljevanje vseh drugih potreb: nižjih in višjih, splošnih človeških in specifičnih za staranje. Največje neizkoriščene možnosti za kakovostno staranje do konca življenja ne glede na onemoglost pa so verjetno v razvoju zadovoljevanja duhovnih potreb v starosti.«

Psiholog A. Maslow je trdil, da človek raste s pomočjo lastnih življenjskih izkušenj, njegova potreba po samouresničevanju pa naj bi bila cilj vsakega človeka (Kristančič, 2005, str. 25). Potrebe so nekakšna sila, ki nas skozi življenje motivirajo, da dosežemo ves svoj potencial. Osnovne potrebe so skupne vsem ljudem, zadovoljuje jih vsak posameznik na drugačen način. Čeprav so med ljudmi prisotne družbene razlike, pa smo z biološkega vidika vsi enaki. Maslow

deli potrebe ljudi na osnovne, torej nižje, te vsak posameznik potrebuje za življenje, ter višje, ki jih vsak posameznik potrebuje za osebno rast in razvoj. Dokler niso zadovoljene potrebe na nižji ravni, ne morajo biti zagotovljene potrebe na višji ravni (Strniša, b. d.).

Tudi kakovost življenja človeka se meri po tem, ali so zadovoljene vse potrebe posameznika (Ramovš, 2003, str. 88). Potrebe so nekakšen kriterij za merjenje družbenega razvoja in zadovoljevanja posameznikov. Potrebe zasledimo v socialni varnosti in socialni politiki kot enoto načrtovanja in merjenja, ocenjevanje potreb pa je eno izmed temeljnih dejanj v socialnem varstvu, na podlagi katerega se utemeljuje izvajanje storitev. Za pojav socialne blaginje prebivalstva ni ključen obstoj potreb, zahteva po družbeni intervenciji se pojavi šele, ko nastopi nekakšna tako imenovana problematična situacija, ko posameznik, skupina ali institucija zaradi neizpolnjenih potreb prepozna določene okoliščine kot problematične (Flaker et al., 2008, str. 14).

Slika 1: Maslowova hierarhija potreb

Kapus (2020) pravi: »Pojma potreb in želja se v socialnem delu pogosto pojavljata v paru, ko govorimo o upoštevanju potreb in želja. Pojma želje in potrebe se pogosto prepletata in sta si podobna. Izražata pogled v prihodnost, situacijo, kamor bi želeli priti. Velikokrat so želje izraz nezadovoljenih potreb. Tako neizpolnjene potrebe kot želje so lahko za ljudi obremenjujoče. Kljub temu je v socialnem delu smiselna razdelitev med željami, ki izražajo voljo posameznika (in s tem tudi občutene potrebe), in med potrebami, ki se nanašajo na določen standard, ki ga je potrebno doseči in dosegati, da ne pride do negativnih posledic v življenju ljudi.«

V grobem lahko potrebe razdelimo na izražene in neizražene ter zadovoljene in nezadovoljene. Flaker (2017) jih deli na:

- realizirane (zadovoljene in izražene potrebe),
- samoumevne (so zadovoljene, čeprav so neizražene),
- pereče (so izražene, ampak ostajajo nezadovoljene),
- skrite (so nezadovoljene in neizražene, ker jih niti ne zaznamo).

Poznavanje in upoštevanje potreb posameznika je ključno za delo z ljudmi.

1.3 Medgeneracijska solidarnost

Človek je socialno bitje in potrebuje stike z drugimi. Medgeneracijski odnosi in medgeneracijska solidarnost imajo velik vpliv na kakovost naših življenj. Medgeneracijska solidarnost vpliva na celotno družbo in njeno delovanje.

Človek potrebuje človeka. Odnosi so osrednji del človeškega obstoja ne glede na to, koliko smo stari in kje živimo. Medosebni odnosi so vitalni za vsakega izmed nas. Odnosi z drugimi ljudmi nam ne zagotavljajo sreče, lahko nam prinesejo zadovoljstvo ali pa bolečino, so pa sestavni del vsakega posameznika (Kristančič, 2005, str. 111).

Medgeneracijsko solidarnost opredelimo kot socialno povezanost med generacijami, in to je pozitiven vidik povezovanja med ljudmi. Tukaj govorimo o nujenju pomoči, toplini itd. Generacijo lahko razumemo kot skupino ljudi v družbi, ki je definirana s starostjo, ni pa nujno, da so osebe med seboj sorodstveno povezane, lahko pa gre tudi za odnose med družinskimi člani, ki so sorodstveno povezani (Hlebec idr., 2012).

Na odnose med generacijami vplivajo odnosi, ki jih imajo predstavniki posamezne generacije med seboj. Pripadnost posamezni starostni skupini oblikuje kolektivno identiteto in

generacijsko kulturo, ki se kaže predvsem v načinu izražanja. Pri medgeneracijskih odnosih pa je ravno tako pomembno vprašanje stikov med različnimi generacijami. Če so stiki med različnimi generacijami omejeni, se posledično lahko zgodi, da hitro pride do stereotipnih predstav o eni ali pa o drugi generaciji. Če ni osebnih odnosov med ljudmi, pa to pripelje do izoliranosti posameznika. Človek ne zadošča sam sebi, je del celine in se kot socialno bitje ne more izogniti socialnim odnosom (Paulus, 2008).

Solidarnost pomeni podpiranje, odobravanje ravnanja, pripravljenost za medsebojno pomoč, sodelovanje, zavest skupnosti in medsebojne povezanosti posameznikov zlasti v družbenem življenju (Slovar slovenskega knjižnega jezika, b. d.). Besedo solidarnost uporabljamo za opisovanje odnosov med starostnimi skupinami in za medgeneracijske odnose v družinah (Ramovš, 2013, str. 13).

Cilji medgeneracijskega povezovanja so predvsem ohranjanje avtonomije in individualnosti starih ljudi, saj to pri starih spodbuja lastno odgovornost, ustvarjalnost in samostojno neodvisno življenje. Cilj je tudi ohranjanje stikov z družino, sosesko in vrstniki, skrb za dostopnost do informacij o vsem, kar je za stare ljudi pomembno, razvoj mladostnikove samozavesti, učenje mlajših moralnih in etičnih razsežnosti medčloveških odnosov (Majhenič, 1999). Mlajša in starejša generacija sta pri zagotavljanju svojih življenjskih potreb pogosto odvisni od drugih. Vloga srednje generacije je tudi, da mlajšo generacijo približa starejši in se na ta način nauči razumeti, bivati in tolerirati ljudi, ki imajo drugačne potrebe. Starejša generacija pa posledično tudi krepi vezi, ohranja stike in ima občutek, da je še zmeraj potrebna (Arko, Goričan in Kovač, 2011). Solidarnost ima velik pomen predvsem takrat, ko smo nemočni in potrebujemo pomoč. Medgeneracijska solidarnost in odnosi so pomembni skozi celotno življenje posameznika, saj nam, ko so dobri, omogočajo dobro psihično počutje.

Za ohranjanje medsebojnih odnosov so potrebni zaupanje in povezovanje, sprejemanje drugačnosti, komunikacija in ustvarjalno ter medsebojno reševanje konfliktov (Lamovec, 1993).

Različni avtorji govorijo o tem, kako zelo pomembna je medgeneracijska solidarnost in kako ključnega pomena je za ljudi. Mali (2009a, str. 73) pravi: »V socialnem delu znamo razbrati možnosti in priložnosti za pozitivno vrednotenje starosti in vidimo izzive za medgeneracijsko povezovanje. Eden od ključnih pristopov na področju socialnega dela s starimi ljudmi je krepitev medgeneracijskega sožitja, ki lahko poteka na več ravneh.«

V demografskih trendih se kaže, da prehajamo v dolgoživo družbo, kar tudi pomeni, da razmerja med starostnimi skupinami postajajo drugačna, kar pušča posledice na celotni družbi, vzdržnosti sistemov socialne varnosti ter na kakovosti življenja ljudi. Posledično medgeneracijska solidarnost in sožitje postajata ključno razvojno vprašanje, na kar opozarjajo tudi številni politični dokumenti (Narat idr., 2012, str. 7). Večina teh dokumentov pa zajema medgeneracijsko solidarnost z vidika pomoči predvsem starim osebam. Po svetu pa raziskovalci ugotavljajo, da so tudi stari ljudje pripravljeni pomagati in sodelovati z mladimi ljudmi. Tudi v Sloveniji poznamo že nekaj projektov, v katerih stari ljudje pomagajo mladim. Stari ljudje z mladimi prihajajo v stik v vrtcih in šolah, vendar zaenkrat na sistemski ravni še ni vpeljanih teh rešitev (Narat idr., 2012, str. 8).

Arko et al. (2011) predstavijo, kakšni so pozitivni vplivi medgeneracijskega prostovoljskega sodelovanja:

- Pozitivni vplivi na družbo/širšo skupnost:
 - Rušenje stereotipov in predsodkov med generacijami (sprejemanje, razumevanje in sodelovanje med posamezniki različnih generacij. Izmenjava mnenj in pogledov med generacijami).
 - Spodbujanje solidarnosti v družbi – krepitev socialnih vezi in sožitja.
 - Osmišljanje staranja ter sprejemanje starosti kot načina življenja.
 - Kakovostna izraba prostega časa posameznikov (zmanjšanje tveganega in destruktivnega vedenja pri mlajših in starejših, manj psihosomatskih obolenj, zmanjševanje osamljenosti in izoliranosti).
 - Vseživljenjsko učenje. Predajanje in ohranjanje znanj, spretnosti in izkušenj med različnimi generacijami (tradicionalna znanja, področja računalništva in elektronike). Komplementarno dopolnjevanje v združevanju mladostne neobremenjenosti ter znanja starejših.
 - Širina pogledov na posamezne vrednote, dogodke, pojave v družbi.
 - Boljša kakovost življenja v lokalni skupnosti.
 - Ohranjanje tradicije.
 - Aktiven odziv na družbene razmere.
- Pozitivni vplivi na posameznika v povezavi z lokalno skupnostjo:
 - Aktivna poraba prostega časa.
 - Aktivno državljanstvo.
 - Širjenje socialnih in podpornih mrež.

- Priprava na lastno kakovostno staranje.
- Medsebojna pomoč in podpora.
- Vključenost v družbo in iskanje skupnih ter povezovalnih elementov med različnimi generacijami.
- Vzpostavljjanje občutljivosti za sočloveka

Pozitivni vplivi na posameznike:

- Pridobivanje in nadgradnja znanj in izkušenj:
 - Veščine s področja prenašanja znanj (kako učiti in poslušati posameznika).
 - Pridobivanje znanj, spretnosti in izkušenj (povezanih s kulturo in tradicijo, modernimi tehnologijami itd.).
 - Pridobivanje znanj in izkušenj, povezanih z novejšo dobo (nove tehnologije itd.).
 - Razvijanje spretnosti.
 - Pridobivanje izkušenj.
 - Učenje sodelovanja (sklepanje kompromisov, konsenzov, širina razmišljanja).
 - Pridobivanje kompetenc za zaposlitev.
- Osebnostni razvoj:
 - Pridobivanje socialnih veščin (komunikacijske, reševanje skupnih nalog, gradnja skupnega sistema itd.).
 - Dvig samopodobe, samospoštovanja in krepitev samozavesti.
 - Razvoj empatije in solidarnosti.
 - Spoznavanje življenja in sveta pripadnikov drugih generacij, poudarjanje skupnih elementov, gradnja zaupanja med generacijami.
 - Zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb.
 - Sprejemanje različnih mnenj in pogledov, sodelovanje.
 - Osmišljanje življenja.

1.3.1 Ravni medgeneracijske solidarnosti

Medgeneracijska solidarnost v družbi poteka na več ravneh, in sicer ločimo tri ravni medgeneracijske solidarnosti. To so mikro-, makro- in mezoraven.

Dejavniki, ki vplivajo na medgeneracijsko solidarnost, segajo od makro- do mikroravni in so tako strukturni kot institucionalni in kulturni. Ti dejavniki pa so demografska struktura družine in gospodinjstev, ravnotežje izobrazbene in poklicne strukture po spolih med generacijami, z

zakonom določene medgeneracijske pravice in dolžnosti, z zakonom opredeljeno dedovanje in darovanje, programi socialne politike ter vrednote in tradicije, ki sestavljajo družinsko kulturo (Albertini idr., 2007, v Filipovič Hrast in Hlebec, 2009, str. 197).

1.3.2 Makroraven medgeneracijske solidarnosti

Makroraven se nanaša na sistem blaginje na ravni države. To zajema pokojninski sistem, ki ga podpirajo mlajše aktivne generacije s pomočjo družbene pogodbe med generacijami. Makroraven prav tako vsebuje tudi kulturne norme, vrednote in stališča, s katerimi je moč zaznati tudi konflikte in napetosti med generacijami (Černič Istenič, 2013, str. 45). Bolje bi bilo, da bi govorili o medgeneracijski pravičnosti in pogodbi kot pa o solidarnosti. V pokojninskem skladu aktivno prebivalstvo zagotavlja vplačila v pokojninski sistem, vendar ob pogoju, da bo tudi za njih poskrbljeno enako (Hlebec idr., 2012, str. 9).

1.3.3 Mezoraven medgeneracijske solidarnosti

Mezoraven zajema socialno delo v skupnosti, tukaj lahko izpostavimo centre za socialno delo, domove za stare, centre za pomoč na domu ter medgeneracijsko sodelovanje, ki poleg javnih vključuje tudi prostovoljski in nevladni sektor ter neformalne in neorganizirane oblike, kot so medsosedske odnosi (Černič Istenič, 2013, str. 45). Mezoraven še ni toliko raziskana, saj je te odnose težko analizirati.

1.3.4 Mikroraven medgeneracijske solidarnosti

Mikroraven zajema odnose med generacijami znotraj ene družine, torej opazujemo odnose med generacijami znotraj družine (Černič Istenič, 2013, str. 45). To področje je dobro raziskano v knjigi »Medgeneracijska solidarnost v Sloveniji«. V knjigi so avtorice ugotovile, da kljub vsemu prebivalci Slovenije še vedno visoko vrednotijo družino in njena omrežja podpore (Hlebec idr., 2012, str. 99).

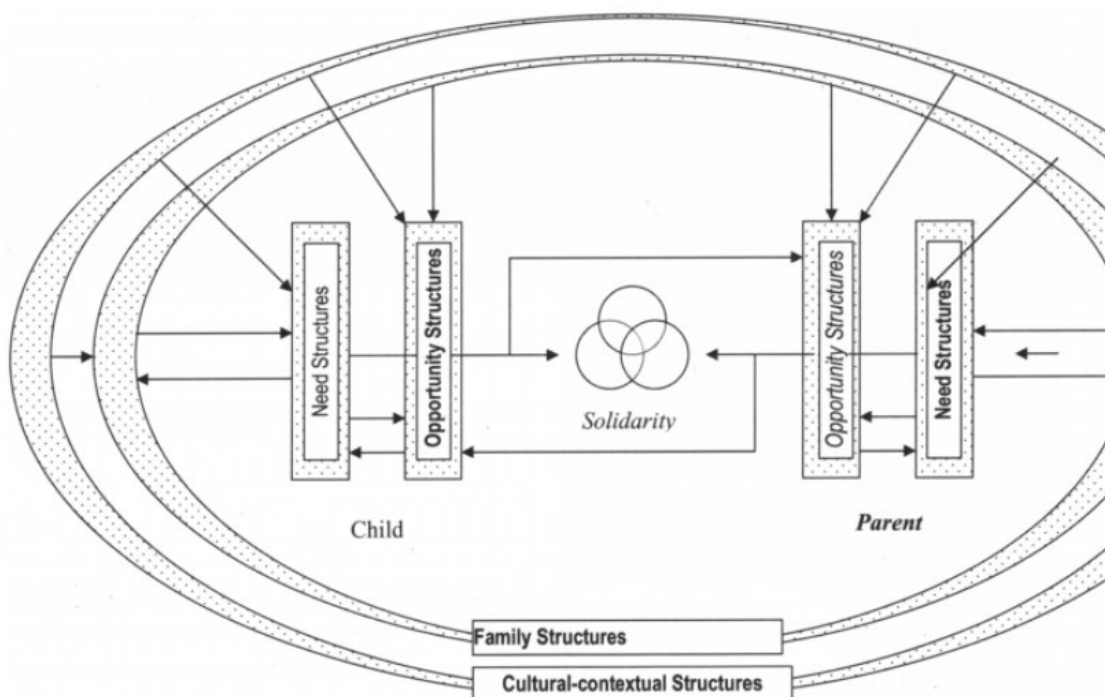
Bengston (v Hlebec idr., 2010, str. 15–18) opisuje medgeneracijsko solidarnost kot večnivojski in večrazsežnostni koncept, ki pa ga sestavljajo različne razsežnosti odnosa med otroci in starši. To so emocionalna solidarnost, povezanost/interakcijska solidarnost, konsenzualna razsežnost, funkcionalna solidarnost, normativna solidarnost in strukturna solidarnost.

Silverstein in Bengston (1997) sta v članku »Intergenerational Solidarity and the Structure of Adult Child-Parent Relationships in American Families« predstavila pet različnih tipov odnosov med generacijami:

- V tesno povezanih odnosih med družinskimi člani je značilna medgeneracijska solidarnost, najbolj je opazna pri tradicionalnih razširjenih družinah.
- V družabnih odnosih je značilno, da ne temelji na solidarnosti, ampak na geografski bližini, čustveni povezanosti in podobnem mnenju.
- V odnosu dolžnosti je značilno, da so otroci vpeti v življenje staršev predvsem zaradi geografske bližine in posledično pogostih stikov, ne pa zaradi čustvene povezanosti in podobnih mnenj. Za ta tip odnosov sta torej značilni praktična pomoč in strukturna solidarnost.
- V razsežnosti odnosov med starši in otroki sta opredelila tudi intimne, a oddaljene odnose. Za intimne in oddaljene odnose je značilno, da so otroci in starši povezani na podlagi emocionalne povezanosti in podobnih mnenj ter ne na podlagi geografske bližine, pogostosti stikov in prejemanja ter dajanja pomoči.
- Opredelila sta tudi izolirane odnose, značilnost tega tipa odnosov pa je, da ni solidarnosti na nobeni razsežnosti odnosa.

Pomembno je spoznanje, da je družina pomembno stičišče medgeneracijske solidarnosti, saj je solidarnost poleg občutka odgovornosti temelj pomoči družini. Otroci se pogosto čutijo moralno odgovorne, da pomagajo svojim staršem v primeru, da ti potrebujejo pomoč. Tudi v zakonu je opredeljeno, da so otroci dolžni staršem priskrbeti ustrezno pomoč, če si je ti sami ne morejo zagotoviti (Ramovš, 2003).

Szdylic (2008) je razvil teoretični model medgeneracijske solidarnosti, ki nam pokaže, da medgeneracijske odnose oblikujejo številni dejavniki, ki pa jih je razdelil v štiri skupine. To so struktura priložnosti (medgeneracijska solidarnost je odvisna od priložnosti in virov za njo), struktura potreb (odvisnost družinskih transferjev od čustvenih, zdravstvenih ter finančnih potreb), družinska struktura (na solidarnost znotraj družine vplivata sestava družine in zgodovina druženja) in kulturno-kontekstualne strukture (državno in javno področje vpliva na medgeneracijsko solidarnost).

Slika 2: Štirje dejavniki, ki vplivajo na medgeneracijsko solidarnost

Szdylic (2008) pa se osredotoči tudi na konfliktne situacije. Sicer izpostavi, da konfliktne situacije še niso raziskane v veliki meri. Obstajajo raziskave o konfliktih med starši in odraslimi otroci ter o konfliktih v starosti, vendar se osredotočajo na generacije, ki živijo skupaj. Na podlagi tega fokusa bi bilo logično, da se predvideva, da konflikti nastanejo takrat, ko različne generacije živijo skupaj, v istem gospodinjstvu. Medgeneracijska solidarnost je manj ogrožena pred konflikti, ko generacije ne živijo skupaj. Zelo malo pa je znanega o konfliktih v srednji generaciji. Medgeneracijska solidarnost se navezuje na vse starostne skupine in je doživljenjska. Tudi medgeneracijski odnosi se odvijajo z roko v roki med solidarnostjo in konflikti. Medgeneracijske solidarnosti in konfliktov ne smemo obravnavati kot dveh nasprotij. Novejša literatura o generacijah poskuša medgeneracijske odnose opisovati s pomočjo modela ambivalence. Ambivalenca in solidarnost nista nasprotji, ampak sta pravzaprav povezani med seboj. Gre za iskanje ravnotežja med konfliktom in solidarnostjo v vsakdanjem življenju ljudi. Avtor loči tudi štiri načine odzivov na ambivalentnost v medgeneracijskih odnosih. Loči solidarnost (vse generacije so pripravljene na vzajemno pomoč), emancipacijo (podpirajo čustveno navezanost, ampak so pripravljene tudi na institucionalno spremembo), atomizacijo (zavedajo se medgeneracijskih vezi, čeprav se družina fragmentira in je značilno konfliktno ločevanje) ter ujetništvo (odnosi postajajo podrejeni in nadrejeni).

1.4 Medgeneracijska solidarnost v družini v Sloveniji

29. april zaznamuje evropski dan medgeneracijske solidarnosti. Na spletni strani Republike Slovenije (2021) je zapisano: »Zaradi vse daljše življenjske dobe in nizke rodnosti se spreminjajo razmerja med generacijami. Prebivalstvene projekcije napovedujejo Sloveniji v prihodnjih desetletjih mesto v skupini evropskih držav z najvišjim deležem starejšega prebivalstva. Pri odzivanju na izzive staranja prebivalstva se je posebej po letu 2008 začelo pospešeno izpostavljati pomen medgeneracijske solidarnosti, medgeneracijskega povezovanja in sodelovanja. Vse bolj se zavedamo, da so uspešni odzivi na demografske spremembe le tisti, ki upoštevajo interese in koristi vseh generacij. Idejo, da sveta nismo dobili v upravljanje od naših prednikov, temveč smo si ga sposodili od naših potomcev, lahko uspešno povežemo z idejo medgeneracijske solidarnosti in sodelovanja. Ko govorimo o medgeneracijski solidarnosti, torej nimamo v mislih samo sedanjih generacij, ampak tudi generacije, ki šele prihajajo.«

Medgeneracijska solidarnost znotraj družine ni nov pojav, saj so družine že od nekdaj imele razvite neformalne sisteme pomoči.

»Družina je razmerje med staršem in otrokom. Dejansko ali formalizirano osebno razmerje med partnerjema je zunajzakonska skupnost ali zakonska zveza. Pravica do zasebnega in družinskega življenja varuje obe osebni vezi (razmerji)« (Vodnik po človekovih pravicah, b. d.). Zgodovinsko gledano, je skozi leta družina doživela številne spremembe v strukturi in medsebojnih odnosih članov. V preteklosti je bil posameznik neločljivo povezan v družinsko skupnost, ki mu je nudila zaščito. Moškemu je nudila zaščito predvsem pred 'zunanji krizami', ženske pa so bile popolnoma omejene na vlogo gospodinje in matere. Spremembe v družinskem življenju so se pričele predvsem v šestdesetih letih v zahodni in srednji Evropi, ko se je zaradi velike gospodarske rasti pokazala potreba po ženski delovni sili (Dremelj, 2004, str. 152). V današnjih časih pa lahko medgeneracijsko solidarnost zasledimo tudi na državni ravni, in sicer na primer v sklopu pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja (Hlebec idr., 2012, str. 5–7).

Medgeneracijska solidarnost je v Sloveniji tudi zakonsko urejena, to pomeni, da morajo starši skrbeti za svoje otroke in odrasli otroci morajo ravno tako vzdrževati svoje starše, če ti nimajo lastnih sredstev (Hlebec idr., 2012, str. 51).

Medgeneracijsko sodelovanje je najpogostejši način zagotavljanja pomoči med generacijami znotraj družine in je temelj medgeneracijske solidarnosti. Znotraj družine so izmenjave pomoči med člani družine zelo obsežne kljub številnim družbenim spremembam (demografske spremembe, spremembe družinskih oblik, novi kulturni in družbeni vzorci itd.) (Filipovič Hrast in Hlebec, b. d.).

Družina se v sodobnih socialnih državah obravnava kot osnovna solidarna skupnost. Pri nas je družinska solidarnost visoka, medtem ko je preskrbljenost z uslugami javnih del ter drugih servisov sorazmerno nizka (Ramovš, 2013, str. 13–14).

Ramovš (2000) pravi: »Potreba po tesni medčloveški povezanosti z nekim »svojim« človekom je najbolj pereča nematerialna socialna potreba v starosti. Bogat in zdrav star človek je lahko povsem na tleh, ker nima nikogar, za katerega bi občutil, da ga jemlje resno kot človeka, da ga sprejema takega, kakršen je, da rad prisluhne njegovi besedi, pa naj je vesela ali žalostna, da ceni njegove življenjske izkušnje ...«

V Sloveniji se kaže, da starejši več opore nudijo kot dobijo. To velja tako za finančne transferje kot za socialno oporo (Filipovič Hrast in Hlebec, b. d.). »V celoti gledano, je glede medgeneracijske solidarnosti Slovenija bližje južноеvropskim državam – Italiji, Portugalski in Španiji – kot vzhodноеvropskim državam – Češki, Estoniji, Madžarski in Poljski. To potrjuje naše domneve, da je slovenski blaginjski kontekst kombinacija različnih blaginjskih sistemov in da je, kar se tiče vloge družine pri zagotavljanju blaginje ljudi, v našem primeru izmenjav in pomoči med različnimi generacijami, medgeneracijska solidarnost podobna južnim državam. V tem smislu je izmenjava medgeneracijske solidarnosti nekoliko redkejša kot v skandinavskih državah, tam, kjer obstaja, pa je zelo intenzivna. Oboje je v skladu tudi z visokim deležem večgeneracijskih gospodinjstev, ki so posebna oblika medgeneracijske solidarnosti. Ne glede na teze o izrivanju družinske medgeneracijske solidarnosti zaradi obstoja systemske medgeneracijske solidarnosti se v Sloveniji kaže, da je družinska medgeneracijska solidarnost pogosta in intenzivna« (Filipovič Hrast in Hlebec, b. d.).

Ramovš (2013) pravi: »Slovenija ima določene elemente defamiliarizma, ki se kažejo predvsem v visoki zaposlenosti žensk, ohranjenih pa je še veliko elementov familiarizma, tudi takšnih, ki imajo v sebi pozitivni potencial, na primer pripravljenost in skrb za onemogle družinske člane in celo sosede, kar jasno kaže naša raziskava (poglavje o oskrbi onemoglih).« Familiarni sistem

pomeni odgovornost družine za blaginjo njenih članov, defamiliarni režim pa išče razbremenitev družine in s tem tudi večja avtonomnost njenih članov (Ramovš, 2013, str. 14).

1.5 Sožitje in medgeneracijsko sožitje

Sožitje lahko definiramo kot način doživljanja in vedenja posameznika do drugih ljudi in stvari, s katerimi je v povezavi. Sožitje predpostavlja sistemsko medsebojno soodvisnost s smiselnimi možnostmi komplementarnega dopolnjevanja vseh sodelujočih. Sožitje je dobro, če je povezava za vse udeležence pozitivna. Medgeneracijsko sožitje pa pomeni sožitje med mlado, srednjo in tretjo generacijo. V osnovi je človek družabno bitje in ne more preživeti in napredovati sam. Človek se razvija kot individuum, hkrati pa ostaja življenjsko odvisen od drugih ljudi in od svojega okolja (Ramovš, 2009, str. 104). Ramovš (2009) tudi pravi: »Kakovostno sožitje je dialog, ki predpostavlja od obeh strani razvito sposobnost za dobro sporočanje drugemu in enako razvito sposobnost za dobro poslušanje in opazovanje drugega v sproščeni zavesti medsebojne soodvisnosti in dopolnjevanja. Slabo sožitje je dobro znan jalov poskus svojevoljnega vladanja enega človeka nad drugim(i) in nad naravo.«

Dosedanji človeški razvoj je omogočilo spoštovanje med generacijami ter njihovo medsebojno sinergično in solidarno dopolnjevanje (Ramovš, 2013, str. 12).

Mali (2009b, str. 245) govori o tem, kako današnji način življenja, ki povečuje produktivnost, storilnost in lov za zaslužkom, posledično zmanjšuje pomen medsebojnih odnosov med vsemi tremi generacijami. Vse tri generacije se izredno redko združijo in skupaj sodelujejo pri delu, razvedrilu in drugih oblikah sodelovanja. Poudariti pa je tudi treba, da mladi ljudje pogosto nimajo možnosti oziroma orodja za vzpostavitev komunikacije s starimi ljudmi, če ta možnost obstaja, pa komunikacija med njimi vseeno ne steče. Ker človek še vedno ostaja socialno bitje, potrebuje stike in druženje z ljudmi, prenašanje znanja in modrosti med generacijami.

1.6 Medgeneracijski center

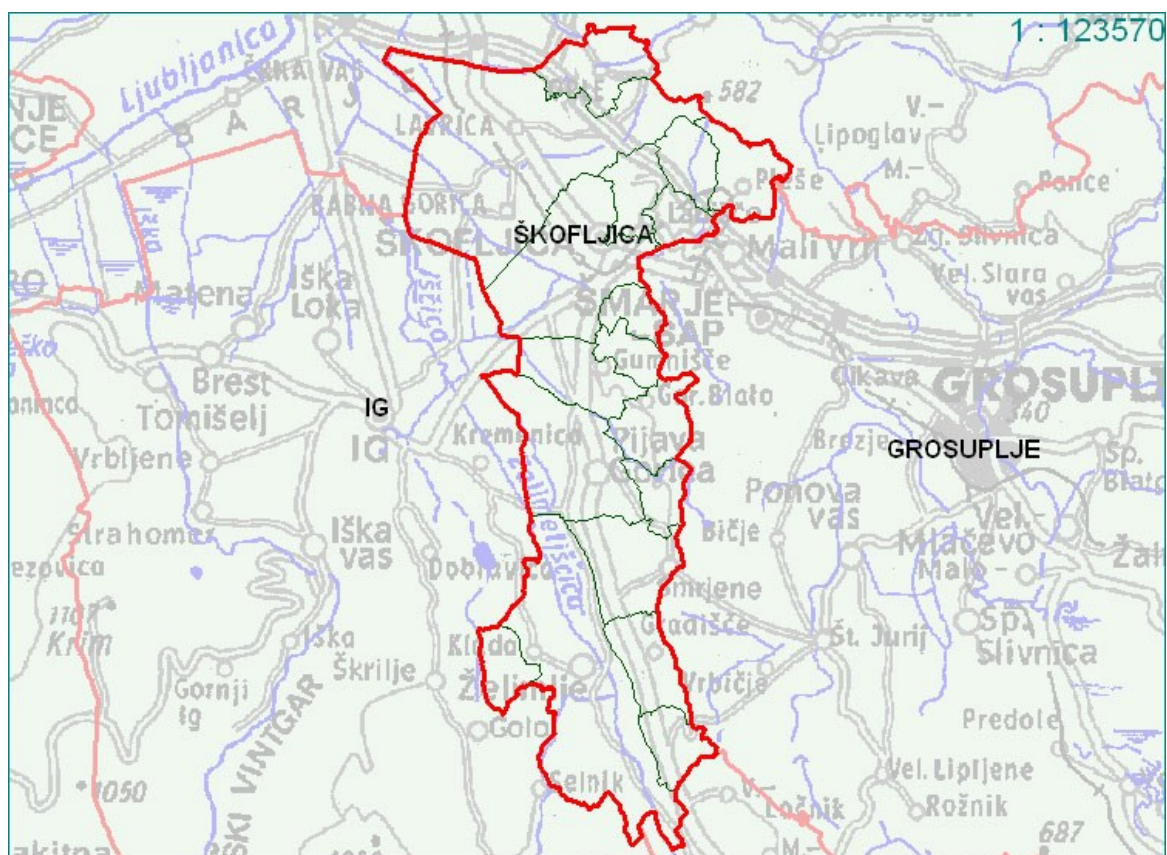
Večgeneracijski center v lokalnem okolju predstavlja prostor, ki omogoča vsakodnevno vključevanje v brezplačne delavnice za vse starosti, poudarek pa je na medgeneracijskem povezovanju. Večgeneracijski centri omogočajo tudi prostore za neformalno druženje. V centrih ljudje tudi dostopajo do informacij o storitvah s področja preprečevanja in odpravljanja socialnih stisk in težav. V Sloveniji so se večgeneracijski centri vzpostavili leta 2016 v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje projektov večgeneracijskih centrov, ki ga je objavilo

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Večgeneracijski centri se financirajo iz Evropskega socialnega sklada (Republika Slovenija, 2022). Republika Slovenija (2022) opredeli tudi namen večgeneracijskih centrov: »Namen večgeneracijskih centrov je ponuditi raznolike, dostopne in kvalitetne preventivne programe, namenjene ranljivim družbenim skupinam, in na ta način prispevati k dvigu kakovosti življenja ranljivih skupin ter preprečevati zdrs v socialno izključenost in revščino.«

1.7 Medgeneracijska solidarnost v občini Škofljica

Občina Škofljica meri 43,3 km² in zajema 18 naselij. Sedež Občine Škofljica se nahaja na Šmarski cesti 3, 1291 Škofljica. Občina Škofljica leži v osrednjem delu Slovenije. Meji na Mestno občino Ljubljana, Velike Lašče, Grosuplje in Ig (Občina Škofljica, b. d. a).

Podatki za leto 2020 kažejo, da je v sredini leta občina imela približno 11.690 prebivalcev, približno 5.900 je bilo moških in 5.800 žensk. Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 47. mesto. Gostota naseljenosti je večja kot v celotni državi, saj na kvadratnem kilometru živi povprečno 268 prebivalcev. V občini Škofljica je bil leta 2020 naravni prirast enak nič, saj je bilo število živorojenih enako številu umrlih. Tudi število tistih ljudi, ki so se iz občine odselili, je bilo nižje od števila tistih, ki so se v občino Škofljica priselili. Na podlagi tega ugotovimo, da je bil selitveni prirast v občini na 1.000 prebivalcev pozitiven, znašal je 7,9. Tudi seštevnik naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil pozitiven, znašal je 7,9. Povprečna starost v občini Škofljica je 40,5 leta, torej je nižja kot povprečna starost prebivalcev Slovenije, saj ta znaša 43,6 leta. Število najmlajših je bilo večje od števila najstarejših. Leta 2020 je v občini delovalo 7 vrtcev, ki jih je obiskovalo 474 otrok. V osnovni šoli pa se je izobraževalo približno 1.300 učencev (SURS, b. d.).

Slika 3: Karta Škofljice

Slika 4: Karta Škofljice

1.7.1 Pregled medgeneracijske solidarnosti v občini

1.7.1.1 Dom starejših Škofljica

V občini Škofljica se nahaja Dom starejših Škofljica, in sicer na naslovu Ob potoku 11. Dom starejših Škofljica (b. d.) kot svoja glavna vodila za ustvarjanje vsakdana ljudi navaja: »Odnos, spoštovanje, sočutje, odprtost, predanost, različnost, vključevanje, odličnost v zagotavljanju storitev, varnost, vseživljenjsko učenje.« V domu je zaposlena usposobljena ekipa, in sicer so to socialna delavka, vodja zdravstvene nege in oskrbe, vodja kuhinje, vodja tajništva ter drugi. Dom v svoje delovanje vključuje tudi medgeneracijsko sodelovanje. To lahko vidimo samo na podlagi nekaterih dogodkov, ki so jih organizirali v zadnjem času.

19. 3. 2021 je v Dom starejših Škofljica prišel harmonikar Štajnar in prebivalcem doma pričaral lepe trenutke (Dom starejših Škofljica, 2021). 11. 4. 2018 je Dom starejših Škofljica organiziral delavnico z otroki zaposlenih skupaj s stanovalci. Skupaj so pekli piškote (Dom starejših Škofljica, 2018a). 9. 2. 2018 so v Domu starejših Škofljica nastopili učenci Osnovne šole Škofljica. Uporabnikom doma za stare so pripravili plesno in glasbeno predstavo (Dom starejših Škofljica, 2018b). 21. 11. 2016 so v domu pripravili delavnice z učenci Osnovne šole Škofljica. Učenci so skupaj z uporabniki likovno ustvarjali (Dom starejših Škofljica, 2016). Našteti je nekaj primerov medgeneracijskega sodelovanja, saj Dom starejših Škofljica tekom svojega delovanja konstantno organizira medgeneracijska druženja in na ta način povezuje različne generacije med seboj.

1.7.1.2 Junaki na domu

Organizacija nudi različne oblike oskrbe na domu, ki je namenjena starim ljudem in drugim pomoči potrebnim, ki zaradi zdravstvenih težav, invalidnosti in kroničnih bolezni ne zmorejo poskrbeti zase. Junaki na domu navajajo: »Organizacija oskrbe na domu zase ali za svojega bližnjega je vsekakor stresna. Storitve na področju oskrbe starejših so izredno razdrobljene, zakonodaja, ki ureja to področje, je težko razumljiva, informacije o razpoložljivih izvajalcih pa težko dostopne. Zaradi tega smo ustvarili spletno platformo Junaki na domu, ki starejšim in njihovim bližnjim nudi vse storitve, ki jih potrebujejo na enem mestu. Platforma povezuje uporabnike storitev s široko mrežo izvajalcev po celotni Sloveniji.« S svojimi storitvami pomagajo ohranjati samostojnost in avtonomnost uporabnikov. Njihove storitve vključujejo pomoč pri vsakodnevnih opravilih, spremstvo in družabništvo, fizioterapijo na domu, delovno terapijo na domu, masaže, frizerske in hišniške storitve, pedikuro ter pomoč v gospodinjstvu in

še mnogo drugih storitev (Junaki na domu, b. d. a). Junaki na domu (b. d. b) imajo na spletni strani zapisano: »Na območju Občine Škofljica, na podlagi podeljene koncesije družba DEOS izvaja storitev pomoči na domu od ponedeljka do petka od 7.00 do 15.00. Storitve opravljamo na podlagi sklenjenega dogovora za uporabnike, ki imajo bivališče v občini, kjer je storitev subvencionirana. Za uporabnike naše storitve skrbita dve socialni oskrbovalki z dolgoletnimi izkušnjami na področju dela s starejšimi.«

1.7.1.3 Društvo upokojencev Škofljica in Društvo upokojencev Lavrica

Društvo upokojencev Lavrica ima sedež na Dolenjski cesti 327, 1291 Škofljica. Predsednica društva je Majda Kocmur. Društvo ima na spletni strani objavljen koledar aktivnosti za leto 2020. Iz koledarja lahko razberemo, katere aktivnosti društvo organizira. Organizirajo obisk RTV v Ljubljani, likovne delavnice, telovadbo za članice, merjenje tlaka, gledališko predstavo, izlet v Lendavo in okolico, krajevni pohod, sodelovanje v akciji Varna pot v šolo, udeležbo na dnevu Lavrice, društveni piknik, martinovanje, srečanje 80+, društveno silvestrovanje, druženje v Kulturni dvorani itd. (Občina Škofljica, b. d. b). Društvo upokojencev Škofljica pa ima sedež na Šmarski cesti 3, 1291 Škofljica. Predsednica je Olga Marguč (Občina Škofljica, b. d. c).

1.7.1.4 Center za socialno delo

Republika Slovenija navaja: »Centri za socialno delo (CSD) so osrednja strokovna institucija na področju socialnega varstva. Strokovni delavci na CSD-jih zagotavljajo različne oblike pomoči vsakomur, ki se znajde v življenjski stiski in potrebuje strokovno pomoč.« Center za socialno delo Ljubljana je krajevno prisoten med drugim tudi za občino Škofljica.

Center za socialno delo Ljubljana med svoje programe, ki so aktualni tudi za občino Škofljica, uvršča materinski dom, mladinsko središče Vič, Cona – skupnostni program za mlade, zavetišče za brezdomce, krizni center za otroke – KCO Palčica in Krizni center za mlade Ljubljana (Center za socialno delo, b. d.).

1.7.1.5 Knjižnica Škofljica

»Knjižnica Škofljica je s svojimi dejavnostmi in prireditvami aktivno vpeta v kulturno življenje občine Škofljica. Pri izvajanju svojega poslanstva se povezujemo s šolo, vrtci, kulturnimi ter drugimi organizacijami v lokalnem okolju.« Knjižnica ima tudi ločen prostor za mlade bralce ter prostor, ki je udobna čitalnica, kjer obiskovalci lahko v miru berejo knjige. Knjižnica ponuja številne prireditve za odrasle. Ponujajo literarni klub, potopisna in strokovna predavanja ter

literarna srečanja in predstavitve avtorjev. Pripravljajo tudi otroške ustvarjalne delavnice, knjižne uganke, sprejemajo organizirane obiske vrtčevskih skupin in šolske mladine. Prirejajo tudi ure pravljic za otroke. V knjižnici je poskrbljeno tudi za najmlajše otroke, saj ponujajo zbirko predvsem lesenih igrač, ki si jih lahko otroci izposodijo na dom (Občina Škofljica, b. d. d).

1.7.1.6 Društvo prijateljev mladine Lavrica

Društvo je nevladna, prostovoljna, človekoljubna in neprofitna organizacija. Društvo prijateljev mladine Lavrica je bilo ustanovljeno leta 1973 in deluje še danes. Vsako leto organizirajo pustovanje, ustvarjalnice, bučarijado, športne dejavnosti itd.

Na spletni strani imajo zapisano: »Društvo povezuje člane in prostovoljce v programih in dejavnostih za dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin, vzpodbuja nove vsebine in oblike dela, omogoča izmenjavo izkušenj, nudi strokovno pomoč in skrbi za informiranje članov, prostovoljcev, simpatizerjev ter zainteresirane javnosti. Organizira prireditve in srečanja za mlade, različne oblike kakovostnega preživljanja prostega časa, programe okoljske in domovinske vzgoje, razvija in vzpodbuja prostovoljno delo idr. Poslanstvo društva je organiziranje dejavnosti, ki omogočajo in vzpodbujajo koristno in kreativno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov ter njihovih staršev v občini Škofljica in širše po načelu enakih možnosti. Društvo se v okviru možnosti trudi, da so zastavljeni programi vsebinsko in organizacijsko kvalitetno izvedeni po meri otrok in staršev« (Društvo prijateljev mladine Lavrica, b. d.).

1.7.1.7 Osnovna šola Škofljica

Tudi Osnovna šola Škofljica deluje na področju medgeneracijske solidarnosti. 14. 10. 2022 so recimo organizirali medgeneracijsko druženje. Učenci so skupaj z učiteljico povabili uporabnike doma za stare na druženje, in sicer na kosanje piknik. Na spletni strani imajo zapisano: »V naši šoli se trudimo, da povežemo med seboj različne generacije. Preko različnih dejavnosti, ki jih organiziramo učitelji, se aktivno povezujejo in sodelujejo med seboj starejši in mlajši učenci. Učenci obiščejo mladostnike ter starejše varovance CUDV Draga, ki živijo v našem okolišu. Starostniki iz Doma starejših občanov so nam z veseljem prišli pripovedovati zgodbe iz njihovega otroštva in mladosti, naši učenci pa so njim pripravili gledališko predstavo. Zavedamo se, da nas medgeneracijsko sodelovanje povezuje in nam odpira nova obzorja. V

letošnjem letu smo na šoli Škofljica in Lavrica izpeljali deset različnih delavnic« (Osnovna šola Škofljica, 2022).

1.7.1.8 Simbioza giba

»Osnovno izhodišče projekta je ponuditi primerno telesno vadbo oziroma različne aktivnosti za vse generacije, od –9 mesecev do 100+ let, pri čemer je ključna značilnost organiziranih brezplačnih rekreativnih in športnih aktivnosti ta, da temeljijo na medgeneracijskem sodelovanju in druženju ter prostovoljstvu« (Simbioza giba, b. d.). Poslanstvo in cilj projekta sta med drugim tudi ustvarjanje medgeneracijskega sodelovanja in sožitja (Simbioza giba, b. d.).

Leta 2019 je Osnovna šola Škofljica izvedla tudi projekt simbioza giba. Osnovna šola je pripravila gibalni program za vse generacije, namen tega pa je bil tudi združiti in povezati vse generacije. Projekta se je skupaj z otroki udeležilo okoli 220 babic, dedkov ali staršev. Simbioza gibanja je medgeneracijska akcija, kjer se združita mladost in modrost (Osnovna šola Škofljica, 2019).

1.7.1.9 Patronažna služba

»Patronažno varstvo je oblika zdravstvenega varstva, ki opravlja aktivno zdravstveno in socialno varovanje posameznika, družine in skupnosti. Patronažno varstvo je organizirano kot samostojna služba ali kot organizacijska enota osnovnega zdravstvenega varstva v zdravstvenem domu. Patronažno varstvo se izvaja na domu pacienta, v lokalni skupnosti in na terenu« (Šest Pleško, b. d.). Patronažne sestre pri svojih obiskih opravljajo tako preventivno dejavnost kot zdravstveno nego bolnika na domu (Šest Pleško, b. d.). Za območje Škofljice sta zadolženi dve patronažni sestri.

1.7.1.10 Županija Škofljica in Karitas

Karitas je dobrodelna ustanova rimskokatoliške cerkve na Slovenskem. Namen Karitasa je, da uresničuje karitativno in socialno poslanstvo cerkve. Temelj delovanja je prostovoljno delo. »V času od svoje ustanovitve je Karitas dosegla velik razvoj ne le v obsegu materialne pomoči, ampak predvsem v izgradnji svoje notranje identitete, ki se pri pomoči ubogim v duhu evangelija kaže kot spoštovanje in zaščita temeljnega človekovega dostojanstva, upoštevanje duhovnih dimenzij in spoštljiv, človeški pristop do ljudi v stiski« (Karitas, b. d.). V občini

Škofljica se nahaja tudi materinski dom. Odprt je bil decembra 1990. Materinski dom lahko sprejme 7 mater z otroki (Županija Škofljica, b. d.).

1.7.1.11 Prostofer

Občina Škofljica (2022c) navaja: »Danes, 28. 2. 2022, je v Občini Škofljica zaživel projekt 'Prostofer', s katerim se povečuje mobilnost starejših in jih še bolj povezuje, s tistimi starejšimi aktivnimi vozniki, ki radi priskočijo na pomoč. Župan Ivan Jordan in direktor zavoda Zlata mreža Miha Bogataj sta pred občino sprejela bodoče prostoferje, prostovoljce, ki so pripravljeni nesebično priskočiti na pomoč. Prostofer v praksi pomeni prevoz starejših, za starejše, v res nujnih primerih. Namenjen je starejšim, torej upokojencem, invalidsko upokojenim in drugim starejšim v res izjemnih primerih in omogoča prevoz ter s tem lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ipd.«

1.7.1.12 Medgeneracijski center

Trenutno v občini Škofljica medgeneracijskega centra še ni. Občina Škofljica je sicer sporočila, da je 18. 11. 2022 potekal podpis z izbranim izvajalcem za izgradnjo medgeneracijskega centra na Škofljici. Medgeneracijski center bi imel tudi knjižnico. Dela naj bi se pričela že v letu 2022. Namen centra je, da bi vsem generacijam nudil kakovostno preživljanje svojega prostega časa (Občina Škofljica, 2022a). »Župan Ivan Jordan in predsednik upravnega odbora Lesnina MG oprema, d. d., Ljubljana g. Boštjan Mencinger sta danes, 1. decembra 2022, položila temeljni kamen za gradnjo novega Medgeneracijskega centra s knjižnico Škofljica. Neto površina objekta je 1.437,93 m² in bo razdeljen v tri etaže. V kleti bodo kotlovnica, garderoba, društvena soba in sanitarije, v pritličju prostor medgeneracijskega centra, kavarna in čitalnica, v nadstropju pa knjižnica« (Občina Škofljica, 2022b). Vendar je nato sedaj novoizvoljeni župan Primož Cimerman izdal sklep, s katerim je zaustavljen začetek gradnje medgeneracijskega centra. Ljubljanska upravna enota je sicer občini že izdala gradbeno dovoljenje, ki pa še ni pravnomočno, razlog za to pa je, da je mejaš na sodišču sprožil upravni spor (Rajšek, 2023).

2 OPREDELITEV PROBLEMA

Med študijem na fakulteti sem večino časa namenila socialnemu delu s starimi ljudmi, saj me to področje dela neizmerno zanima. Med študijem sem lahko tudi opazovala, kako močan vpliv ima medgeneracijska solidarnost na vse tri generacije. Medgeneracijska solidarnost v skupnosti ima velik pomen za življenje ljudi, zato si s svojim magistrskim delom želim to področje bolje raziskati.

Eden izmed razlogov, zakaj me zanima medgeneracijska solidarnost v skupnosti, je, da je potreba po njej vedno večja in da tudi še ni raziskana v tako veliki meri. Težko se zanašamo samo na mikro- in makroraven medgeneracijske solidarnosti.

Občina Škofljica ponuja več medgeneracijskih aktivnosti in sodelovanj, trenutno pa še nima medgeneracijskega centra. Osrednji problem magistrskega dela je ugotoviti, kako so ljudje zadovoljni s trenutnim stanjem medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica, kakšen vpliv ima na njihovo kakovost življenja in kakšne so potrebe ljudi. Predvsem pa me zanima tudi, ali obstaja potreba po medgeneracijskem centru in kaj bi si želeli, da ta zajema in ponuja.

2.1 Raziskovalna vprašanja

V magistrskem delu odgovorim na naslednja vprašanja:

- Kaj ljudje potrebujejo? Kakšne so njihove potrebe?
- Kakšne izkušnje imajo ljudje z obstoječo obliko medgeneracijske solidarnosti v občini?
- Katere potrebe lahko ljudje zadovoljujejo že sedaj in katerih potreb ne morejo zadovoljevati, čeprav bi bilo to potrebno?

3 METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna in eksplorativna ali poizvedovalna. Kordeš in Smrdu (2015, str. 15) pravita: »Kvalitativno raziskovanje išče intenziven ali dolgotrajen kontakt z vsakodnevnimi situacijami, ki so običajne, normalne, odražajo vsakdanje življenje oseb, skupin, družb, organizacij. V splošnem preučuje, kako ljudje v določenih situacijah razumejo, razlagajo vsakodnevne dogodke in nanje tudi reagirajo. Raziskovalec želi dobiti celosten vpogled v kontekst, ki ga preučuje, njegovo logiko, ureditve in pravila. Želi 'od znotraj' zajeti podatke o zaznavah akterjev, in sicer s pozornostjo, empatičnim razumevanjem, tako, da odstrani vse predsodke (prekonceptije) o raziskovanih področjih. Pri tem je raziskovalec glavni merilni instrument.« V kvalitativnih raziskavah je večina analize narejena v besedah, ki jih združujemo, razbijamo. Raziskovalec besede primerja, analizira in išče vzorce.

3.2 Merski instrument

Merski instrument, ki sem ga uporabila, je delno standardiziran vprašalnik. Izdelala sem vodilo za intervju, ki zajema 12 vprašanj, vprašanja so odprtega tipa. Vprašanja sem po potrebi dopolnjevala s podvprašanji. Pri intervjuju mi je bilo pomembno, da so intervjuvanci sproščeni ter da z mano delijo čim več potrebnih informacij. Vprašalnik je priložen v prilogah.

3.3 Populacija in vzorčenje

Populacijo predstavljajo ljudje, ki v obdobju med 1. 3. 2023 in 20. 3. 2023 živijo na Škofljici. Vzorec je neslučajnostni in priročni, saj sem v svojo raziskavo vključila tiste ljudi, ki so mi bili najbolj dostopni. Do intervjuvancev sem prišla prek prijateljev in znancev. Vse skupaj sem intervjuvala 12 ljudi.

Z intervjuvanci sem opravila individualne intervjuje. Intervjuji so časovno trajali različno dolgo, nisem jih časovno omejevala. Podatke sem zbirala od konca februarja 2023 do konca marca 2023. Podatke sem zbirala sama, na terenu.

3.4 Obdelava in analiza podatkov

Ko sem opravila intervju, sem najprej zapisala pogovor. Nekatere pogovore sem z dovoljenjem snemala s snemalnikom zvoka, pri drugih pogovorih pa mi to ni bilo omogočeno. Pri intervjujih,

ki jih nisem uspela posneti, sem si pri zapisovanju pomagala s svojim spominom, med pogovorom sem napisala tudi nekaj zapiskov. Ko sem pogovore zapisala, sem pričela z analizo podatkov. Podatke, ki sem jih pridobila, sem analizirala s pomočjo metode kvalitativne analize. V zapisih intervjujev sem podčrtala dele besedil, ki se nanašajo na iskane podatke. Temu je sledilo kodiranje izjav, ki sem jih nato združila pod skupni pojem, kategorijo in nadkategorijo ter temo.

Tabela 1: Primer kodiranja

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
(A1)	S prijatelji ohranjam odnose prek družabnih omrežij. Najbolj dejavna sem na Instagramu in Facebook Messengerju. Socialna omrežja uporabljam za dogovarjanje, kdaj se bomo dobili in podobno, pogovarjam se tudi s sošolci o šoli.	Socialna omrežja	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
(A2)	S prijatelji se družimo tudi v živo. S prijateljicami gremo rade nakupovati obleke ali pa v kino. Velikokrat gremo tudi na sprehod na barje.	Različne aktivnosti (nakupovanje, kino, sprehod itd.)	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
(A3)	Po telefonu se pokličeva tudi z mami, po navadi se slišiva, ko zaključim s šolo, saj me zanima, ali me bo lahko pobrala in peljala domov.	Telefonska komunikacija	Družina	Vzdrževanje stikov

Ko sem naredila ta korak, pa je pri analizi sledilo še osno kodiranje. V tem delu analize sem po temah združila kategorije in nadkategorije ter jim pripisala pripadajoče pojme.

Primer osnega kodiranja

Aktivnosti čez dan:

- Vsakodnevni opravki:
 - obisk trgovine (A1).
- Hobi:
 - rekreacija (A2, C2, D1, E1, H2, I2),
 - vrtnarjenje in predavanje (B1),
 - branje knjig (C1, D4),
 - vrtnarjenje (C3, D2, G1, K2, L1),
 - izlet (C4),
 - ročna dela (D3),
 - predavanja (D5),
 - sodelovanje v društvih, slikanje, ples in petje (E2),
 - gledanje poročil (G2),
 - reševanje križank (G4),
 - kino (I1),
 - gledanje serij (I3),
 - družbena omrežja (I4),
 - kuhanje in obiskovanje restavracij (J1),
 - druženje z prijatelji, izleti, potovanja, fotografiranje (J2),
 - gledanje televizije in branje (J3),
 - poskušanje vina (J4),
 - gledanje televizije (K3),
 - izdelovanje izdelkov iz lesa (L2).
- Druženje:
 - druženje z družino (A3, B2, E3),
 - sprehodi, obiskovanje igralnic, izlet, igranje, risanje, petje (F1),
 - druženje z pomembnimi ljudmi (H1).
- Gospodinjska opravila:
 - kuhanje kosila (G3),

- delo doma (K1).

4 REZULTATI

Prva tema, ki sem jo raziskovala v svojem magistrskem delu, je vzdrževanje stikov. Zanimalo me je, kako posamezniki vzdržujejo stike z drugimi ljudmi. Udeleženi v raziskavi stike vzdržujejo na različne načine. Kot način vzdrževanja stikov prevladujejo osebno druženje, telefonska komunikacija in uporaba socialnih omrežij ter različne skupne aktivnosti. Nekateri tudi navajajo malo oziroma nič stikov z drugimi ljudmi.

Intervjuvanci s prijatelji stike vzdržujejo pretežno z uporabo socialnih omrežij in telefonske komunikacije, sedem jih navaja uporabo njihovo uporabo (»S prijatelji ohranjam odnose prek družabnih omrežij. Najbolj dejavna sem na Instagramu in Facebook Messengerju« (A1).). S prijatelji sicer stike vzdržujejo tudi na druge načine, recimo z različnimi aktivnostmi (»S prijateljicami gremo rade nakupovati obleke ali pa v kino. Velikokrat gremo tudi na sprehod na barje« (A2).). S prijatelji je manj pogosto osebno druženje, vendar se nekateri poslužujejo tudi tega načina vzdrževanja stikov, ko imajo čas (»Z obiskovanjem prijateljev, rada prirejam zabave in organiziram druženja« (C1).), ravno nasprotno pa je pri vzdrževanju stikov z družinskimi člani, saj enajst vprašanih navaja osebno druženje (»Najbolj pomembno mi je navezovanje stikov in ohranjanje stikov z družino v živo« (B1).). Tudi tukaj se sicer pojavljajo razlike, saj recimo ena oseba omenja redke osebne stike (»Imam 3 otroke, ampak obiščejo me bolj redko, vsi imajo službe in nimajo časa« (G1).). Zgolj ena oseba navaja, da ima malo stikov (»Nimam veliko stikov« (L1).).

Znotraj te teme me je zanimalo, ali je ljudem pomembno, da se povezujejo z drugimi ljudmi. Pri odgovoru na to vprašanje so si bili intervjuvanci med seboj enotni, saj so popolnoma vsi odgovorili pritrdilno, vsem so socialna omrežja pomembna.

Povezovanje z drugimi ljudmi so med drugim opisovali kot čustveno oporo (»Ja, sigurno mi je pomembno, da imam prijatelje in družino za druženje in da so ob meni, ko jih potrebujem (A1)«), občutek varnosti (»Da, nujno! Ker imam ljudi okoli sebe, se počutim varno« (C1).), občutek pripadnosti (»Povezovanje z drugimi ljudmi me ohranja v socialni povezanosti, zmanjšuje samoto, povečuje občutek pomembnosti, širi moje znanje, vedenje o različnih stvareh, bogati moje izkušnje. Pomembno mi je, da nekam pripadam« (D1).), voljo do življenja (»Če ne bi imela stikov z drugimi ljudmi, bi se mi po domače povedano kar zmešalo. Ne bi vedela, kaj naj počnem sama s seboj. Jaz potrebujem druge ljudi, ker mi dajejo voljo do življenja« (E1).). Ena osebna je govorila tudi o tem, kako težko je, ko je človek sam in nima

stikov z drugimi ljudmi (»Ja, to je že pomembno, ja, če imaš koga, je z njim lepo. Ko si sam, je res hudo« (G1).).

Zanimalo me je tudi, na koga se lahko obrnejo v primeru, ko potrebujejo pomoč. Večina vprašanih se ob potrebi po pomoči obrne na svoje neformalno socialno omrežje, samo 2 izmed vprašanih oseb sta navajali tudi svoje formalno socialno omrežje.

Vprašani so kot svoje neformalno socialno omrežje navajali svoje starše (»Vedno se lahko obrnem na svoje starše, ne glede na to, kakšen problem imam (A1)«), prijatelje (»Za ljubezenske in prijateljske nasvete se obrnem na prijateljice (I1)«), partnerja (»Ko potrebujem pomoč, mi pomaga tudi fant. Fant mi pomaga pri vsakdanjih težavah, ker ima izpit za avto, me tudi kam zapelje, če to potrebuje, pomaga mi pa tudi pri učenju, in sicer mi nudi inštrukcije matematike« (A3).), družino (»Obrnem se na družino« (C1).), družino in prijatelje (»Obrnem se na družino in prijatelje. Ker imam težave z zdravjem, včasih potrebujem kakšno fizično pomoč pri stvareh, ki jih ne zmorem sama« (E1).). Kot svoje formalno socialno omrežje je eden izmed vprašanih navedel storitev Prostofer (»Zaenkrat še zmorem vse sam. Tukaj mi pa pomaga Prostofer« (L1).).

Prav tako me je tudi zanimalo, ali vprašani nudijo pomoč drugim ljudem in kakšno. Večina vprašanih na različne načine nudi pomoč drugim ljudem. Trije izmed vprašanih pa trenutno ne nudijo pomoči drugim ljudem iz različnih razlogov.

Nekateri drugim ponujajo fizično pomoč (»Starši me ne prosijo velikokrat za pomoč, mogoče edino prosijo za pomoč pri hišnih opravilih« (I2).), drugi čustveno oporo (»Tudi sama prijateljicam nudim pomoč, ko jo potrebujejo, zaenkrat gre več ali manj za pogovore« (A2).). Ena osebna druge ljudi tudi izobražuje (»Nudim veliko pomoč, širim svoje znanje v društvih« (B1).). Ena oseba pomaga svojim otrokom tako, da nudi varstvo svojim vnukom (»Svojim otrokom nudim pomoč tako, da pazim vnuke, ko potrebujejo varstvo« (B2).). Na splošno pa so navajali različne vrste pomoči, od raznih prevozov, nakupov, pogovorov, čiščenja stanovanja, dela na vrtu, nasveta itd. Tri osebe pa pomoči drugim ne nudijo iz različnih razlogov, ena izmed njih recimo tega ne zmore več (»To pa ne morem več. Včasih sem pomagala z vnuki, ampak to je že dolgo časa nazaj. Sedaj komaj zase poskrbim« (G1).).

Z vprašanji sem se osredotočila tudi na to, kako pogoste stike imajo vprašani z ljudmi iz druge generacije in kako pomembno jim je to. Zanimala me je pogostost medgeneracijskih stikov. Šest vprašanih ima stike z ljudmi iz druge generacije vsakodnevno (»Kot sem že prej rekla,

živim v vaškem okolju, kjer je starejših ljudi precej, vsak dan sem z njimi v stiku, včasih samo krajši pogovor, včasih več. Izredno pomembno se mi zdi ohranjanje stikov s starimi starši, kljub temu da je včasih to glede na natrpne urnike življenj težko, si skušam vzeti čas za obisk in pogovor. Strogo pa se držim, da ohranjam res pogoste stike z mojimi starši, z njimi preživljam kvaliteten čas in skušam biti z njimi povezana« (H1).). Ena oseba pravi, da je pogostost stikov odvisna od različnih dejavnikov (»Odvisno, med tednom imam manj, čez vikend pa več« (C1).). Ostali pa imajo stike pogosto (»Zelo pogosto, tako z mlajšimi kot starejšimi. So moja družba in zabava, mi pomagajo pri novih spoznanjih, veščinah, večajo moje vrednote in kompetence ter bogatijo moje izkušnje in modrost« (D1).), tedensko (»To je zelo pomembno, jaz sem najbolj srečna, ko me obiščejo otroci. Vsak teden me obišče eden, so se tako zmenili. Cel teden čakam, da bo kdo prišel« (G1).), dnevno, tedensko in letno (»Vsakodnevno imam stik s starši in sodelavci, ki so v veliki meri starejši od mene. Stike s starimi starši imam nekajkrat tedensko, s starejšimi sorodniki pa nekajkrat na leto. Stike z mlajšimi od sebe, torej z otroki prijateljev, imam nekajkrat na mesec. Starost mi pri stikih oziroma povezovanju ne igra velike vloge, saj se dobro razumem in najdem skupen jezik s katerokoli generacijo« (J1).) in enkrat na dva tedna (»Bom rekla, da se z družino vidim vsaj enkrat na dva tedna. Zelo rada vidim, da me obiščejo« (K1).). Ena oseba pravi, da ima stike z ljudmi iz druge generacije redko (»Včasih se z mlajšimi sosedi kaj pogovarjamo. Stari so okoli 40 let. Ja, lepo je to« (L1).).

Zanimalo me je tudi, s katero generacijo imajo vprašani najbolj pogoste stike. Odgovor na to vprašanje je v veliki meri odvisen tudi od tega, v kakšen okolju se vprašani gibljejo in delujejo. Pet oseb ima najbolj pogoste stike s srednjo in mlado generacijo (»Z generacijo mojih staršev, torej bi rekla s srednjo generacijo. Seveda pa tudi z mladimi, saj sem vsakodnevno v stiku s svojim otrokom« (F1).), ena oseba ima z mlado in starejšo generacijo (C1), ena oseba ima pogoste stike z vsemi tremi generacijami (»Najpogosteje sem v stiku z mlajšimi ...« (D1).), ena oseba ima najbolj pogoste stike s starejšo generacijo (»Ravno z generacijo mojih staršev, torej s starejšimi ljudmi. Tudi v službi sem več ali manj v stiku s starejšimi od mene« (E1).), tri osebe imajo najbolj pogoste stike s srednjo generacijo (»S temi sosedi« (L1).) in ena oseba ima najbolj pogoste stike s srednjo in starejšo generacijo (»Najbolj pogosto z mojo generacijo, ker se veliko družim s sosedi, ki so enako stari« (K1).).

V okviru socialnih omrežij pa me je zanimalo tudi to, kako si vprašani zapolnijo svoj prosti čas. Vsi intervjuvanci imajo različne aktivnosti, s katerimi si zapolnijo svoj dan. Vsem te aktivnosti popestrijo in polepšajo življenje. Aktivnosti in hobiji se med seboj razlikujejo.

Nekateri navajajo, da imajo tekom dneva različne obveznosti, kot so recimo obisk trgovine in gospodinjska opravila v hiši oziroma stanovanju. Intervjuvanci imajo tudi različne hobije. Zelo pogosta sta rekreacija (»Velik del svojega prostega časa namenjam rekreaciji, telovadbi doma, sprehodom in daljšim pohodom« (D1).) in vrtnarjenje (»Rad sem na vrtu« (L1).). Nekateri pa tudi radi berejo knjige, hodijo na izlete, izdelujejo razna ročna dela, hodijo na predavanja, sodelujejo v društvih, slikajo, plešejo, pojejo, gledajo poročila in serije, hodijo v kino, uporabljajo družbena omrežja, kuhajo in obiskujejo restavracije, poskušajo vina itd. Intervjuvanci pa se radi tudi družijo, trije so navedli druženje z družino (»Rada se družim z družino, vsaj enkrat tedensko se zberemo skupaj na kosilu pri mojih starših« (E3).).

Nato me je zanimala medgeneracijska solidarnost. Najprej me je zanimalo, kako poteka povezovanje generacij v občini Škofljica in ali so intervjuvanci seznanjeni s tem, kaj vse občina ponuja.

Kar 10 intervjuvancev je najprej navedlo pomankanje informacij in slabo seznanjenost s tem, kaj vse občina Škofljica ponuja (»/.../ ne vem najboljše. Ne vem niti, kje bi prišla do vseh teh informacij. Absolutno nisem niti približno seznanjena s tem« (A1).). Tekom intervjuja pa so nato malo bolj razmislili in našli nekaj možnosti medgeneracijske solidarnosti in povezovanj v občini.

Intervjuvanci so našli več društev, ki delujejo v občini Škofljica, med drugim samooskrbno gibanje, društvo upokojencev, turistično društvo, športno društvo, društvo prijateljev mladine (»Seznanjena sem samo s stvarmi, ki so mene osebno zanimale in sem jih tudi sama poiskala oziroma sama prišla do informacij. Seznanjena sem z Društvom prijateljev mladine Lavrica, to pa zaradi tega, ker je zame to trenutno aktualno in tudi sodelujemo na različnih dogodkih« (F4).). Kot možnost povezovanja generacij je ena oseba navedla cerkev, saj se tam srečuje več generacij (»Več generacij se verjetno srečuje tudi v cerkvi« (F3).). Tri osebe so tudi omenile povezovanje osnovne šole in doma za stare (»Če razmišljam o sebi, se spomnim, da smo že veliko let nazaj šli z osnovno šolo v dom starejših občanov in smo imeli nek nastop, ne vem, če bi to poimenovala ravno povezovanje različnih generacij« (A2).). Kraj za povezovanje generacij je po mnenju ene osebe tudi knjižnica na Škofljici (H4). Ena oseba pa je navedla tudi različne dogodke, kot so športni dogodki, veselice, pustovanje itd. (»Generacije so skupaj na veselicah, na športnih dogodkih, na recimo pustovanju. Ampak nobena od teh stvari ni organizirana ravno s tem namenom« (I2).).

Na podlagi tega me je nato zanimalo, katerih organiziranih dejavnosti v občini Škofljica se intervjuvanci udeležujejo. Trije izmed intervjuvancev se ne udeležujejo nobenih aktivnosti (»Nekaj let nazaj sem sodelovala v društvu upokojencev, ampak tega zdaj ne morem več. Hodili smo na izlete po Sloveniji, ampak takrat še nisem imela težav s koleni in sem lahko hodila« (G1).). Ostali pa se udeležujejo različnih aktivnosti. Omenili so samooskrbno delovanje, predavanja v knjižnici, plesne aktivnosti, čistilno akcijo, rokomet, Društvo prijateljev mladine Lavrica, bralni krožek v knjižnici, veselice, tržnico in aktivnosti v društvu upokojencev.

Zanimalo me je tudi, katere potrebe glede medgeneracijske solidarnosti intervjuvanci lahko trenutno zadovoljujejo v občini. Ena oseba je navedla, da sicer zadovoljuje potrebe po medgeneracijski solidarnosti, ampak to počne popolnoma neodvisno od občine (»V občini Škofljica lahko zadovoljujem potrebe znotraj svoje družine, zato ker vsi družinski člani živijo na Škofljici. Ampak da bi potrebe zadovoljevala zaradi tega, ker občina Škofljica organizira kakšne takšne aktivnosti, pa temu ni tako« (A1).). Ostali pa so navedli, da v okviru občine zadovoljijo potrebe po druženju, izobraževanju in medsebojni povezanosti (»Druženje in izobraževanje v društvih in medsebojna izmenjava izkušenj« (B1).), Prostofer, gibanju in športu in potrebe po pomoči sovaščanom. Tri osebe so navedle, da v občini ne uspejo zadovoljiti nobene potrebe po medgeneracijski solidarnosti (»Nobenih! Tudi predavanj se udeležujemo večinoma starejši, ker očitno samo nas te določene teme zanimajo« (D1).).

Na drugi strani pa me je zanimalo, katerih potreb glede medgeneracijske solidarnosti trenutno v občini intervjuvanci ne morejo zadovoljevati in ali mislijo, da bi to lahko naredili v medgeneracijskem centru. Izmed vseh intervjuvancev samo ena oseba pravi da so vse njene potrebe zadovoljene. Ostali pa so navajali, da ne nudijo dovolj pomoči starejšim, manjka jim prenos znanja, ni soustvarjanja in koristnih ter zanimivih vsebin, želijo si več možnosti navezovanja stikov, ena oseba si želi igre z otroki, druženje. Ena oseba pravi, da niso zadovoljene nobene potrebe. Idejo o medgeneracijskem centru doživljajo kot pozitiven vidik (»Rada se družim z otroki in jih tudi kaj učim, vendar trenutno ne vem, kje naj to počnem. Verjeno bi to lahko počela v medgeneracijskem centru« (I1).).

Na koncu pa me je zanimalo še, ali imajo intervjuvanci kakšno željo in predlog, kaj vse bi lahko medgeneracijski center ponujal. Ponudili so veliko predlogov in idej, ki pa se razlikujejo glede na interese intervjuvancev.

Šest oseb je izpostavilo, da si želijo, da bi medgeneracijski center ponujal prostor, ki pa bi ga lahko uporabljali za različne namene. Nekateri si želijo recimo prostor za druženje (L1), drugi prostor za gledanje televizije (»Za nas mlade bi lahko ponujal prostor, kjer bi bili dobrodošli in bi se lahko družili. Predvsem pozimi, ko je zunaj zelo mrzlo, bi bil ta prostor res super. Notri bi lahko bila kakšna televizija, udobni kavči in kakšen hladilnik« (A1).), tretji pa recimo prostor za učenje in druženje z otroki. Ena oseba pravi, da si želi, da medgeneracijski center ponuja različne aktivnosti, kot so prostor za ustvarjanje, igranje družabnih iger, računalniške igrice, bralni kotiček itd. Dve osebi pravita, da si v centru želita vzajemne pomoči med generacijama, ena oseba pri tem navaja prenos znanja, izkušenj in modrosti, krepitev pozitivnega mišljenja o starejših, vključevanje ranljivih skupin. Ena oseba si v medgeneracijskem centru želi učenja digitalne pismenosti (»Lahko mladi pomagajo starejšim v digitalnih tehnikah, recimo pri naročanju k zdravniku« (B2).). Ena oseba si želi tudi varstva otrok (»Starejši pa se poigrajo z njihovimi malimi otroki in jim med tem časom preberejo pravljico. Skratka, lahko nudijo varstvo« (B3).). Ena oseba si tudi želi, da bi medgeneracijski center ponujal vrt (»Imamo mali vrt, ki ga starejša oseba ne more obdelovati in ga da na posodo mladi generaciji v zameno za kakšno solato in zelenjavo in sta zadovoljni obe generaciji« (B4).). Tri osebe so v ospredje postavile druženje več generacij med sabo. Dve osebi si želita, da bi bilo v medgeneracijskem centru poskrbljeno za najmlajše in da bi ponujal igrala in didaktične igre. Tri osebe pa se strinjajo s tem, da bi bilo lepo, da bi bil v medgeneracijskem centru kakšen lokal, saj dobra hrana in pijača združujeta ljudi. Ena oseba si želi tudi ustvarjalnega kotička. Predlagano je bilo tudi to, da bi se pri oblikovanju dejavnosti prisluhnilo občanom občine Škofljica in da bi se na ta način lahko dejansko zadovoljile potrebe ljudi. Ena oseba je izrazila željo, da bi bil ta center varno okolje in da bi zagotavljal umik pred zunanjim svetom. Bilo je še veliko drugih predlogov, od zagotavljanja športne dvorane in fitnesa do različnih predavanj in delavnic.

Ena oseba poudarja, da bi bilo smiselno, da bi bil medgeneracijski center odprt 24/7, ne pa samo kratek del dneva med uradnimi urami.

5 RAZPRAVA

Z svojo raziskavo sem želela ugotoviti, kako zadovoljni so ljudje s trenutnim stanjem medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica, kakšen vpliv ima na njihovo kakovost življenja in kakšne so njihove potrebe. Predvsem pa me tudi zanima, ali je potreba po medgeneracijskem centru in kaj bi si želeli, da ta zajema in ponuja.

Sodelovanje med vsemi tremi generacijami lahko pripelje do izredno pozitivnih rezultatov in dobro vpliva na življenja vseh vpletenih oziroma sodelujočih. Zelo verjetno je, da imajo pripadniki ene generacijske skupine neko znanje/spretnost/sposobnost, ki lahko pozitivno vpliva na drugo generacijsko skupino. Kot primer, stari ljudje so lahko vir modrosti, znanja in izkušenj za mlajšo generacijo, mlajša generacija pa jim to lahko ravno tako vrača z znanjem ali pa s pomočjo pri recimo fizičnem delu. Življenje lahko poteka vzajemno.

Ni nujno, da si vsak posameznik v svojem življenju želi medgeneracijske solidarnosti ali sodelovanja, nujno pa je, da o tem govorimo, se pogovarjamo in širimo znanje.

Pri vzdrževanju stikov s svojim socialnim omrežjem poznamo veliko različnih načinov, kako lahko to počnemo. Intervjuvanci stike s prijatelji vzdržujejo pretežno z uporabo socialnih omrežij in telefonske komunikacije. Spletna socialna omrežja so poenostavila vzpostavljanje novih vezi in obenem ohranjanje starih, že obstoječih stikov (Frlan, 2012). V današnjih časih, ko je tempo življenja hiter, je s prijatelji in znanci enostavneje ostajati in ohranjati stike s pomočjo socialnih omrežij. Na drugi strani pa z družino prevladuje osebno ohranjanje stikov, torej osebno druženje. Verjetno je tako zato, ker ima osebno druženje še vedno nek svoj čar, odnosi so pristni. Prek socialnih omrežij bi to zelo težko dosegli. Človek si težko predstavlja življenje brez osebnih odnosov, osebne odnose imamo ves dan. Človek je zasnovan tako, da čuti potrebo po osebnem stiku/komuniciranju s sočlovekom.

Vsi intervjuvanci so bili enotni, vsem je pomembno povezovanje z drugimi ljudmi. Tudi Ramovš (2014) pravi: »Pojem socialna mreža pomeni človekovo povezanost z drugimi ljudmi, ki je ena od bistvenih človeških potreb in lastnosti; izraža se v osebnih medčloveških odnosih in v stvarnih delovnih ter drugih razmerjih. Medčloveška razmerja in odnosi so za človeka v resnici kot mreža; v različnih socialnih mrežah živi vse življenje, če to hoče ali pa ne. Socialne mreže imajo zanj naslednje vloge:

- pomagajo mu, da uspeva, zadovoljuje svoje potrebe, ustvarja in napreduje;
- v življenju postavljajo pravila igre za družbeno sožitje;

- človekovo vedenje in ravnanje »sejejo« v družbeno sprejemljive in nesprejemljive vloge,
- varujejo ga pred pomanjkanjem in nevarnostmi, s svojimi omejitvami pa mu povzročajo tudi nevšečnosti,
- v težavah mu pomagajo, da ne propade.«

Vsak posameznik svojo socialno omrežje opisuje s svojimi besedami, vsak svoje socialno omrežje doživlja drugače. Verjetno je tako zato, ker smo ljudje med seboj različni. Različno dojemamo svoje okolje, naša socialna omrežja se razlikujejo, naše potrebe so drugačne itd.

Kot vire pomoči so v večini navajali svoje neformalno socialno omrežje. Ta imajo pomembno vlogo v procesih sodobnih družbenih sprememb in so bolj priznana kot učinkovit način organizacije v sodobnih, vedno bolj kompleksnih družbah, z vedno bolj kompleksnimi problemi in vse večjimi zaznanimi tveganji (Mandič in Hlebec, 2005). Še vedno se ljudje bolj pogosto poslužujejo pomoči svojega neformalnega socialnega omrežja, v veliko primerih tudi ne vedo, kaj vse formalna socialna omrežja ponujajo. Pravzaprav sta samo dve osebi navedli formalno socialno omrežje, izpostavila bi mogoče projekt Prostofer. Občina Škofljica (2022c) pravi: »Prostofer v praksi pomeni prevoz starejših, za starejše, v res nujnih primerih. Namenjen je starejšim, torej upokojencem, invalidsko upokojenim in drugim starejšim v res izjemnih primerih in omogoča prevoz ter s tem lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ipd.«

Pri medgeneracijski solidarnosti se mi je zdelo relevantno pridobiti podatke tudi o tem, koliko pomoči in kakšno pomoč pa intervjuvanci nudijo drugim ljudem. Trije izmed vprašanih trenutno ne nudijo pomoči drugim, kar smatram kot nekaj normalnega, saj gremo skozi življenje čez različne situacije in včasih se zgodi, da pridemo v obdobje, ko sami potrebujemo več pomoči ali pa pomoči iz različnih razlogov enostavno ne moremo več nuditi. Sicer pa vsak posameznik nudi različno pomoč, ker je nudenje pomoči odvisno od tega, v kakšnem okolju posameznik živi, kdo nas obdaja, kakšne so potrebe ljudi okoli nas itd.

Zanimivo se mi je zdelo ugotoviti, kako zelo se generacije med seboj prepletajo v vsakdanjem življenju ljudi. Verjetno je to popolnoma odvisno od nekakšnih slučajev, odvisno je od okolja, od službe, ki jo opravljamo, od starosti članov naše družine itd. In tudi če govorimo o tem, s katero generacijo ima posameznik najbolj pogoste stike, pridemo do enake ugotovitve.

Vsak človek ima v življenju nek svoj smisel, svoje stvari, ki ga veselijo. To sem lahko zaznala tudi prek odgovorov intervjuvancev. Dan si zapolnijo z aktivnostmi, ki jih veselijo in jih obogatijo ter dajo njihovem življenju smisel. Aktivnosti in hobiji se med intervjuvanci razlikujejo, nekateri si dan recimo zapolnijo z vrtnarjenjem, drugi pa mogoče z gledanjem televizije ali pa branjem knjig. Verjetno je tako zato, ker ima vsak posameznik drugačna zanimanja in interese.

Zelo negativno me je presenetilo dejstvo, da je večina intervjuvancev navajalo, da so slabo seznanjeni s tem, kako poteka povezovanje generacij v občini Škofljica. Verjetno je tako zato, ker pogosto ne govorimo dobesedno o povezovanju generacij. Kasneje se je sicer pokazalo, da pravzaprav poznajo nekaj načinov, kako se generacije med seboj povezujejo v občini, samo malo bolj so morali razmisliti. »Pri medgeneracijskem povezovanju gre za povezovanja med generacijami, predvsem gre za medčloveški odnos in uresničevanje medgeneracijske solidarnosti v današnjih družbenih razmerah. Medgeneracijsko povezovanje postaja zavestna odločitev in v družbi, ki se stara, družbena nuja. Razumemo jo kot izmenjavo izkušenj in spoznanj, druženje, učenje, pomoč ene generacije drugi, ustvarjanje, ohranjanje in širjenje socialne mreže ter ohranjanje materialne varnost in kulturne dediščine. Medgeneracijsko povezovanje prinaša sodelujočemu novo kvaliteto življenja, zagotavlja občutek sprejetosti in varnosti v kraju, kjer živi, lajša osamljenost ter krepi duševno in telesno zdravje« (ZDUS, b. d.). Intervjuvanci so nato našli kar nekaj društev, ki delujejo v občini Škofljica in s pomočjo katerih se različne generacije lahko med seboj povezujejo. Našli so recimo društvo upokojencev, športno društvo, društvo prijateljev mladine itd. Omenili so tudi cerkev in povezovanje med domom za stare in osnovno šolo ter knjižnico.

Prosti čas je čas, ki ni zapolnjen z različnimi obveznostmi posameznika, ampak je čas, ko se svobodno odločamo za različne poljubne dejavnosti. Delo v prostem času ni delu pod prisilo, pri tem delu nimamo nadrejenih in ni časovno omejeno. Ta dela nas izpopolnjujejo in nas pomirjajo, so nasprotje delu v službi. Krepijo naše moči (Pejić, 2016). Nekateri intervjuvanci se različnih aktivnosti tudi udeležujejo, drugi ne. Trije izmed njih se recimo ne udeležujejo nobenih aktivnosti, razlogi za to so različni. To, da se ne udeležujejo nobenih aktivnosti, je smiselno pri eni izmed vprašanih, saj je povedala, da tega ne zmore več iz zdravstvenih razlogov. Verjetno pa je tako tudi zato, ker so nekateri ljudje bolj družabni, raje so v družbi kot drugi. Ostali pa se udeležujejo različnih aktivnosti, odvisno od njihovih zanimanj. Omenjali so recimo čistilno akcijo, društvo prijateljev mladine, veselice itd.

Poznamo hierarhijo potreb, ki jo je oblikoval Maslow in ki nam pokaže, da bolj kot se premikamo po lestvici potreb, bolj se te med seboj prekrivajo. Bistvo samospoštovanja predstavljajo temeljne potrebe, to pa so potreba po hrani in vodi, potreba po varnosti, gotovosti in stanovitnosti in potreba po pripadnosti, ljubezni in identiteti. Najvišje med osnovnimi potrebami pa je potreba po samouresničevanju, ki je tudi bistvo človekovega obstoja (Kristančič, 2005, str. 25). Zanimalo me je, katere potrebe glede medgeneracijske solidarnosti pa trenutno v občini Škofljica intervjuvanci lahko zadovoljujejo in katerih ne morejo. Odgovori so bili različni. Ena oseba je navedla, da sicer zadovoljuje vse potrebe, ampak da je to popolnoma neodvisno od občine. Tri osebe so navedle, da v občini ne zadovoljujejo popolnoma nobenih potreb. Izkušnje intervjuvancev so med seboj različne, saj na drugi strani ostali vprašani zadovoljujejo svoje potrebe po druženju, izobraževanju in medsebojni povezanosti, pomoči pri prevozu, gibanju in športu, potrebe po druženju in potrebe po pomoči sovaščanom.

Med vsemi intervjuvanci je samo ena oseba dejala, da so vse njene potrebe zadovoljne. Ker pa je povsod veliko prostora za nadgradnjo in izboljšavo, so ostali intervjuvanci našteali, katerih ne morejo zadovoljiti. Manjka jim prenos znanja, ni soustvarjanja in koristnih ter zanimivih vsebin, želijo si več možnosti navezovanja stikov, ena oseba si želi igre z otroki, druženje. Ena oseba pravi, da niso zadovoljene nobene potrebe. Že na podlagi odgovorov lahko pridemo do spoznanja, kako zelo različni smo ljudje med seboj in kako zelo drugačne potrebe imamo. So si bili pa enotni in idejo o medgeneracijskem centru sprejeli pozitivno.

V moji raziskavi se je izkazalo, da imajo intervjuvanci veliko predlogov, kaj vse bi lahko medgeneracijski center ponujal. Naštevali so ideje o prostoru za druženje, gledanje televizije, prostoru za učenje in druženje z otroki. Predlagali so, da bi medgeneracijski center ponujal različne aktivnosti, kot so prostor za ustvarjanje, igranje družabnih iger, računalniške igrice, bralni kotiček itd. Želijo si vzajemne pomoči med generacijami in učenja digitalne pismenosti starejših ter vključevanja ranljivih skupin. Ideja je bila tudi o varstvu otrok. Želijo si skupnega vrta. Želijo si druženja vseh treh generacij. Želijo si igral in igrač za otroke. Kot povezovalno točko so navedli tudi lokal, saj nas hrana in pijača med seboj povezujeta. Niso pa pozabili niti na ustvarjalni kotiček in športno dvorano oziroma fitnes.

6 SKLEPI

Sklepi magistrskega dela so:

- Obstaja veliko načinov vzdrževanja stikov z drugimi ljudmi.
- Stike s prijatelji pretežno ohranjajo s pomočjo socialnih omrežij in telefonske komunikacije. Osebno druženje je manj pogosto.
- Stike z družino v večini ohranjajo z osebnim druženjem.
- Ena oseba opisuje, da nima veliko stikov.
- Dobro razširjeno socialno omrežje in povezovanje z drugimi ljudmi sta pomembna vsem vprašanim.
- Povezovanje z drugimi ljudmi so opisovali na različne načine, med drugim kot čustveno oporo, občutek varnosti, občutek pripadnosti, voljo do življenja. Ena oseba je govorila o tem, kako težko je, če človek nima nobenega.
- Večina intervjuvancev se kot vir pomoči obrača na svoje neformalno socialno omrežje, samo dve vprašani osebi se obračata na svoje formalno socialno omrežje.
- Intervjuvanci so za svoje neformalno socialno omrežje navajali svojo družino in prijatelje.
- Tri osebe ne nudijo pomoči drugim ljudem.
- Na različne načine nudijo pomoč drugim ljudem. Nekateri nudijo fizično pomoč, drugi čustveno oporo, ena oseba druge ljudi izobražuje, ena oseba nudi varstvo svojim vnukom. Nudijo pomoč v obliki raznih prevozov, nakupov, pogovorov, čiščenja stanovanja, dela na vrtu, nasveta itd.
- Polovica intervjuvancev ima stike z ljudmi iz druge generacije vsakodnevno, ostali redkeje.
- Pogostost stikov z ljudmi iz druge generacije je v veliki meri odvisna tudi od tega, v kakšen okolju se vprašani gibljejo in delujejo.
- Intervjuvanci imajo dneve zapolnjene z različnimi aktivnostmi in hobiji.
- Večina intervjuvancev je najprej navedla pomankanje informacij in slabo seznanjenost s tem, kaj vse občina Škofljica ponuja. Niso dobro seznanjeni s povezovanjem generacij v občini Škofljica.
- Navedli so nekaj društev, kjer poteka povezovanje generacij (samooskrbno gibanje, društvo upokojencev, turistično društvo, športno društvo, društvo prijateljev mladine).

Navajali so še cerkev, osnovno šolo, knjižnico, športne dogodke, veselice, pustovanja in dom za stare.

- Tri osebe se v občini ne udeležujejo nobenih aktivnosti. Ostali se udeležujejo različnih aktivnosti, odvisno od njihovih zanimanj.
- Ena oseba zadovoljuje svoje potrebe po medgeneracijski solidarnosti, ampak to počne neodvisno od občine.
- Tri osebe so navedle, da v občini ne uspejo zadovoljiti nobene potrebe po medgeneracijski solidarnosti.
- Ostali intervjuvanci v občini zadovoljujejo potrebe po druženju, izobraževanju in medsebojni povezanosti, gibanju in športu ter potrebe po pomoči sovaščanom.
- Samo ena oseba meni, da so vse njene potrebe po medgeneracijski solidarnosti zadovoljene.
- Večina intervjuvancev čuti, da ne nudijo dovolj medgeneracijske solidarnosti drugim ljudem. Navajajo, da ne nudijo dovolj pomoči starejšim, manjka jim prenos znanja, ni soustvarjanja in koristnih ter zanimivih vsebin, želijo si več možnosti navezovanja stikov, ena oseba si želi igre z otroki, druženje.
- Idejo o medgeneracijskem centru doživljajo kot izredno pozitivno.
- Vsi intervjuvanci imajo predloge in ideje o tem, kaj vse bi lahko medgeneracijski center na Škofljici ponujal.
- Polovica oseb si želi, da bi medgeneracijski center ponujal prostor, ki bi ga lahko uporabljali za različne namene (druženje, gledanje televizije itd.).
- Sogovorniki imajo željo po različnih aktivnostih. Želijo si prenosa znanja med generacijami, vzajemne pomoči, vključevanja ranljivih skupin, učenja digitalne pismenosti, varstva otrok, druženja različnih generacij, želijo si, da bi medgeneracijski center imel svoj lokal, itd.
- Intervjuvanci so podali veliko različnih predlogov in idej, vsak posameznik je predlagal ideje glede na svoje potrebe in želje.

7 PREDLOGI

Podajam naslednje predloge:

- V okviru fakultete za socialno delo predlagam, da se aktivirajo študentje in organizirajo razna druženja/delavnice/predavanja za ljudi vseh generacij in jih na ta način med seboj povežejo in omogočijo ljudem, da spletejo nova poznanstva in prijateljstva.
- V okviru Fakultete za socialno delo predlagam tudi, da se uvede več obveznih ur praktikuma, saj bi nam to ponujalo možnost, da se študente bolj aktivno aktivira in spodbudi k aktivnemu sodelovanju z vsemi tremi generacijami in k sami medgeneracijski solidarnosti.
- Pri gradnji in oblikovanju medgeneracijskega centra predlagam, da se posluša občane občine Škofljica in da se prisluhne njihovim potrebam ter željam, saj bo medgeneracijski center le tako imel svoj smisel. Medgeneracijski center mora ponujati aktivnosti, ki bodo občanom v interesu in se jih bodo z veseljem udeleževali.
- V življenju je izredno pomembno, da ima vsak posameznik dobro razvito socialno omrežje. Potrebno bi bilo aktivirati prostovoljce in različne organizacije v občini, ki bi si prizadevale, da bi vsi posamezniki vseh generacij imeli dobro razvito socialno omrežje.
- Potrebno bi bilo poskrbeti za večje informiranje občanov občine Škofljica, kaj vse občina sploh ponuja v okviru medgeneracijske solidarnosti. S pomočjo raziskave smo izvedeli, da ljudje pogosto navajajo slabo informiranost. Ljudi bi lahko seznanili s pomočjo letakov, ki bi jih poštar raznesel po vseh domovih ljudi v občini. Na ta način bi lahko do informacij dostopali vsi, tudi tisti, ki recimo ne berejo občinskega glasnika ali pa niso vešči uporabe računalnikov in interneta. Občane bi lahko informirali tudi v obliki začasnih stojnic, ki bi se lahko nahajale na krajih, kjer se vsi ljudje pogosto zadržujemo. Predlagam, da bi se nahajale zraven trgovine, zraven zdravstvenega doma in lekarne ter zraven pošte.
- Potrebno bi bilo razmišljati o tem, da bi res vsi občani občine Škofljica imeli dostop do medgeneracijskega centra. Nekaterim bi lahko bil medgeneracijski center preveč oddaljen itd. Predlagam, da se razmišlja o avtobusnem prevozu, ki bi vsem občanom omogočil prevoz od doma do medgeneracijskega centra in nazaj domov.
- Za tiste ljudi, ki bi si želeli v občini obiskovati določene aktivnosti (kot je na primer maša ob nedeljah ali pa predstava v šoli) in nimajo možnosti lastnega prevoza, je treba organizirati prevoz.

- Ljudje se v večinski meri zanašajo na svoje neformalno socialno omrežje. Menim, da bi vsak posameznik moral imeti tudi dobro razvito formalno socialno omrežje, nikoli ne vemo, kdaj ga bomo potrebovali. Predlagam, da se v okviru občine organizira srečanje za vse generacije, na katerem bi se predstavila razna društva, prostovoljci in drugi. Na ta način bi lahko občani stkali nova poznanstva in vezi ter posledično krepili tudi svoje formalno socialno omrežje. To srečanje bi se lahko načeloma odvilo v novem medgeneracijskem centru.

8 SEZNAM VIROV

Arko, T., Goričan, B., Kovač, J. & Novak, T. (2011). *Sadeži družbe: priročnik za izvajanje medgeneracijskih aktivnosti*. Ljubljana: Slovenska filantropija, Združevanje za promocije prostovoljstva.

Albertini, M., Kohli, M. & C. Vohel. 2007. Intergenerational Transfers of time and money in European families: common patterns different regims? *Journal of European Social Policy*, (17), 319–334. V: Filipovič Hrast, M. in V., Hlebec. 2009. Medgeneracijska solidarnost v Sloveniji in tranzicijske spremembe. V: Tašner, V., Lesar, I., Antić, M.G., Hlebec, V., in Pušnik, M. (ur.). *Brez spopada : kultur, spolov, generacij* (195–214). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Center za socialno delo Ljubljana. (b. d.). *Programi*. Pridobljeno 1. 2. 2023 s <https://www.csd-slovenije.si/csd-ljubljana/>

Černič Istenič, Majda (2013). Medgeneracijska solidarnost skozi prizmo organiziranosti oskrbe za starejše v skupnosti. *Socialno delo*, 52(1), str. 43–56.

Društvo prijateljev mladine Lavrica. (b. d.). *O nas*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <http://www.dpmlavrica.org/o-nas/>

Dom starejših Škofljica. (b. d.). *O nas*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://skofljica.vitadom.si/o-nas/>

Dom starejših Škofljica. (2021). *Harmonikar Štajnar*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://skofljica.vitadom.si/harmonikar-stajnar/>

Dom starejših Škofljica. (2018a). *Delavnica z otroci zaposlenih in stanovalci*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://skofljica.vitadom.si/delavnica-z-otroci-zaposlenih-stanovalci/>

Dom starejših Škofljica. (2018b). *Nastop OŠ Škofljica*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://skofljica.vitadom.si/nastop-os-skofljica-2/>

Dom starejših Škofljica. (2016). *Delavnica z OŠ Škofljica*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://skofljica.vitadom.si/delavnica-z-os-skofljica/>

Dremelj, P. (2004). Sorodstvo kot vir socialne opore. V M. Novak (ur.), *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije* (str. 73–84). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Filipovič Hrast, M., & Hlebec, V. (b. d.). *Medgeneracijska solidarnost v Sloveniji*. Pridobljeno 3. 1. 2023 s http://www.share-slovenija.si/files/documents/prvi_rezultati_slovenija/Publikacija_IER_21.pdf

Filipovič Hrast, M., Kogovšek, T., & Hlebec, V. (2005). Starostniki in njihova vpetost v sosedska omrežja. *Družboslovne razprave*, 21(49/50), 205–221.

Filipovič Hrast, M., & Hlebec, V. (2015). *Staranje prebivalstva: Oskrba, blaginja in solidarnost*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Frlan, D. (2012). *Spletna socialna omrežja kot vir socialne opore* (Diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Flaker, V., Mali, J., Kodele, T., Grebenc, V., Škerjanc, J. & Urek, M. (2008). *Dolgotrajna oskrba: očrt potreb in odgovorov nanje*. Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.

Hlebec, V., Kavčič, M., Filipovič Hrast, M., Vezovnik, A. & Trbanc, M., (2010). *Samo da bo denar in zdravje: Življenje starih revnih ljudi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Hlebec, V., Filipovič Hrast, M., Kump, S., Jelenc-Krašovec, S., Pahor, M., & Domajnko, B. (2012). *Medgeneracijska solidarnost v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Hojnik Zupanc, I. (1999). *Samostojnost starega človeka v družbeno-prostorskem kontekstu*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Hvalič Touzery, S. (b. d.). Slovar: socialna izključenost. Pridobljeno 8. 4. 2023 s <https://www.inst-antontrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1026.html>

Iglič, H. (1988). Ego-centrične socialne mreže. *Družboslovne razprave*, 6(5), 82–93.

Junaki na domu. (b. d. a). *O nas*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://junaknadomu.si/o-nas-junaki-na-domu/>

Junaki na domu. (b. d. b). *Občina Škofljica*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://junaknadomu.si/lokacije/obcina-skofljica/>

Kapus, A. (2020). *Želje, potrebe in pomoč. Perspektive socialnega dela* (doktorska disertacija). Pridobljeno 6. 2. 2023 s C:\Users\marus\Downloads\kapus_andraz_DIS.pdf

Karitas. (b. d.). *O Karitas*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://www.karitas.si/o-karitas/>

Kordeš, U. & Smrdu, M. (2015). *Osnove kvalitativnega raziskovanja*. Kraj: Založba Univerze na Primorskem.

Kristančič, A. (2005). *Nova podoba staranja – siva revolucija*. Ljubljana: AA Inserco.

Kump, S. & Jelenc Krašovec, S. (2009). Vpliv socialnih omrežji in bivanjskega okolja na učne dejavnosti dveh generacij odraslih. V: Hlebec, V. (ur.), *Starejši ljudje v družbi sprememb* (str. 183–202). Maribor: Aristej.

Lamovec, T. (1993). *Spretnosti v medosebnih odnosih*. Ljubljana: Center za psihodiagnostična sredstva.

Mandič, S. & Hlebec, V. (2005). Socialno omrežje kot okvir upravljanja s kakovostjo življenja in spremembe v Sloveniji med letoma 1987 in 2002. *Družboslovne razprave*, 21(49/50), 263–285.

Majhenič, M. (1999). *2. slovenski kongres prostovoljcev: prostovoljno delo s starimi, za stare in skupaj z njimi*. Ljubljana: Socialna zbornica Slovenije.

Mali, J. (2009a). Sožitje med generacijami kot ga razumemo v socialnem delu: sožitje generacij. V Bezjak, S. (ur.), *Vloga starejših v sodobni slovenski družbi* (str. 70–76) Ljubljana: Inštitut Havreka.

Mali, J. (2009b). Medgeneracijska solidarnost v obstoječih oblikah skrbi za stare ljudi. V Tašner, V., Lesar, I., Antić, M. G., Hlebec, V., & Pušnik, M. (ur.), *Brez spopada: kultur, spolov, generacij* (str. 243–256). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Mali, J. (2012). Uvajanje dezinstitucionalizacije na področju oskrbe starih ljudi. *Časopis za kritiko znanosti*, 40(250), 86–94.

Nagode, M. (2003). *Socialna opora in socialna omrežja ljudi z gibalnimi težavami*. Pridobljeno 3. 2. 2023 s https://www.irssv.si/upload2/Socialne_opore_gibalne_tezave_2003.pdf

Narat, T., Boškić, R., Rakar, T., Bojka, U. & Kobal Tomc, B. (2012). *Medgeneracijska solidarnost v skupnosti: analiza stanja in priprava predlogov* (Končno poročilo št. IRSSV 24/2012). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Občina Škofljica. (b. d. a). *Predstavitev občine*. Pridobljeno 10. 1. 2022 s <https://www.skofljica.si/predstavitev-obcine/>

Občina Škofljica. (b. d. b). *Društvo upokojencev Lavrica*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://www.skofljica.si/drustvo-upokojencev-lavrica/>

Občina Škofljica. (b. d. c). *Društva*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://www.skofljica.si/drustva/>

Občina Škofljica. (b. d. d). *Knjižnica Škofljica*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://www.skofljica.si/knjiznica-skofljica/>

Občina Škofljica. (2022a). *Podpis pogodbe za medgeneracijski center s knjižnico Škofljica*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://www.skofljica.si/2022/11/18/podpis-pogodbe-za-medgeneracijski-center-s-knjiznico-skofljica/>

Občina Škofljica. (2022b). *Položitev temeljnega kamna za medgeneracijski center Škofljica*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://www.skofljica.si/2022/12/01/polozitev-temeljnega-kamna-za-medgeneracijski-center-skofljica/>

Občina Škofljica. (2022c). *Pričetek projekta Prostofer*. Pridobljeno 2. 4. 2023 s <https://www.skofljica.si/2022/02/28/pricetek-projekta-prostofer/>

Osnovna šola Škofljica. (2019). *Poročilo projekta simbioza gibanja*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://www.os-skofljica.si/novice-os-skofljica/porocilo-projekta-simbioza-giba/27694/>

Osnovna šola Škofljica. (2022). *Medgeneracijsko druženje – 14. 10. 2022*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://www.os-skofljica.si/novice-os-skofljica/medgeneracijsko-druzenje-14-10-2022/36541/>

- Pahor, M., Domajnko, B., & Hlebec, V. (2009). Spleti zdravja in bolezni: socialna omrežja kot dejavnik zdravja. V: Hlebec, V. (ur.), *Starejši ljudje v družbi sprememb* (str. 221–236). Maribor: Aristej.
- Paulus, T. (2008). *Medgeneracijska pomoč* (Diplomsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.
- Pejić, L. (2016). *Krepitev moči beguncev in prosilcev za azil skozi prostčasne dejavnosti* (diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Rajšek, B. (2023). Novi župan medgeneracijski center na Škofljici postavil na hladno. *Delo*, 11. 1. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://www.delo.si/lokalno/ljubljana-in-okolica/novi-zupan-medgeneracijski-center-na-skofljici-postavil-na-hladno/>
- Ramovš, J. (2000). Medgeneracijska povezanost, samopomoč in kakovostna starost. *Socialno delo*, 39(4/5), 315–329).
- Ramovš, J. (2010) *Slovar: socialna mreža*. Pridobljeno 3. 2. 2023 s <http://www.inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1433.html>
- Ramovš, J. (2009). Gerontološko izrazje: medgeneracijsko sožitje. *Kakovostna starost*, 10(3), 104–105.
- Ramovš, J. (2011). Potrebe, zmožnosti in stališča starejših ljudi v Sloveniji. *Kakovostna starost*, 14(2), 3–21.
- Ramovš, J. (2017). Socialna mreža. *Socialno delo*, 17(1). Pridobljeno 10. 4. 2023 s <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-ILDB7FD5/043e030d-80b3-4846-b2bd551452a0d2e1/PDF>
- Ramovš, J. (2014). *Socialna mreža*. Pridobljeno 2. 4. 2023 s <https://www.inst-antona-trstenjaka.si/tisk/kakovostna-starost/clanek.html?ID=1422>
- Ramovš, J. (b. d.). *Slovar: starost*. Pridobljeno 5. 2. 2023 s <http://inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1349.html>
- Ramovš, J. (2014). *Življenjska obdobja*. Pridobljeno 5. 2. 2023 s <http://www.inst-antona-trstenjaka.si/tisk/kakovostna-starost/clanek.html?ID=1421>
- Ramovš, J. (2003). *Kakovostna starost. Socialna gerontologija in gerontagogika*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
- Ramovš, K. (2013). Medgeneracijsko sožitje in solidarnost. *Kakovostna starost*, 16(4), 3–33.
- Republika Slovenija. (2021). 29. april, evropski dan medgeneracijske solidarnosti. Pridobljeno 3. 1. 2023 s <https://www.gov.si/novice/2021-04-29-29-april-evropski-dan-medgeneracijske-solidarnosti/>

- Republika Slovenija. (b. d.). *Centri za socialno delo*. Pridobljeno 31. 1. 2023 s <https://www.gov.si teme/centri-za-socialno-delo/>
- Simbioza giba. (b. d.). *Vseslovenska akcija simbioza giba*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s <https://simbioza.eu/projekti/simbioza-giba>
- Silverstein, M., & Bengston, V. (1997). Intergenerational Solidarity and the Structure of Adult Child-Parent Relationships in American Families. *American Journal of Sociology*, 103(2). Pridobljeno 31. 1. 2023 s https://www.jstor.org/stable/10.1086/231213?read-now=1&seq=16#page_scan_tab_contents
- Slovar slovenskega knjižnega jezika. (b. d.). *solidarnost*. Pridobljeno 3. 1. 2023 s <https://fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika/3598077/solidarnost>
- Strniša, K. (b. d.). *8 temeljnih psiholoških potreb*. Pridobljeno 3. 2. 2023 s <https://www.brstpsihologija.si/temeljne-psiholoske-potrebe/>
- SURS. (b. d.). *Občina Škofljica*. Pridobljeno 1. 2. 2023 s <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/174>
- Szdylic, M. (2008). *Intergenerational Solidarity and Conflict*. Pridobljeno 30. 1. 2023 s https://www.jstor.org/stable/41604202?seq=1#page_scan_tab_contents
- Šest Pleško, P. (b. d.). *Vloga patronažne sestre pri celostni oskrbi pacienta*. Pridobljeno 2. 2. 2023 s https://nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/vloga_patronaze_pri_celostni_oskrbi_pacienta_-_petra_sest_plesko.pdf
- Vaux, A. (1998). *Social support. Theory, research and intervention*. New York: Praeger.
- Vodnik po človekovih pravicah. (b. d.). *Kaj je družina?* Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.clovekovepravice.si/si teme/druzina/kaj-je-druzina>
- Zaviršek, D. & Škerjanc, J. (2000). Analiza položaja izključenih družbenih skupin v Sloveniji in predlogi za zmanjšanje njihove izključenosti v sistemu socialnega varstva: poročilo o raziskavi. *Socialno delo*, 39(6), 387–419.
- ZDUS. (b. d.). *Medgeneracijsko sodelovanje*. Pridobljeno 4. 4. 2023 s <https://zdus-zveza.si/programi-in-projekti/aktivno-staranje/medgeneracijsko-sodelovanje/>
- Županija Škofljica. (b. d.). *Materinski dom*. Pridobljeno 3. 2. 2023 s <https://www.skofljica.info/materinski-dom/>

9 PRILOGE

9.1 Priloga 1: Smernice za intervju

Kako vzdržujete stike z drugimi ljudmi?

Ali vam je pomembno, da se povezujete z drugimi ljudmi?

Na koga se lahko obrnete, ko potrebujete pomoč? Kakšno pomoč potrebujete?

Ali nudite pomoč drugim ljudem? Kakšno?

Kako pogosto imate stike z ljudmi iz druge generacije in kako pomembno vam je to?

Z katero generacijo imate najbolj pogoste stike?

Kako si zapolnite svoj prosti čas?

Kako poteka povezovanje generacij v občini Škofljica? Ali ste seznanjeni z tem, kaj vse občina Škofljica ponuja?

Katerih organiziranih aktivnosti v občini Škofljica se udeležujete?

Katere potrebe glede medgeneracijske solidarnosti trenutno v občini lahko zadovoljujete?

Katerih potreb glede medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica trenutno ne morete zadovoljevati? Menite, da bi jih lahko zadovoljevali v medgeneracijskem centru?

Kaj bi si želeli, da medgeneracijski center ponuja?

9.2 Priloga 2: Transkripcije razgovorov

- Zapis intervjujev po vprašanjih
- Izbor relevantnih delov besedila
- Izpis relevantnih delov besedila v razpredelnice in kodiranje

»Kako vzdržujete stike z drugimi ljudmi?«

OSEBA A: - Z prijatelji ohranjam odnose preko družabnih omrežji. Najbolj dejavna sem na Instagramu in tudi Facebook messengerju. Socialna omrežja uporabljam za dogovarjanje kdaj se bomo dobili in podobno, pogovarjam se tudi z sošolci o šoli. (A1) Z prijatelji se družimo tudi v živo. Z prijateljicami gremo rade nakupovati obleke ali pa v kino. Velikokrat gremo tudi na sprehod na barje. (A2) Po telefonu se pokličeva tudi z mami, ponavadi se slišiva ko zaključim z šolo saj me zanima ali me bo lahko pobrala in peljala domov. (A3) Z družino se veliko družimo, predvsem ob vikendih ko imamo vsi čas. Babica in dedek med vikendi spečeta kakšno pecivo in nas vse povabita na sladico in kavo po kosilu. Ta druženja so prijetna, radi smo skupaj ker se vedno smejimo. (A4)

OSEBA B: Najbolj pomembno mi je navezovanje stikov in ohranjanje stikov z družino v živo. (B1) Vzdržujem jih z družino tudi preko medijev, kot je telefon. (B2)

OSEBA C: Z obiskovanjem prijateljev, rada prirejam zabave in organiziram druženja. (C1) Z prijatelji se tudi pokličemo po telefonu in si napišemo kakšno sms sporočilo. (C2) Z svojo ožjo družino pa sem v stiku vsak dan, skupaj tudi živimo. (C3)

OSEBA D: Najpogostejše stike vzdržujem s svojimi družinskimi člani in sorodniki ter s prijatelji in znanci. Najpomembnejša so redna srečanja, torej osebni stiki in pogovori. (D1)

OSEBA E: Z prijatelji vzdržujem stike preko maila, Teamsov, gsm, telefona. (E1) Z družino pa stike vzdržujem več ali manj predvsem osebno. (E2) Stike z znanci vzdržujem tudi na skupnih aktivnostih. (E3)

OSEBA F: Stike vzdržujem na različne načine. Z družino seveda osebno, tukaj mislim predvsem svojega otroka in partnerja ter tudi starše in brate ter sestre. (F1) Z prijatelji pa se najbolj pogosto slišimo preko telefona ali instagrama, ter občasna osebna druženja. Zaradi pomankanja časa so ta osebna druženja manj pogosta. (F2)

OSEBA G: Lansko leto sem postala udova, mož mi je umrl po hudi bolezni. Zdaj tudi živim sama v hiši. Težko je, zelo sem osamljena. Imam 3 otroke ampak obiščejo me bolj redko, vsi imajo službe in nimajo časa. (G1) Zelo sem vesela ko me kdo obišče. Saj bi koga poklicala po telefonu pa so že vsi pomrli. Otrok pa tudi ne kličem kaj dosti ker slabo slišim. (G2) Še največ se pogovarjam z sosedo, ona je tudi ostala sama in rade skupaj sediva uzunaj. (G3)

OSEBA H: Sama vzdržujem stike z drugimi ljudmi tako, da se slišimo preko telefona, s prijatelji in znanci navadno preko socialnih omrežij in SMS sporočil, kjer se tudi dogovorimo za razna druženja. (H1) Z družinskimi člani pa se videvamo pogosto, po navadi se med seboj

slišimo preko telefonskih klicev, večkrat tedensko pa drug drugega tudi obiščemo in skupaj preživljamo čas. (H2)

OSEBA I: Z prijatelji in sošolci se vidimo in družimo vsak dan v šoli. (I1) Z prijatelji se tudi vsak dan slišimo na Instagram-u, Facebook-u, Tik toku.. (I2) Z družino se vidimo tudi vsak dan doma, z širšo družino pa se vidimo na raznih praznovanjih. (I3)

OSEBA J: Stike z družino vzdržujem s skupnim preživljanjem prostega časa v obliki druženj doma, skupnih izletov in potovanj, praznovanj, obiskov. (J1) Med stike z drugimi lahko vštejem tudi druženje s sodelavci v okviru delovnega časa. (J2) Tudi preko sporočil in socialnih omrežij, kot so instagram, facebook, whatsapp, tiktok vzdržujem stike z prijatelji. (J3)

OSEBA K: Družina in prijatelji pridejo na obisk. (K1)

OSEBA L: Nimam veliko stikov. (L1)

Tabela 1: Kako vzdržujete stike z drugimi ljudmi?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
(A1)	Z prijatelji ohranjam odnose preko družabnih omrežij. Najbolj dejavna sem na Instagramu in tudi Facebook messengerju. Socialna omrežja uporabljam za dogovarjanje kdaj se bomo dobili in podobno, pogovarjam se tudi z sošolci o šoli.	Socialna omrežja	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
(A2)	Z prijatelji se družimo tudi v živo. Z prijateljicami gremo rade nakupovati obleke ali pa v	Različne aktivnosti (nakupovanje, kino, sprehoditd.)	Prijatelji	Vzdrževanje stikov

	kino. Velikokrat gremo tudi na sprehod na barje.			
(A3)	Po telefonu se pokličeva tudi z mami, ponavadi se slišiva ko zaključim z šolo saj me zanima ali me bo lahko pobrala in peljala domov.	Telefonska komunikacija	Družina	Vzdrževanje stikov
A4	Z družino se veliko družimo, predvsem ob vikendih ko imamo vsi čas. Babica in dedek med vikendi spečeta kakšno pecivo in nas vse povabita na sladico in kavo po kosilu. Ta druženja so prijetna, radi smo skupaj ker se vedno smejimo.	Osebno druženje	Družina	Vzdrževanje stikov
B1	Najbolj pomembno mi je navezovanje stikov in ohranjanje stikov z družino v živo.	Osebno druženje	Družina	Vzdrževanje stikov
B2	Vzdržujem jih z družino tudi preko medijev, kot je telefon	Telefonska komunikacija	Družina	Vzdrževanje stikov

C1	Z obiskovanjem prijateljev, rada prirejam zabave in organiziram druženja.	Obiskovanje, prirejanje zabav in organizacija druženj	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
C2	Z prijatelji se tudi pokličemo po telefonu in si napišemo kakšno sms sporočilo.	Telefonska komunikacija	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
C3	Z svojo ožjo družino pa sem v stiku vsak dan, skupaj tudi živimo.	Osebno druženje	Družina	Vzdrževanje stikov
D1	Najpogostejše stike vzdržujem s svojimi družinskimi člani in sorodniki ter s prijatelji in znanci. Najpomembnejša so redna srečanja, torej osebni stiki in pogovori.	Osebno druženje	Družina, prijatelji in znanci	Vzdrževanje stikov
E1	Z prijatelji vzdržujem stike preko maila, Teamsov, gsm, telefona	Socialna omrežja in telefon	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
E2	Z družino pa stike vzdržujem več ali manj predvsem osebno.	Osebno druženje	Družina	Vzdrževanje stikov
E3	Stike z znanci vzdržujem tudi	Skupne aktivnosti	Znanci	Vzdrževanje stikov

	na skupnih aktivnostih.			
F1	Z družino seveda osebno, tukaj mislim predvsem svojega otroka in partnerja ter tudi starše in brate ter sestre.	Osebno druženje	Družina	Vzdrževanje stikov
F2	Z prijatelji pa se najbolj pogosto slišimo preko telefona ali instagrama, ter občasna osebna druženja. Zaradi pomankanja časa so ta osebna druženja manj pogosta.	Telefon, socialna omrežja in osebna druženja	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
G1	Imam 3 otroke ampak obiščejo me bolj redko, vsi imajo službe in nimajo časa.	Redki obiski otrok	Družina	Vzdrževanje stikov
G2	Saj bi koga poklicala po telefonu pa so že vsi pomrli. Otrok pa tudi ne kličem kaj dosti ker slabo slišim.	Omejitve pri telefonski komunikaciji	Družina	Vzdrževanje stikov
G3	Še največ se pogovarjam z sosedo, ona je tudi ostala sama in rade skupaj sediva uzunaj.	Pogovor	Soseda	Vzdrževanje stikov

H1	Sama vzdržujem stike z drugimi ljudmi tako, da se slišimo preko telefona, s prijatelji in znanci navadno preko socialnih omrežij in SMS sporočil, kjer se tudi dogovorimo za razna druženja.	Telefonska komunikacija in socialna omrežja	Prijatelji in znanci	Vzdrževanje stikov
H2	Z družinskimi člani pa se videvamo pogosto, po navadi se med seboj slišimo preko telefonskih klicev, večkrat tedensko pa drug drugega tudi obiščemo in skupaj preživljamo čas.	Telefonska komunikacija in osebna druženja	Družina	Vzdrževanje stikov
I1	Z prijatelji in sošolci se vidimo in družimo vsak dan v šoli.	Osebno druženje	Prijatelji in sošolci	Vzdrževanje stikov
I2	Z prijatelji se tudi vsak dan slišimo na Instagram-u, Facebook-u, Tik toku..	Socialna omrežja	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
I3	Z družino se vidimo tudi vsak dan doma, z širšo družino pa se	Osebna druženja	Družina	Vzdrževanje stikov

	vidimo na raznih praznovanjih.			
J1	Stike z družino vzdržujem s skupnim preživljanjem prostega časa v obliki druženj doma, skupnih izletov in potovanj, praznovanj, obiskov.	Skupno preživljanje prostega časa, druženje doma, izleti, potovanja, praznovanja, obiski	Družina	Vzdrževanje stikov
J2	Med stike z drugimi lahko vštejem tudi druženje s sodelavci v okviru delovnega časa.	Osebnostno druženje	Sodelavci	Vzdrževanje stikov
J3	Tudi preko sporočil in socialnih omrežij, kot so instagram, facebook, whatsapp, tiktok vzdržujem stike z prijatelji.	Socialna omrežja	Prijatelji	Vzdrževanje stikov
K1	Družina in prijatelji pridejo na obisk.	Osebnostno druženje	Družina in prijatelji	Vzdrževanje stikov
L1	Nimam veliko stikov.	Malo stikov	Brez stikov	Vzdrževanje stikov

»Ali vam je pomembno, da se povezujete z drugimi ljudmi? «

OSEBA A: - Ja, sigurno mi je pomembno da imam prijatelje in družino za druženje in da so ob meni ko jih potrebujem. (A1) Sem pa zelo rada tudi sama, rada imam svoj mir in čas za svoje misli. Če sem predolgo časa z ljudmi postanem kar živčna.

OSEBA B: Zelo, ker to mi da energijo in voljo do življenja. (B1) tako imam svoje osebno zadovoljstvo in dobro voljo potem širim v družino, ker se počutim izpolnjeno in zadovoljno.

OSEBA C: Da, nujno! Ker imam ljudi okoli sebe se počutim varno. (C1)

OSEBA D: Povezovanje z drugimi ljudmi me ohranja v socialni povezanosti, zmanjšuje samoto, povečuje občutek pomembnosti, širi moje znanje, vedenje o različnih stvareh, bogati moje izkušnje. Pomembno mi je da nekam pripadam. (D1)

OSEBA E: Da. Če ne bi imela stikov z drugimi ljudmi bi se mi po domače povedano kar zmešalo. Ne bi vedela, kaj naj počnem sama z seboj. Jaz potrebujem druge ljudi, ker mi dajejo voljo do življenja. (E1)

OSEBA F: Definitivno mi je v življenju izredno pomembno, da imam ljudi, z katerimi se lahko pogovarjam. (F1) Če pomislim na nedavno situacijo z epidemijo in na to, kako zelo izolirani smo bili od vseh, lahko na podlagi tega ugotovim, kako zelo pomembno mi je, da sem povezana z ljudmi. Še najbolj pomembna so mi osebna druženja, razna socialna omrežja in telefoni zame niso dovolj.

OSEBA G: Ja to je že pomembno ja, če imaš koga je z njim lepo. Ko si sam je res hudo. (G1)

OSEBA H: Ja, meni je to zelo pomembno, menim, da je pomembno, da ohranjamo stike z ljudmi s katerimi smo si blizu in seveda, da navezujemo tudi nova poznanstva in stike. (H1) Rekla bi, da je teh novih poznanstev vedno manj, saj se sama držim usklajenih krogov ljudi, ki so že dlje časa prisotni v mojem življenju. Pomembno navezovanje z ljudmi se mi zdi tudi v domačem okolju, kjer smo si s sosedje blizu, ko se srečamo navadno rečemo besedno ali dve, malce pokramljamo in si vedno med seboj tudi pomagamo.

OSEBA I: Normalno, rada sem v družbi prijateljev. (I1)

OSEBA J: Da, mislim, da je večina ljudi začutila potrebo po druženju in povezovanju predvsem v času korone, ko smo bili v veliki meri omejeni na bivanje in delovanje v svojih domovih, izolirani od zunanjega sveta. (J1) Takrat je bila lestvica naših prioritet prvič v večji meri postavljena na preizkušnjo in smo se zavedali pomena povezovanja in vzdrževanja medsebojnih stikov. Na ta način delimo svoja doživljanja, izkušnje, čustva, nasvete, ..

OSEBA K: Ja, to mi je zelo pomembno. (K1)

OSEBA L: Je pomembno. Jaz žal nimam nikogar več. (L1)

Tabela 9: Ali vam je pomembno, da se povezujete z drugimi ljudmi?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
(A1)	Ja, sigurno mi je pomembno da imam prijatelje in družino za druženje in da so ob meni ko jih potrebujem.	Emocionalna opora	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
B1	Zelo, ker to mi da energijo in voljo do življenja	Volja in energija do življenja	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
C1	Da, nujno! Ker imam ljudi okoli sebe se počutim varno.	Občutek varnosti	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
D1	Povezovanje z drugimi ljudmi me ohranja v socialni povezanosti, zmanjšuje samoto, povečuje občutek pomembnosti, širi moje znanje, vedenje o različnih stvareh, bogati moje	Občutek pripadnosti	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja

	izkušnje. Pomembno mi je da nekam pripadam.			
E1	Da. Če ne bi imela stikov z drugimi ljudmi bi se mi po domače povedano kar zmešalo. Ne bi vedela, kaj naj počnem sama z seboj. Jaz potrebujem druge ljudi, ker mi dajejo voljo do življenja.	Volja do življenja	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
F1	Definitivno mi je v življenju izredno pomembno, da imam ljudi, z katerimi se lahko pogovarjam.	Pogovor	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
G1	Ja to je že pomembno ja, če imaš koga je z njim lepo. Ko si sam je res hudo.	Ko si sam je težko	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja

H1	Ja, meni je to zelo pomembno, menim, da je pomembno, da ohranjamo stike z ljudmi s katerimi smo si blizu in seveda, da navezujemo tudi nova poznanstva in stike.	Ohranjati stike je pomembno	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
I1	Normalno, rada sem v družbi prijateljev.	Uživanje v družbi	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
J1	Da, mislim, da je večina ljudi začutila potrebo po druženju in povezovanju predvsem v času korone, ko smo bili v veliki meri omejeni na bivanje in delovanje v svojih domovih, izolirani od zunanjega sveta.	Potreba po druženju in povezovanju	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
K1	Ja, to mi je zelo pomembno.	Ohranjati stike je pomembno	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja

L1	Je pomembno. Jaz žal nimam nikogar več.	Je pomembno	Socialna omrežja so pomembna	Socialna omrežja
----	--	-------------	------------------------------	------------------

»Na koga se lahko obrnete, ko potrebujete pomoč? Kakšno pomoč potrebujete? «

OSEBA A: - Vedno se lahko obrnem na svoje starše, ne glede na to kakšen problem imam. (A1) Pomagajo mi pri težavah z prijateljicami, fanti, šolo. Res sem vesela da imam take starše. Obrnem se tudi na prijateljice, ampak vseeno ne za preveč osebne stvari. (A2) Ko potrebujem pomoč mi pomaga tudi fant. Fant mi pomaga pri vsakdanjih težavah, ker ima izpit za avto me tudi kam zapelje če to potrebuje, pomaga mi pa tudi pri učenju in sicer mi nudi inštrukcije matematike. (A3)

OSEBA B: Obrnem se lahko na družino in veliko socialno mrežo, ki sem si jo ustvarila s svojim načinom komunikacije in sprejemanja ljudi v svojo družbo. (B1)

OSEBA C: Obrnem se na družino. (C1) Če mi družina ne more pomagati se obrnem na prijatelje, to je največkrat za kakšen nasvet ali pa tudi za pomoč pri kakšnem delu. Ko smo se selili so recimo veliko pomagali prijatelji saj mož ni mogel vsega narediti sam. (C2)

OSEBA D: Prvo pomoč vedno najdem pri najbližjih, možu in otrocih nato pri ostalih sorodnikih in na koncu pri prijateljih, znancih ter različnih ustanovah, učnih in zdravstvenih. Pomoč mi je dobrodošla pri vsakdanjih opravilih, pri pridobivanju novih znanj, pri uporabi različnih aparatov, računalnika in mobilnega telefona, pri načrtovanju zdravega načina življenja in pri težavah z zdravjem. (D1)

OSEBA E: Obrnem se na družino in prijatelje. Ker imam težave z zdravjem včasih potrebujem kakšno fizično pomoč pri stvareh, ki jih ne zmorem sama. (E1) Največkrat mi pri teh stvareh pomaga sestra.

OSEBA F: V trenutnem življenjskem obdobju potrebujem največ pomoči pri varstvu otroka. Zelo veliko mi pomeni, da otroka prevzamejo babice in dedki, da se lahko jaz v tem času posvetim vsem svojim obveznostim, ki jih trenutno imam. Torej ja, obrnem se lahko na stare starše, v primeru pa da mi zaradi lastnih obveznosti pomoči ne bi mogli nuditi, se še vedno lahko obrnem na partnerjeve sestre ter na prijatelje. (F1) Okolje v katerem se gibam mi zagotavlja veliko ljudi, ki so mi pripravljeni priskočiti na pomoč če bi le to potrebovala.

OSEBA G: Ja to se pa že obrnem na svoje otroke. Zame gredo v trgovino, pa okoli hiše postorijo kaj kar ne moram sama. Vedno več stvari ne morem, se mi že pozna starost. Tudi k zdravniku me peljejo. (G1)

OSEBA H: V večini primerov se sama v trenutkih, ko potrebujem pomoč obrnem na družinske člane in najozje prijatelje. Ker živim v pretežno vaškem okolju mi je vedno na voljo tudi pomoč sosedov. (H1) Rekla bi da različne oblike pomoči ob različnih priložnostih. Ko potrebujem

morda tehnično pomoč se vedno obrnem na brata, ki je bolj tehnično podkovan kot jaz, ko potrebujem nasvet in pogovor se posvetujem z mami in najbližjimi prijatelji. Bi rekla, da je res odvisno o kakšnem problemu govorimo. (H2)

OSEBA I: Za ljubezenske in prijateljske nasvete se obrnem na prijateljice. (I1) Starši mi največ pomagajo tako, da me kam zapeljejo z avtom in zato ne potrebuje iti na avtobus. Starši mi tudi nudijo podporo kar se tiče šole in obveznosti v šoli. (I2)

OSEBA J: Odvisno od vrste pomoči, ki jo potrebujem – če potrebujem pomoč v obliki nasveta, pogovora, podpore, usluge, logistike ali denarja, se lahko obrnem na starše, stare starše, sorodnike, prav tako pa na prijatelje. Ti mi nudijo sicer v večji meri pomoč v obliki pogovora, nasvetov, deljenja izkušenj, .. (J1)

OSEBA K: Leta so naredila svoje in mi mora družina pomagati pri nekaterih opravilih okoli hiše. Sin mi pomaga okopati vrt in podobne stvari. (K1)

OSEBA L: Zaenkrat še zmorem vse sam. Pomoč rabim edino pri prevozu, tukaj mi pa pomaga Prostofer. (L1)

Tabela 3: Na koga se lahko obrnete, ko potrebujete pomoč? Kakšno pomoč potrebujete?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
(A1)	Vedno se lahko obrnem na svoje starše, ne glede na to kakšen problem imam.	Starši	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
(A2)	Obrnem se tudi na prijateljice, ampak vseeno ne za preveč osebne stvari.	Prijateljice	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
(A3)	Ko potrebujem pomoč mi pomaga tudi fant. Fant mi	Partner	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči

	pomaga pri vsakdanjih težavah, ker ima izpit za avto me tudi kam zapelje če to potrebuje, pomaga mi pa tudi pri učenju in sicer mi nudi inštrukcije matematike.			
B1	Obrnem se lahko na družino in veliko prijateljev, ki sem jih pridobila s svojim načinom komunikacije in sprejemanja ljudi v svojo družbo.	Družina in prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
C1	Obrnem se na družino.	Družina	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
C2	Če mi družina ne more pomagati se obrnem na prijatelje, to je največkrat za kakšen nasvet ali pa	Družina in prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči

	tudi za pomoč pri kakšnem delu. Ko smo se selili so recimo veliko pomagali prijatelji saj mož ni mogel vsega narediti sam.			
D1	Prvo pomoč vedno najdem pri najbližjih, možu in otrocih nato pri ostalih sorodnikih in na koncu pri prijateljih, znancih ter različnih ustanovah, učnih in zdravstvenih. Pomoč mi je dobrodošla pri vsakdanjih opravilih, pri pridobivanju novih znanj, pri uporabi različnih aparatur, računalnika in mobilnega telefona, pri načrtovanju zdravega načina	Družina, prijatelji in različne ustanove	Neformalna socialna omrežja in formalna socialna omrežja	Viri pomoči

	življenja in pri težavah z zdravjem.			
E1	Obrnem se na družino in prijatelje. Ker imam težave z zdravjem včasih potrebujem kakšno fizično pomoč pri stvareh, ki jih ne zmorem sama.	Družina in prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
F1	V trenutnem življenjskem obdobju potrebujem največ pomoči pri varstvu otroka. Zelo veliko mi pomeni, da otroka prevzamejo babice in dedki, da se lahko jaz v tem času posvetim vsem svojim obveznostim, ki jih trenutno imam. Torej ja, obrnem se lahko na	Družina in prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči

	stare starše, v primeru pa da mi zaradi lastnih obveznosti pomoči ne bi mogli nuditi, se še vedno lahko obrnem na partnerjeve sestre ter na prijatelje.			
G1	Ja to se pa že obrnem na svoje otroke. Zame gredo v trgovino, pa okoli hiše postorijo kaj kar ne moram sama. Vedno več stvari ne morem, se mi že pozna starost. Tudi k zdravniku me peljejo.	Družina	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
H1	V večini primerov se sama v trenutkih, ko potrebujem pomoč obrnem na družinske člane in najožje prijatelje. Ker živim v pretežno	Družina, prijatelji in sosedje	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči

	vaškem okolju mi je vedno na voljo tudi pomoč sosedov.			
H2	Ko potrebujem morda tehnično pomoč se vedno obrnem na brata, ki je bolj tehnično podkovan kot jaz, ko potrebujem nasvet in pogovor se posvetujem z mami in najbližjimi prijatelji. Bi rekla, da je res odvisno o kakšnem problemu govorimo.	Družina in prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
I1	Za ljubezenske in prijateljske nasvete se obrnem na prijateljice.	Prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
I2	Starši mi največ pomagajo tako, da me kam zapeljejo z	Družina	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči

	avtom in zato ne potrebuje iti na avtobus. Starši mi tudi nudijo podporo kar se tiče šole in obveznosti v šoli.			
J1	Odvisno od vrste pomoči, ki jo potrebujem – če potrebujem pomoč v obliki nasveta, pogovora, podpore, usluge, logistike ali denarja, se lahko obrnem na starše, stare starše, sorodnike, prav tako pa na prijatelje. Ti mi nudijo sicer v večji meri pomoč v obliki pogovora, nasvetov, deljenja izkušenj, ..	Družina in prijatelji	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči

K1	Leta so naredila svoje in mi mora družina pomagati pri nekaterih opravilih okoli hiše. Sin mi pomaga okopati vrt in podobne stvari.	Družina	Neformalna socialna omrežja	Viri pomoči
L1	Zaenkrat še zmorem vse sam. tukaj mi pa pomaga Prostofer.	Prostofer	Formalna socialna omrežja	Viri pomoči

»Ali nudite pomoč drugim ljudem? Kakšno? «

OSEBA A: - Doma pomagam staršem pri gospodinjskih opravilih, jaz sem zadolžena za tedensko čiščenje kopalnice in za vsakdanje stvari ki jih sama razmečem. (A1) Tudi sama prijateljicam nudim pomoč ko jo potrebujejo, zaenkrat gre več ali manj za pogovore. (A2) Mislim da je to več ali manj to.

OSEBA B: Nudim veliko pomoč, širim svoje znanje v društvih. (B1) Ko sem imela zdravstvene težave so mi prišle kolegice iz društva pomagati urejati vrt, da nisem bila ob vrtnarsko sezono. Svojim otrokom nudim pomoč tako, da pazim vnuke, ko potrebujejo varstvo. (B2)

OSEBA C: Vedno, kadar lahko in če me ljudje prosijo za kakršno koli pomoč poskušam pomagati. Pomagala sem že v smislu prevoza, nakupa, fizičnega dela, pogovora, varstva otrok.. (C1)

OSEBA D: Pomoč nudim predvsem ožjim družinskim članom, starejšim sorodnikom ter prijateljem. Gre za povsem običajne, občasne ali redne nasvete, prenos različnih znanj, prevoze, druženje, vsakodnevne pogovore. Občasno pomagam tudi kot prostovoljka. (D1)

OSEBA E: Da, tudi jaz pomagam drugim ljudem, ko le to zmorem. Staršem pomagam z čiščenjem stanovanja, delom na vrtu, vožnjo k zdravniku itd. Tudi sestri pomagam in ji vskočim na pomoč ko potrebuje varstvo za otroka. Sama svoje družine nimam zato imam čas in tudi energijo za pomoč drugim. (E1)

OSEBA F: Trenutno ne nudim toliko pomoči kot pa jo prejemam. Moji in partnerjevi starši vse še zmorejo sami, saj so še vedno izredno vitalni. (F1)

OSEBA G: To pa ne morem več. Včasih sem pomagala z vnuki, ampak to je že dolgo časa nazaj. Sedaj komaj zase poskrbim. (G1)

OSEBA H: Seveda, sama vedno rada priskočim na pomoč, ko jo sočlovek potrebuje. Spet bi rekla, da je čisto odvisno. Ne dolgo nazaj sem pomagala starejši gospe, ki je padla, ko je bilo poledenelo, sama pa sem se vračala iz službe. Videla sem, da je padla, ustavila sem avto in ji pomagala vstati, pobrala stvari, ki jih je imela v vrečki ter jo pospremila do doma. V družinskem krogu pomagam po svojih najboljših močeh, staršema pomagam pri določenih opravilih... (H1)

OSEBA I: Tudi jaz nudim pomoč prijateljem, ko me za to prosijo. Pomagam jim rešiti težave ki jih imajo. (I1) Starši me ne prosijo velikokrat za pomoč, mogoče edino prosijo za pomoč pri hišnih opravilih. (I2)

OSEBA J: Tudi sama drugim, denimo prijateljem/sorodnikom/družinskim članom nudim pomoč v obliki pogovora, nasveta, usluge, poslušanja, z veseljem jim ponudim prevoz, .. (J1)

OSEBA K: Trenutno ne nudim pomoči drugim. (K1)

OSEBA L: Ne nudim nobenemu nobene pomoči. (L1)

Tabela 4: Ali nudite pomoč drugim ljudem? Kakšno?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Doma pomagam staršem pri gospodinjskih opravilih, jaz sem zadolžena za tedensko čiščenje kopalnice in za vsakdanje stvari ki jih sama razmečem.	Pomoč pri gospodinjskih opravilih, čiščenje kopalnice in vsakdanje stvari	Fizična pomoč	Pomoč drugim
A2	Tudi sama prijateljicam nudim pomoč ko jo potrebujejo, zaenkrat gre več ali manj za pogovore.	Pogovor z prijateljicami	Emocionalna opora	Pomoč drugim
B1	Nudim veliko pomoč, širim svoje znanje v društvih.	Širjenje svojega znanja v društvih	Izobraževanje	Pomoč drugim

B2	Svojim otrokom nudim pomoč tako, da pazim vnuke, ko potrebujejo varstvo.	Varstvo vnukov	Pomoč starih staršev mladi družini	Pomoč drugim
C1	Vedno, kadar lahko in če me ljudje prosijo za kakršno koli pomoč poskušam pomagati. Pomagala sem že v smislu prevoza, nakupa, fizičnega dela, pogovora, varstva otrok..	Prevoz, nakup, fizično delo, pogovor, varstvo otrok itd.	Različne vrste pomoči	Pomoč drugim
D1	Pomoč nudim predvsem ožjim družinskim članom, starejšim sorodnikom ter prijateljem. Gre za povsem običajne, občasne ali redne nasvete, prenos različnih znanj, prevoze, druženje, vsakodnevne pogovore. Občasno pomagam tudi kot prostovoljka.	Nasveti, prenos različnih znanj, prevozi, druženje, vsakodnevni pogovori in prostovoljstvo .	Različne vrste pomoči	Pomoč drugim
E1	Da, tudi jaz pomagam drugim ljudem, ko le to zmorem. Staršem pomagam z čiščenjem stanovanja, delom na vrtu, vožnjo k zdravniku itd. Tudi sestri pomagam in ji vskočim na pomoč ko potrebuje varstvo za otroka. Sama svoje družine nimam zato imam čas in tudi energijo za pomoč drugim.	Čiščenje stanovanja, delo na vrtu, vožnja k zdravniku in varstvo otroka.	Različne vrste pomoči	Pomoč drugim
F1	Trenutno ne nudim toliko pomoči kot pa jo prejemam. Moji in partnerjevi starši vse še zmorejo sami, saj so še vedno izredno vitalni.	Prejema več pomoči kot jo nudi	Ne nudi pomoči drugim	Pomoč drugim
G1	To pa ne morem več. Včasih sem pomagala z vnuki, ampak to je že dolgo časa nazaj. Sedaj komaj zase poskrbim.	Skrb zase	Ne nudi pomoči drugim	Pomoč drugim

H1	Seveda, sama vedno rada priskočim na pomoč, ko jo sočlovek potrebuje. Spet bi rekla, da je čisto odvisno. Ne dolgo nazaj sem pomagala starejši gospe, ki je padla, ko je bilo poledenelo, sama pa sem se vračala iz službe. Videla sem, da je padla, ustavila sem avto in ji pomagala vstati, pobrala stvari, ki jih je imela v vrečki ter jo pospremila do doma. V družinskem krogu pomagam po svojih najboljših močeh, staršema pomagam pri določenih opravilih...	Pomoč starejši gospe, pomoč staršem pri različnih opravilih	Različne vrste pomoči	Pomoč drugim
I1	Tudi jaz nudim pomoč prijateljem, ko me za to prosijo. Pomagam jim rešiti težave ki jih imajo.	Pomoč prijateljem	Različne vrste pomoči	Pomoč drugim
I2	Starši me ne prosijo velikokrat za pomoč, mogoče edino prosijo za pomoč pri hišnih opravilih.	Pomoč pri hišnih opravilih	Fizična pomoč	Pomoč drugim
J1	Tudi sama drugim, denimo prijateljem/sorodnikom/družinski m članom nudim pomoč v obliki pogovora, nasveta, usluge, poslušanja, z veseljem jim ponudim prevoz, ..	Pogovor, nasvet, usluge, poslušanje, prevoz	Različne vrste pomoči	Pomoč drugim
K1	Trenutno ne nudim pomoči drugim.	Trenutno ne nudi pomoči	Ne nudi pomoči drugim	Pomoč drugim
L1	Ne nudim nobenemu nobene pomoči.	Trenutno ne nudi pomoči	Ne nudi pomoči drugim	Pomoč drugim

»Kako pogosto imate stike z ljudmi iz druge generacije in kako pomembno vam je to? «

OSEBA A: - Stike imam vsak dan. (A1) Že v šolo me učijo starejše profesorice. Tudi starši so seveda druge generacije kot jaz in smo v stiku vsak dan. Vsaj enkrat tedensko pa sem v stiku

tudi z babico in dedkom ter ostalimi starejšimi člani moje družine. Seveda mi je zelo pomembno da vzdržujem te stike, sploh kar se tiče moje družine. Za ostale mi ni tako pomembno da ohranjam odnose kot kar se tiče družine.

OSEBA B: Vsakodnevno, ker se dnevno gibljem med ljudmi tako z vnuki, starejšimi sosedi in še živečo taščo. (B1)

OSEBA C: Odvisno, med tednom imam manj, čez vikend pa več. (C1)

OSEBA D: Zelo pogosto, tako z mlajšimi kot starejšimi. So moja družba in zabava, mi pomagajo pri novih spoznanjih, veščinah, večajo moje vrednote in kompetence ter bogatijo moje izkušnje in modrost. (D1)

OSEBA E: Stike imam dnevno, razlog temu je tudi to, da živim v isti hiši z svojimi starši. Iz tega razloga imam vsak dan stik z drugo generacijo. Absolutno je to izredno pomembno. (E1)

OSEBA F: Z drugimi generacijami sem v stiku ves čas. Že to da sem v stiku z svojim otrokom vsakodnevno predvidevam da lahko navedem kot primer. Skoraj vsak dan sem v stiku tudi z svojimi ali partnerjevi starši saj smo med seboj izredno povezani. Tudi v mojem profesionalnem okolju med seboj sodeluje več generacij. Definitivno je to da se generacije med seboj prepletajo pomembno, saj smo na koncu dneva vsekakor med seboj v nekakšni soodvisnosti. (F1)

OSEBA G: To je zelo pomembno, jaz sem najbolj srečna ko me obiščejo otroci. Vsak teden me obišče eden, so se tako zmenili. Cel teden čakam da bo kdo prišel. (G1)

OSEBA H: Kot sem že prej rekla, živim v vaškem okolju, kjer je starejših ljudi precej, vsak dan sem z njimi v stiku, včasih samo krajši pogovor, včasih več. Izredno pomembno se mi zdi ohranjanje s starimi starši, kljub temu, da je včasih to glede na natrpane urnike življenj težko si skušam vzeti čas za obisk in pogovor. Strogo pa se držim, da ohranjam res pogoste stike z mojimi starši, z njimi preživljam kvaliteten čas in skušam biti z njimi povezana. (H1)

OSEBA I: Stike imam vsak dan. Že v šoli sem v stiku z profesorji, doma z starši itd. (I1)

OSEBA J: Vsakodnevno imam stik s starši in sodelavci, ki so v veliki meri starejši od mene. Stike s starimi starši imam nekajkrat tedensko, s starejšimi sorodniki pa nekajkrat na leto. Stike z mlajšimi od sebe, torej z otroci prijateljev, imam nekajkrat na mesec. Starost mi pri stikih oziroma povezovanju ne igra velike vloge, saj se dobro razumem in najdem skupen jezik s katerokoli generacijo. (J1)

OSEBA K: Bom rekla da se z družino vidim vsaj enkrat na dva tedna. Zelo rada vidim da me obiščejo. (K1)

OSEBA L: Včasih se z mlajšimi sosedi kaj pogovarjamo. Stari so okoli 40 let. Ja lepo je to. (L1)

Tabela 5: Kako pogosto imate stike z ljudmi iz druge generacije in kako pomembno vam je to?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Stike imam vsak dan.	Vsak dan	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
B1	Vsakodnevno, ker se dnevno gibljam med ljudmi tako z vnuki, starejšimi sosedi in še živečo taščo.	Vsak dan	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
C1	Odvisno, med tednom imam manj, čez vikend pa več.	Odvisno	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
D1	Zelo pogosto, tako z mlajšimi kot starejšimi. So moja družba in zabava, mi pomagajo pri novih spoznanjih, veščinah, večajo moje vrednote in kompetence ter bogatijo moje izkušnje in modrost.	Pogosto	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
E1	Stike imam dnevno, razlog temu je tudi to, da živim v isti hiši z svojimi starši. Iz tega	Vsak dan	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki

	razloga imam vsak dan stik z drugo generacijo. Absolutno je to izredno pomembno.			
F1	Z drugimi generacijami sem v stiku ves čas. Že to da sem v stiku z svojim otrokom vsakodnevno predvidevam da lahko navedem kot primer. Skoraj vsak dan sem v stiku tudi z svojimi ali partnerjevi starši saj smo med seboj izredno povezani. Tudi v mojem profesionalnem okolju med seboj sodeluje več generacij. Definitivno je to da se generacije med seboj prepletajo pomembno, saj smo na koncu dneva vsekakor med seboj v	Vsak dan	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki

	nekakšni soodvisnosti.			
G1	To je zelo pomembno, jaz sem najbolj srečna ko me obiščejo otroci. Vsak teden me obišče eden, so se tako zmenili. Cel teden čakam da bo kdo prišel.	Tedensko	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
H1	Kot sem že prej rekla, živim v vaškem okolju, kjer je starejših ljudi precej, vsak dan sem z njimi v stiku, včasih samo krajši pogovor, včasih več. Izredno pomembno se mi zdi ohranjanje stikov s starimi starši, kljub temu, da je včasih to glede na natrpane urnike življenj težko si skušam vzeti čas za obisk in pogovor. Strogo pa se držim, da ohranjam res pogoste stike z	Vsak dan	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki

	mojimi starši, z njimi preživljam kvaliteten čas in skušam biti z njimi povezana.			
I1	Stike imam vsak dan. Že v šoli sem v stiku z profesorji, doma z starši itd.	Vsak dan	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
J1	Vsakodnevno imam stik s starši in sodelavci, ki so v veliki meri starejši od mene. Stike s starimi starši imam nekajkrat tedensko, s starejšimi sorodniki pa nekajkrat na leto. Stike z mlajšimi od sebe, torej z otroci prijateljev, imam nekajkrat na mesec. Starost mi pri stikih oziroma povezovanju ne igra velike vloge, saj se dobro razumem in najdem skupen	Dnevno, tedensko in letno	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki

	jezik s katerokoli generacijo.			
K1	Bom rekla da se z družino vidim vsaj enkrat na dva tedna. Zelo rada vidim da me obiščejo.	Enkrat na dva tedna	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki
L1	Včasih se z mljašimi sosedi kaj pogovarjamo. Stari so okoli 40 let. Ja lepo je to.	Redki stiki	Pogostost stikov	Medgeneracijski stiki

»Z katero generacijo imate najbolj pogoste stike? «

OSEBA A: Z srednjo in mlado generacijo. (A1)

OSEBA B: Z generacijo svojih otrok in njihovih otrok. (B1)

OSEBA C: S Starejšimi in otroci. (C1)

OSEBA D: Najpogosteje sem v stiku z mlajšimi, ki mi najbolj koristijo pri digitalni preobrazbi v vsakdanjem življenju saj nam je epidemija Covida 19 z zaukazano distanco povzročila veliko spremembo. Sledijo prijatelji, s katerimi si krajšam prosti čas in nato starejši sorodniki, ki potrebujejo mojo pomoč. (D1)

OSEBA E: Ravno z generacijo mojih staršev, torej z starejšimi ljudmi. Tudi v službi sem več ali manj v stiku z starejšimi od mene. (E1)

OSEBA F: Z generacijo mojih staršev, torej bi rekla z srednjo generacijo. Seveda pa tudi z mladimi saj sem vsakodnevno v stiku z svojim otrokom. (F1)

OSEBA G: Z svojimi otroci, srednjo generacijo. (G1)

OSEBA H: Rekla bi, da z mojimi starši. (H1)

OSEBA I: Z mojo generacijo in z mojimi starši. (I1)

OSEBA J: Najbolj pogoste stike imam z osebam svoj generacije in generacije staršev. (J1)

OSEBA K: Najbolj pogosto z mojo generacijo ker se veliko družim z sosedi ki so enako stari. Drugače pa tudi z mojimi otroci. (K1)

OSEBA L: Z temi sosedi. (L1)

Tabela 6: Z katero generacijo imate najbolj pogoste stike?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Z srednjo in mlado generacijo.	Srednja in mlada generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
B1	Z generacijo svojih otrok in njihovih otrok.	Srednja in mlada generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
C1	S Starejšimi in otroci.	Mlada in starejša generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
D1	Najpogosteje sem v stiku z mlajšimi, ki mi najbolj koristijo pri digitalni preobrazbi v vsakdanjem življenju saj nam je epidemija Covida 19 z zaukazano distanco povzročila veliko spremembo. Sledijo prijatelji, s katerimi si krajšam	Mlada, srednja in starejša generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki

	prosti čas in nato starejši sorodniki, ki potrebujejo mojo pomoč.			
E1	Ravno z generacijo mojih staršev, torej z starejšimi ljudmi. Tudi v službi sem več ali manj v stiku z starejšimi od mene.	Starejša generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
F1	Z generacijo mojih staršev, torej bi rekla z srednjo generacijo. Seveda pa tudi z mladimi saj sem vsakodnevno v stiku z svojim otrokom.	Srednja in mlada generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
G1	Z svojimi otroci, srednjo generacijo.	Srednja generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
H1	Rekla bi, da z mojimi starši.	Srednja generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
I1	Z mojo generacijo in	Srednja in mlada generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki

	z mojimi starši.			
J1	Najbolj pogoste stike imam z osebami svoje generacije in generacije staršev.	Srednja in mlada generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
K1	Najbolj pogosto z mojo generacijo ker se veliko družim z sosedi ki so enako stari. Drugače pa tudi z mojimi otroci.	Srednja in starejša generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki
L1	Z temi sosedi.	Srednja generacija	Generacija	Najbolj pogosti stiki

»Kako si zapolnite svoj prosti čas? «

OSEBA A: Rada hodim v trgovine. (A1) Imam obdobja tudi ko hodim v fitnes. (A2) Čas si zapolnim predvsem z druženjem z svojo družino. (A3)

OSEBA B: Obdelujem vrt, predavam v društvih o tem in širim svoje znanje. (B1) V prostem času se tudi družim s svojo družino. (B2)

OSEBA C: Zelo rada berem knjige, knjižnica Škofljica ima res dobro izbiro knjig. (C1) Rada grem na sprehod v naravo, to mi predstavlja odklop po napornem dnevu. (C2) Ko najdem čas pa tudi rada delam na vrtu. (C3) Z družino gremo pogosto tudi na kakšen izlet. (C4)

OSEBA D: Velik del svojega prostega časa namenjam rekreaciji, telovadbi doma, sprehodom in daljšim pohodoma. (D1) Urejam dom, vrt in okolico. (D2) Ukvarjam se z ročnimi deli. (D3) Veliko berem. (D4) Udeležujem se predavanj o zdravem načinu življenja. (D5)

OSEBA E: Rada hodim v hribe. (E1) Sodelujem tudi v društvih, rada slikam, pojem in plešem. (E2) Rada se družim z družino, vsaj enkrat tedensko se zberemo skupaj na kosilu pri mojih starših. (E3)

OSEBA F: Ker imam trenutno majhnega otroka se moje življenje vrti okoli tega. Družinsko skupaj hodimo na sprehode, obiskujemo igralnice, gremo na izlet, se igramo, rišemo, pojemo itd. Vsakodnevno je moj prosti čas zapolnjen z aktivnostmi (F1)

OSEBA G: Rada se sprehajam okoli hiše in kaj postorim na vrtu. (G1) Zvečer preden zaspi pogledam poročila da vidim kaj je novega v svetu, rada sem na tekočem z dogajanjem. (G2) Drugače pa dan kar hitro mine ko opravim vse obveznosti ki jih imam. Že to da si skuham kosilo in pospravim vzame veliko časa. (G3) Rada tudi rešim kakšno križano, to naj bi bila dobra vaja za možgane sem slišala. (G4)

OSEBA H: Svoj prosti čas si zapolnim predvsem z druženjem z vsemi pomembnimi ljudmi v mojem življenju. (H1) Velik del prostega časa namenim rekreaciji z mojim kužkom, na sprehodih, kjer rada uživam v družbi najbližjih. (H2)

OSEBA I: Rada grem v kino. (I1) Z prijateljico sva skoraj sosedo in skupaj hodiva na sprehode in tečt. (I2) Rada tudi gledam serije na računalniku. (I3) Veliko časa preživim na družbenih omrežjih. (I4)

OSEBA J: V prostem času najraje kuham in preizkušam nove recepte ter obiskujem nove restavracije in kavarne. (J1) Prav tako se rada družim s prijatelji, hodim na izlete, potovanja, fotografiram in preurejam slike. (J2) Ob večerih po navadi gledam kakšno serijo, film ali berem dobro kriminalko. (J3) Obožujem vino, zato rada hodim v vinske kleti in se izobražujem na raznih sejnih in prireditvah. (J4)

OSEBA K: Že z gospodinjskimi opravili imam veliko dela. (K1) Poleti delam na vrtu. (K2) Med zimo pa rada večkrat pogledam televizijo. (K3)

OSEBA L: Rad sem na vrtu. (L1) Rad tudi izdelujem izdelke iz lesa, včasih sem bil mizar. (L2)

Tabela 7: Kako si zapolnite svoj prosti čas?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Rada hodim v trgovine.	Obisk trgovine	Vsakodnevni opravki	Aktivnosti čez dan
A2	Imam obdobja tudi ko hodim v fitnes.	Rekreacija	Hobi	Aktivnosti čez dan

A3	Čas si zapolnim predvsem z druženjem z svojo družino.	Druženje z družino	Druženje	Aktivnosti čez dan
B1	Obdelujem vrt, predavam v društvih o tem in širim svoje znanje.	Vrtnarjenje in predavanje	Hobi	Aktivnosti čez dan
B2	V prostem času se tudi družim s svojo družino.	Druženje z družino	Druženje	Aktivnosti čez dan
C1	Zelo rada berem knjige, knjižnica Škofljica ima res dobro izbiro knjig.	Branje knjig	Hobi	Aktivnosti čez dan
C2	Rada grem na sprehod v naravo, to mi predstavlja odklop po napornem dnevu.	Rekreacija	Hobi	Aktivnosti čez dan
C3	Ko najdem čas pa tudi rada delam na vrtu.	Vrtnarjenje	Hobi	Aktivnosti čez dan
C4	Z družino gremo pogosto tudi na kakšen izlet.	Izlet	Hobi	Aktivnosti čez dan
D1	Velik del svojega prostega časa namenjam rekreaciji,	Rekreacija	Hobi	Aktivnosti čez dan

	telovadbi doma, sprehodom in daljšim pohodom.			
D2	Urejam dom, vrt in okolico.	Vrtnarjenje	Hobi	Aktivnosti čez dan
D3	Ukvarjam se z ročnimi deli.	Ročna dela	Hobi	Aktivnosti čez dan
D4	Veliko berem.	Branje knjig	Hobi	Aktivnosti čez dan
D5	Udeležujem se predavanj o zdravem načinu življenja.	Predavanja	Hobi	Aktivnosti čez dan
E1	Rada hodim v hribe.	Rekreacija	Hobi	Aktivnosti čez dan
E2	Sodelujem tudi v društvih, rada slikam, pojem in plešem.	Sodelovanje v društvih, slikanje, ples in petje	Hobi	Aktivnosti čez dan
E3	Rada se družim z družino, vsaj enkrat tedensko se zberemo skupaj na kosilu pri mojih starših	Druženje z družino	Druženje	Aktivnosti čez dan
F1	Ker imam trenutno majhnega otroka se moje življenje vrti okoli tega.	Sprehodi, obiskovanje igralnic, izlet, igranje, risanje, petje	Druženje	Aktivnosti čez dan

	Družinsko skupaj hodimo na sprehode, obiskujemo igralnice, gremo na izlet, se igramo, rišemo, pojemo itd. Vsakodnevno je moj prosti čas zapolnjen z aktivnostmi			
G1	Rada se sprehajam okoli hiše in kaj postorim na vrtu.	Vrtnarjenje	Hobi	Aktivnosti čez dan
G2	Zvečer preden zaspim pogledam poročila da vidim kaj je novega v svetu, rada sem na tekočem z dogajanjem.	Gledanje poročil	Hobi	Aktivnosti čez dan
G3	Že to da si skuham kosilo in pospravim vzame veliko časa.	Kuhanje kosila	Gospodinjska opravila	Aktivnosti čez dan
G4	Rada tudi rešim kakšno križano, to naj bi bila dobra vaja za možgane sem slišala.	Reševanje križank	Hobi	Aktivnosti čez dan

H1	Svoj prosti čas si zapolnim predvsem z druženjem z vsemi pomembnimi ljudmi v mojem življenju.	Druženje z pomembnimi ljudmi	Druženje	Aktivnosti čez dan
H2	Velik del prostega časa namenim rekreaciji z mojim kužkom, na sprehodih, kjer rada uživam v družbi najbližjih.	Rekreacija	Hobi	Aktivnosti čez dan
I1	Rada grem v kino.	Kino	Hobi	Aktivnosti čez dan
I2	Z prijateljico sva skoraj sosedo in skupaj hodiva na sprehode in tečt.	Rekreacija	Hobi	Aktivnosti čez dan
I3	Rada tudi gledam serije na računalniku.	Gledanje serij	Hobi	Aktivnosti čez dan
I4	Veliko časa preživim na družbenih omrežjih.	Družbena omrežja	Hobi	Aktivnosti čez dan
J1	V prostem času najraje kuham in preizkušam nove recepte ter obiskujem	Kuhanje in obiskovanje restavracij	Hobi	Aktivnosti čez dan

	nove restavracije in kavarne.			
J2	Prav tako se rada družim s prijatelji, hodim na izlete, potovanja, fotografiram in preurejam slike.	Druženje z prijatelji, izleti, potovanja, fotografiranje	Hobi	Aktivnosti čez dan
J3	Ob večerih po navadi gledam kakšno serijo, film ali berem dobro kriminalko.	Gledanje televizije in branje	Hobi	Aktivnosti čez dan
J4	Obožujem vino, zato rada hodim v vinske kleti in se izobražujem na raznih sejmi in prireditvah.	Poskušanje vina	Hobi	Aktivnosti čez dan
K1	Že z gospodinjskimi opravili imam veliko dela.	Delo doma	Gospodinjska opravila	Aktivnosti čez dan
K2	Poleti delam na vrtu.	Vrtnarjenje	Hobi	Aktivnosti čez dan
K3	Med zimo pa rada večkrat pogledam televizijo.	Gledanje televizije	Hobi	Aktivnosti čez dan
L1	Rad sem na vrtu.	Vrtnarjenje	Hobi	Aktivnosti čez dan

L2	Rad tudi izdelujem izdelke iz lesa, včasih sem bil mizar.	Izdelovanje izdelkov iz lesa	Hobi	Aktivnosti čez dan
----	---	------------------------------	------	--------------------

»Kako poteka povezovanje generacij v občini Škofljica? Ali ste seznanjeni z tem, kaj vse občina Škofljica ponuja? «

OSEBA A: - To vprašanje mi da pa prav misliti ker po pravici povedano ne vem najboljši. Ne vem niti kje bi prišla do vseh teh informacij. Absolutno nisem niti približno seznanjena z tem. (A1) Če razmišljamo sebi se spomnem da smo že v eliko let nazaj šli z osnovno šolo v dom starejših občanov in smo imeli nek nastop, ne vem če bi to poimenovala ravno povezovanje različnih generacij. (A2)

OSEBA B: V občini se društva kot je turistično društvo, društvo upokojencev, športno društvo in druga povezujejo medgeneracijsko in so posamezniki zelo aktivni, tako da je mnogo možnosti. (B1) Sedaj se povezujemo tudi v samooskrbnem gibanju in smo tako še bolj povezani med seboj in si pomagamo in vsak širi svoje znanje. (B2)

OSEBA C: Nisem najbolj seznanjena z tem, kaj občina ponuja. Vem da ponuja kar nekaj stvari, ampak nikjer nisem zasledila da bi obstajalo kaj, kar bi generacije povezovalo med seboj. (C1)

OSEBA D: Zelo malo ali skoraj nič mi ni znanega o povezovanju generacij v naši občini. (D1) Največ izvem iz lokalnega časopisa, pa še to ni nobenega presežka. Sama ne preživim veliko časa za računalnikom in niti ne znam iskati informacije o tem zato tudi ne poznam tega odgovora. Zelo sem kritična na trenutno situacijo v občini. (D2)

OSEBA E: V občini se mi zdi organizirano povezovanje med različnimi generacijami zelo slabo. Res je, da sama nisem najbolj seznanjena o tem, ampak če bi bilo povezovanje dobro, bi se o tem več govorilo. (E1) Kot opazovalka vidim, da ima občina nekaj društev, ampak ta društva delujejo bolj v krogu ene generacije in ne sodelujejo z drugimi generacijami. Društvo upokojencev recimo deluje v sklopu starejših ljudi, nisem pa zasledila, da bi se povezovali še z kom drugim. (E2) Težko je tudi priti do informacij, kaj vse občina ponuja. Do informacij lahko prideš po mojih informacijah samo na internetu, kar pa je katastrofa. (E3)

OSEBA F: Nisem seznanjena z vsem kar občina ponuja, pravzaprav nikjer nisem naletela na te informacije. (F1) Povezovanje poteka po mojem predvidevanju s pomočjo različnih društev. (F2) Več generacij se verjetno srečuje tudi v cerkvi. (F3)

Seznanjena sem samo z stvarmi, ki so mene osebno zanimale in sem jih tudi sama poiskala oziroma sama prišla do informacij. Seznanjena sem z društvom prijateljev mladine Lavrica, to pa zaradi tega, ker je zame to trenutno aktualno in tudi sodelujemo na različnih dogodkih. (F4)

Vem tudi, da je šola na Škofljici že večkrat sodelovala z domom starejših na Škofljici, ampak kolikor vem so to bolj majhna in enkratna sodelovanja. (F5)

OSEBA G: To pa nebi vedela. Ne vem kje bi to sploh izvedela. (G1)

OSEBA H: S tem sem precej slabo seznanjena. (H1) Vem, da dom za starejše občane na Škofljici ponuja razna druženja, ki so namenjena predvsem starejšim. Nudijo razne delavnice, obiske terapevtskih psov, različne glasbene in druge nastope, kjer sodelujejo tudi mlajše generacije – predvsem otroci iz vrtca in šol, ki dneve ljudem na različne načine popestrijo. (H2) Kot sem seznanjena naj bi v prihodnosti zgradili medgeneracijski center, kjer bodo skušali z raznimi aktivnostmi povezovati različne generacije, kar se mi zdi zelo pomembno. Zavedam se, da tako mladim generacijam, kot tudi starejšim, medgeneracijsko druženje veliko doprinese. Otroci se na tak način naučijo mnogo stvari od starejši, starejši pa od otrok. Zdi se mi, da otroci med starejšo generacijo ljudi doprinesejo neko svežo energijo, mladost in energijo ter predvsem veselje. (H3) V knjižnici Škofljica dnevno srečujem različne generacije ljudi, od najmlajših do tistih starejših. (H4)

OSEBA I: Nisem še zasledila da bi se generacije povezovale med seboj. (I1) Generacije so skupaj na veselicah, na športnih dogodkih, na recimo pustovanju.. Ampak nobena od teh stvari ni organizirana ravno z tem namenom. (I2)

OSEBA J: Z vsem nisem seznanjena, izpostavila bi program prostovoljstva iz osnovne šole, kjer se učenci med drugim družijo z upokojenci iz DSO Škofljica. (J1)

OSEBA K: Absolutno nisem seznanjena z vsem. (K1) Vem samo za stvari ki jih organizira društvo upokojencev, ker v njem sodelujem tudi jaz. (K2)

OSEBA L: Nimam pojma. (L1)

Tabela 8: Kako poteka povezovanje generacij v občini Škofljica? Ali ste seznanjeni z tem, kaj vse občina Škofljica ponuja?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	... ne vem najboljše. Ne vem niti kje bi prišla do vseh teh informacij. Absolutno nisem niti približno seznanjena z tem.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij

A2	Če razmišljamo sebi se spomnem da smo že v eliko let nazaj šli z osnovno šolo v dom starejših občanov in smo imeli nek nastop, ne vem če bi to poimenovala ravno povezovanje različnih generacij.	Nastop	Sodelovanje osnovne šole in doma za stare	Povezovanje generacij
B1	V občini se društva kot je turistično društvo, društvo upokojencev, športno društvo in druga povezujejo medgeneracijsko in so posamezniki zelo aktivni, tako da je mnogo možnosti.	Turistično društvo, društvo upokojencev, športno društvo in druga	Društvo	Povezovanje generacij
B2	Sedaj se povezujemo tudi v samooskrbnem gibanju in smo tako še bolj povezani med seboj in si pomagamo in vsak širi svoje znanje.	Samooskrbno gibanje	Društvo	Povezovanje generacij

C1	Nisem najbolj seznanjena z tem, kaj občina ponuja. Vem da ponuja kar nekaj stvari, ampak nikjer nisem zasledila da bi obstajalo kaj, kar bi generacije povezovalo med seboj.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
D1	Zelo malo ali skoraj nič mi ni znanega o povezovanju generacij v naši občini.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
D2	Največ izvem iz lokalnega časopisa, pa še to ni nobenega presežka. Sama ne preživim veliko časa za računalnikom in niti ne znam iskati informacije o tem zato tudi ne poznam tega odgovora. Zelo sem kritična na trenutno situacijo v občini.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
E1	V občini se mi zdi organizirano povezovanje med različnimi generacijami zelo slabo. Res	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij

	je, da sama nisem najbolj seznanjena o tem, ampak če bi bilo povezovanje dobro, bi se o tem več govorilo.			
E2	Kot opazovalka vidim, da ima občina nekaj društev, ampak ta društva delujejo bolj v krogu ene generacije in ne sodelujejo z drugimi generacijami. Društvo upokojencev recimo deluje v sklopu starejših ljudi, nisem pa zasledila, da bi se povezovali še z kom drugim.	Društvo upokojencev	Društvo	Povezovanje generacij
E3	Težko je tudi priti do informacij, kaj vse občina ponuja. Do informacij lahko prideš po mojih informacijah samo na internetu, kar pa je katastrofa.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
F1	Nisem seznanjena z vsem kar občina	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij

	ponuja, pravzaprav nikjer nisem naletela na te informacije			
F2	Povezovanje poteka po mojem predvidevanju s pomočjo različnih društev.	Povezovanje	Društvo	Povezovanje generacij
F3	Več generacij se verjetno srečuje tudi v cerkvi.	Srečevanje več generacij	Cerkev	Povezovanje generacij
F4	Seznanjena sem samo z stvarmi, ki so mene osebno zanimale in sem jih tudi sama poiskala oziroma sama prišla do informacij. Seznanjena sem z društvom prijateljev mladine Lavrica, to pa zaradi tega, ker je zame to trenutno aktualno in tudi sodelujemo na različnih dogodkih.	Društvo prijateljev mladine	Društvo	Povezovanje generacij
F5	Vem tudi, da je šola na Škofljici že večkrat sodelovala z domom starejših na Škofljici,	Sodelovanje med šolo in domom starejših	Dom starejših Škofljica in osnovna šola Škofljica	Povezovanje generacij

	ampak kolikor vem so to bolj majhna in enkratna sodelovanja.			
G1	To pa nebi vedela. Ne vem kje bi to sploh izvedela.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
H1	S tem sem precej slabo seznanjena.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
H2	Vem, da dom za starejše občane na Škofljici ponuja razna druženja, ki so namenjena predvsem starejšim. Nudijo razne delavnice, obiske terapevtskih psov, različne glasbene in druge nastope, kjer sodelujejo tudi mlajše generacije – predvsem otroci iz vrtca in šol, ki dneve ljudem na različne načine popestrijo.	Druženja, delavnice, obisk terapevtskih psov, glasbeni nastopi, sodelovanje z vtrcem in šolo	Dom starejših Škofljica	Povezovanje generacij
H3	Kot sem seznanjena naj bi v prihodnosti zgradili medgeneracijski center, kjer bodo	V prihodnosti	Medgeneracijski center	Povezovanje generacij

	skušali z različnimi aktivnostmi povezovati različne generacije, kar se mi zdi zelo pomembno. Zavedam se, da tako mladim generacijam, kot tudi starejšim, medgeneracijsko druženje veliko doprinese. Otroci se na tak način naučijo mnogo stvari od starejši, starejši pa od otrok. Zdi se mi, da otroci med starejšo generacijo ljudi doprinesejo neko svežo energijo, mladost in energijo ter predvsem veselje.			
H4	V knjižnici Škofljica dnevno srečujem različne generacije ljudi, od najmlajših do tistih starejših.	Srečevanje različnih generacij	Knjižnica Škofljica	Povezovanje generacij
I1	Nisem še zasledila da bi se generacije	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij

	povezovale med seboj.			
I2	Generacije so skupaj na veselicah, na športnih dogodkih, na recimo pustovanju.. Ampak nobena od teh stvari ni organizirana ravno z tem namenom.	Veselice, športni dogodki, pustovanjeitd.	Različni dogodki	Povezovanje generacij
J1	Z vsem nisem seznanjena, izpostavila bi program prostovoljstva iz osnovne šole, kjer se učenci med drugim družijo z upokojenci iz DSO Škofljica.	Prostovoljstvo	Dom starejših Škofljica in osnovna šola Škofljica	Povezovanje generacij
K1	Absolutno nisem seznanjena z vsem.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij
K2	Vem samo za stvari ki jih organizira društvo upokojencev, ker v njem sodelujem tudi jaz.	Društvo upokojencev	Društvo	Povezovanje generacij
L1	Nimam pojma.	Slaba seznanjenost	Pomankanje informacij	Povezovanje generacij

»Katerih organiziranih aktivnosti v občini Škofljica se udeležujete? «

OSEBA A: -V občini Škofljica se ne udeležujem nobenih aktivnosti. (A1)

OSEBA B: Samooskrbno delovanje v ožjem lokalnem okolju, ki me kar precej zaposli in razveseljuje. (B1)

OSEBA C: Rada se udeležim predavanj ki jih organizira knjižnica Škofljica. (C1)

OSEBA D: Občasno se udeležim kakšnega predavanja v knjižnici Škofljica ki me zanima in mi je interesanten. (D1)

OSEBA E: Udeležila sem se že različnih plesnih aktivnosti, ker me to pomirja. Za te dogodke sem izvedela preko prijateljice, saj je ona organizatorica. (E1) Udeležila sem se tudi že čistilne akcije, za njo sem izvedela v občinskem glasniku. (E2) Ko sem bila mlajša sem nekaj časa obiskovala rokomet, saj je bila to odlična rekreacija. (E3)

OSEBA F: Kot primer lahko navedem, da smo se nekaj dni nazaj, torej v nedeljo 19.2.2023 družinsko udeležili povorke in pustnega rajanja v podružnični šoli Lavrica pod okriljem Društva prijateljev mladine Lavrica. Torej udeležujemo se organiziranih aktivnosti v sklopu Društva prijateljev mladina. (F1)

OSEBA G: Nekaj let nazaj sem sodelovala v društvu upokojencev, ampak tega zdaj ne morem več. Hodili smo na izlete po Sloveniji, ampak takrat še nisem imela težav z koleno in sem lahko hodila. (G1)

OSEBA H: Sama sem redna obiskovalka knjižnice. Udeležujem se aktivnosti, ki so organizirane v sklopu knjižnice, raznih bralnih krožkov... (H1)

OSEBA I: Veselic. (I1)

OSEBA J: Udeležujem se veselic, včasih obiščem tržnico. (J1)

OSEBA K: Probam se udeležiti čim več stvari ki jih organizira društvo upokojencev. Najraje vidim, da gremo kam na izlet. (K1)

OSEBA L: Nobenih. (L1)

Tabela 9: Katerih organiziranih aktivnosti v občini Škofljica se udeležujete?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	V občini Škofljica se ne udeležujem	Se ne udeležujem	Brez udeleževanja	Udeleževanje v aktivnostih

	nobenih aktivnosti.			
B1	Samooskrbno delovanje v ožjem lokalnem okolju, ki me kar precej zaposli in razveseljuje.	Samooskrbno delovanje	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
C1	Rada se udeležim predavanj ki jih organizira knjižnica Škofljica.	Predavanja v knjižnici Škofljica	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
D1	Občasno se udeležim kakšnega predavanja v knjižnici Škofljica ki me zanima in mi je interesanten.	Predavanja v knjižnici Škofljica	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
E1	Udeležila sem se že različnih plesnih aktivnosti, ker me to pomirja. Za te dogodke sem izvedela preko prijateljice, saj je ona organizatorica.	Plesne aktivnosti	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih

E2	Udeležila sem se tudi že čistilne akcije, za njo sem izvedela v občinskem glasniku.	Čistilna akcija	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
E3	Ko sem bila mlajša sem nekaj časa obiskovala rokomet, saj je bila to odlična rekreacija.	Rokomet	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
F1	Kot primer lahko navedem, da smo se nekaj dni nazaj, torej v nedeljo 19.2.2023 družinsko udeležili povorke in pustnega rajanja v podružnični šoli Lavrica pod okriljem Društva prijateljev mladine Lavrica. Torej udeležujemo se organiziranih aktivnosti v sklopu Društva	Društvo prijateljev mladine Lavrica	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih

	prijatelj mladina.			
G1	Nekaj let nazaj sem sodelovala v društvu upokojencev, ampak tega zdaj ne morem več. Hodili smo na izlete po Sloveniji, ampak takrat še nisem imela težav z koleni in sem lahko hodila.	Zaradi zdravja ne zmore več	Brez udeleževanja	Udeleževanje v aktivnostih
H1	Sama sem redna obiskovalka knjižnice. Udeležujem se aktivnosti, ki so organizirane v sklopu knjižnice, raznih bralnih krožkov...	Bralni krožek v knjižnici	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
I1	Veselic.	Veselice	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
J1	Udeležujem se veselice, včasih obiščem tržnico.	Veselice, tržnica	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih
K1	Probam se udeležiti čim več stvari ki	Društvo upokojencev	Se udeležuje	Udeleževanje v aktivnostih

	jih organizira društvo upokojencev. Najraje vidim, da gremo kam na izlet.			
L1	Nobenih.	Nobenih	Brez udeleževanja	Udeleževanje v aktivnostih

»Katere potrebe glede medgeneracijske solidarnosti trenutno v občini lahko zadovoljujete? «

OSEBA A: - V občini Škofljica lahko zadovoljujem potrebe znotraj svoje družine, zato ker vsi družinski člani živijo na Škofljici. Ampak da bi potrebe zadovoljevala zaradi tega, ker občina Škofljica organizira kakšne takšne aktivnosti, pa temu ni tako. (A1) Moja družina je zelo aktivna in se sami zaposlimo, poskrbimo tudi zato da so zaposleni in zadovoljni starejši člani družine (babica in dedek). Predvidevam, da če naša družina ne bi bila tako močno povezana in aktivna potem tudi naše oziroma moje potrebe ne bi bile zadovoljene. Solidarna sem znotraj družine in recimo babici pomagam pri kakšni stvari. Če sem popolnoma odkrita pa niti nimam časa da bi se aktivirala zunaj družine, že tako sem med tednom zaradi vseh obveznosti po cel dan od doma.

OSEBA B: Druženje in izobraževanje v društvih in medsebojna izmenjava izkušenj. (B1)

OSEBA C: Ne poznam možnosti, vem pa, da za starejše obstaja Prostofer, ki nudi prevoze starejšim.(C1)

OSEBA D: Nobenih! Tudi predavanj se udeležujemo večinoma starejši, ker očitno samo nas te določene teme zanimajo. (D1)

OSEBA E: Zadovoljujem lahko potrebe glede gibanja in športa. Pri plesu sicer sodeluje več generacij, predvsem srednja in mlajša generacija in si med seboj tudi kaj pomagamo in se učimo. Na vsake toliko je v občini kaj organizirano ampak to so bolj kot ne enkratni dogodki, zato težko rečem, da so moje potrebe zadovoljene. Sedaj mogoče še ne potrebujem toliko solidarnosti drugih ljudi, ampak mogoče pa kdo drug potrebuje mojo solidarnost in pomoč, ampak ne vem kako priti do teh ljudi in jim pomagati. (E1)

OSEBA F: Zadovoljujem predvsem potrebe po druženju z drugimi otroci in starši. (F1)

OSEBA G: Ne vem, nobene. Pomagajo mi samo moji otroci. (G1)

OSEBA H: Sama lahko nudim pomoč sovaščanom, seveda lahko ponudim pomoč, ki je v skladu z mojimi znanji. Starejši sosedi ali sosedu pomagam pri opravilih, ki jih sami ne zmorejo več, mlajšega soseda na poti iz šole peljem domov,... (H1)

OSEBA I: Bolj kot ne druženje na veselicah, tam smo vse generacije in se imamo skupaj lušno. (I1)

OSEBA J: To kar ponuja občina Škofljica je vse skupaj bolj slabo. Še najbolj zadovoljim potrebo po druženju na veselicah. (J1)

OSEBA K: Predvsem se zaradi društva upokojencev lahko družim z drugimi ljudmi vseh starosti. (K1)

OSEBA L: Tudi nobenih. (L1)

Tabela 10: Katere potrebe glede medgeneracijske solidarnosti trenutno v občini lahko zadovoljujete?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	V občini Škofljica lahko zadovoljujem potrebe znotraj svoje družine, zato ker vsi družinski člani živijo na Škofljici. Ampak da bi potrebe zadovoljevala zaradi tega, ker občina Škofljica organizira kakšne takšne aktivnosti, pa temu ni tako.	Zadovoljevanje potreb znotraj družine	Zadovoljevanje potreb neodvisno od občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
B1	Druženje in izobraževanje v društvih in medsebojna	Druženje, izobraževanje in medsebojna povezanost v društvih	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti

	izmenjava izkušenj.			
C1	Ne poznam možnosti, vem pa, da za starejše obstaja Prostofer, ki nudi prevoze starejšim.	Prostofer	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
D1	Nobenih! Tudi predavanj se udeležujemo večinoma starejši, ker očitno samo nas te določene teme zanimajo.	Nobenih	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
E1	Zadovoljujem lahko potrebe glede gibanja in športa. Pri plesu sicer sodeluje več generacij, predvsem srednja in mlajša generacija in si med seboj tudi kaj pomagamo in se učimo. Na vsake toliko je v občini kaj organizirano ampak to so bolj kot ne	Gibanje in šport	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti

	enkratni dogodki, zato težko rečem, da so moje potrebe zadovoljene. Sedaj mogoče še ne potrebujem toliko solidarnosti drugih ljudi, ampak mogoče pa kdo drug potrebuje mojo solidarnost in pomoč, ampak ne vem kako priti do teh ljudi in jim pomagati.			
F1	Zadovoljujem predvsem potrebe po druženju z drugimi otroci in starši.	Druženje	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
G1	Ne vem, nobene. Pomagajo mi samo moji otroci.	Nobenih	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
H1	Sama lahko nudim pomoč sovaščanom, seveda lahko ponudim pomoč, ki je	Pomoč sovaščanom	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti

	v skladu z mojimi znanji. Starejši sosedi ali sosedu pomagam pri opravilih, ki jih sami ne zmorejo več, mlajšega soseda na poti iz šole peljem domov,...			
I1	Bolj kot ne druženje na veselicah, tam smo vse generacije in se imamo skupaj lušno.	Druženje	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
J1	To kar ponuja občina Škofljica je vse skupaj bolj slabo. Še najbolj zadovoljim potrebo po druženju na veselicah.	Druženje	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
K1	Predvsem se zaradi društva upokojencev lahko družim z drugimi ljudmi vseh starosti.	Druženje	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti

L1	Tudi nobenih.	Nobenih	Zadovoljevanje potreb v okviru občine	Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti
----	---------------	---------	---------------------------------------	--

»Katerih potreb glede medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica trenutno ne morete zadovoljevati? Menite, da bi jih lahko zadovoljevali v medgeneracijskem centru?«

OSEBA A: Kot sem že rekla, zadovoljujem vse potrebe ki jih sama imam. (A1)
Medgeneracijski center bi bil pa velik plus, sploh mogoče za starejše člane naše občine ki imajo še večjo potrebo po stikih. (A2)

OSEBA B: Ne nudim dovolj pomoči starejšim, lepo bi bilo da bi občina za to poskrbela. (B1)
Zelo se veselim medgeneracijskega centra, ker se bo druženje na tak način zagotovo lahko razširilo, ker je sedaj manj možnosti medgeneracijskega povezovanja. (B2)

OSEBA C: Prenos znanja iz starejših na mlajše ali obratno. (C1)

OSEBA D: Med mladimi in starejšimi ni stikov, ni prenosa znanj, ni soustvarjanja, koristnih del, zanimivih vsebin. (D1) V medgeneracijskem centru upam, da bi bilo to lahko omogočeno.

OSEBA E: Želela bi si več možnosti za navezovanje stikov. (E1) Medgeneracijski center bi lahko zadovoljeval moje potrebe in potrebe drugih ljudi, če bi nam občina prisluhnila in nas tudi upoštevala. (E2)

OSEBA F: Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti. Sedaj smo prisiljeni svoje potrebe zadovoljevati sami, če nam bo pa občina pri tem bolj pomagala pa je to definitivno velika dodatna vrednost. Ne morem zadovoljevati svoje potrebe ki jo čutim, in to je pomoč drugim. Že sedaj pomagam ljudem, pa vendar, občutek imam da, dejansko ne vemo kdo so res pomoči potrebni ljudje. V času moje porodniške tudi nisem imela prostora, kjer bi se lahko povezala z drugimi ljudmi, ki gredo čez isto življenjsko obdobje, vsi verjetno vemo kako težko je včasih navezovati stike. (F1)

OSEBA G: Včasih bi bilo lepo, da ne bi rabila vedno bremeniti mojih otrok za vožnjo k zdravniku. Sploh zato, ker imam ponavadi termin v času njihove službe. (G1)

OSEBA H: Zdi se mi, da občina Škofljica nudi precej malo možnosti, kjer bi se dejansko mlajše in starejše generacije lahko povezovale. (H1) Tiste aktivnosti, ki so organizirane v okviru doma za starejše Škofljica so namenjene starejšim, predvsem tistim, ki v domu bivajo in se jih mlajše generacije ne udeležujejo. Menim, da bi bilo nujno potrebno zagotoviti tudi aktivnosti za starejše ljudi, ki še bivajo doma in se recimo ne želijo udeleževati aktivnosti, ki jih ponuja društvo upokojencev. Ja, mislim, da bi bil medgeneracijski center odlična rešitev, saj bi se lahko tako mlajše generacije, kot tudi starejše udeleževali aktivnosti. Medgeneracijski center bi jim omogočil, da si med seboj izmenjujejo izkušnje, znanja in, da si zapolnijo prosti čas, konec koncev pa bi bil dostopen vsem. (H2)

OSEBA I: Rada se družim z otroci in jih tudi kaj učim, vendar trenutno ne vem kje naj to počnem. Verjeno bi to lahko počela v medgeneracijskem centru. (I1)

OSEBA J: Skoraj nobenih, a predvsem z vidika, da ne spremljam dogajanja v dovoljšni meri. (J1) Sicer pa definitivno mislim, da bi bilo to lažje v okviru generacijskega centra, ki bi se ukvarjal s programom in dejavnostmi medgeneracijske solidarnosti. (J2)

OSEBA K: V življenju mi primankuje otroške mladosti, rada bi se igrala z otroci. (K1)

OSEBA L: Ne vem sploh kaj vse imamo, ampak jaz bi si želel kaj družbe. Verjetno bi bilo to v tem centru mogoče, mogoče bi prišlo več takih ljudi kot sem jaz. (L1)

Tabela 11: Katerih potreb glede medgeneracijske solidarnosti v občini Škofljica trenutno ne morete zadovoljevati? Menite, da bi jih lahko zadovoljevali v medgeneracijskem centru?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Kot sem že rekla, zadovoljujem vse potrebe.	Zadovoljene vse potrebe	Potrebe so zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
A2	Medgeneracijski center bi bil pa velik plus, sploh mogoče za starejše člane naše občine ki imajo še večjo potrebo po stikih..	Potreba po stikih	Medgeneracijski center	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
B1	Ne nudim dovolj pomoči starejšim, lepo bi bilo da bi občina za to poskrbela.	Ne nudim dovolj pomoči starejšim	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
B2	Zelo se veselim medgeneracijskega centra, ker se bo druženje na tak način zagotovo lahko razširilo, ker je sedaj manj možnosti	Pozitiven vidik - več možnosti medgeneracijskega povezovanja	Medgeneracijski center	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti

	medgeneracijskega povezovanja			
C1	Prenos znanja iz starejših na mlajše ali obratno.	Prenos znanja	Potrebe niso zadovoljene.	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
D1	Med mladimi in starejšimi ni stikov, ni prenosa znanj, ni soustvarjanja, koristnih del, zanimivih vsebin.	Ni prenosov znanja, ni soustvarjanja, ni koristnih del in zanimivih vsebin	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
E1	Želela bi si več možnosti za navezovanje stikov.	Več možnosti navezovanja stikov	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
E2	Medgeneracijski center bi lahko zadovoljeval moje potrebe in potrebe drugih ljudi, če bi nam občina prisluhnila in nas tudi upoštevala.	Pozitiven vidik - Posluš občine za občane	Medgeneracijski center	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
F1	Sedaj smo prisiljeni svoje potrebe zadovoljevati sami, če nam bo pa občina pri tem bolj pomagala pa je to definitivno velika dodatna vrednost. Ne morem zadovoljevati svoje potrebe ki jo	Pomoč drugim in navezovanje stikov	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti

	čutim, in to je pomoč drugim. Že sedaj pomagam ljudem, pa vendar, občutek imam da, dejansko ne vemo kdo so res pomoči potrebni ljudje. V času moje porodniške tudi nisem imela prostora, kjer bi se lahko povezala z drugimi ljudmi, ki gredo čez isto življenjsko obdobje, vsi verjetno vemo kako težko je včasih navezovati stike.			
G1	Včasih bi bilo lepo, da ne bi rabila vedno bremeniti mojih otrok za vožnjo k zdravniku. Sploh zato, ker imam ponavadi termin v času njihove službe.	Prevoz	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
H1	Zdi se mi, da občina Škofljica nudi precej malo možnosti, kjer bi se dejansko mlajše in starejše generacije lahko povezovale	Malo možnosti povezovanja generacij	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
H2	Ja, mislim, da bi bil medgeneracijski	Pozitiven vidik - Prostor, kjer se	Medgeneracijski center	Nezmožnost zadovoljevanja potreb

	center odlična rešitev, saj bi se lahko tako mlajše generacije, kot tudi starejše udeleževali aktivnosti. Medgeneracijski center bi jim omogočil, da si med seboj izmenjujejo izkušnje, znanja in, da si zapolnijo prosti čas, konec koncev pa bi bil dostopen vsem.	izmenjujejo izkušnje in znanja		medgeneracijske solidarnosti
I1	Rada se družim z otroci in jih tudi kaj učim, vendar trenutno ne vem kje naj to počnem. Verjeno bi to lahko počela v medgeneracijskem centru.	Pozitiven vidik - Druženje z otroci in učenje	Medgeneracijski center	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
J1	Skoraj nobenih, a predvsem z vidika, da ne spremljam dogajanja v dovoljšni meri.	Nobenih	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
J2	Sicer pa definitivno mislim, da bi bilo to lažje v okviru generacijskega centra, ki bi se ukvarjal s programom in dejavnostmi	Pozitiven vidik - Medgeneracijska solidarnost	Medgeneracijski center	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti

	medgeneracijske solidarnosti.			
K1	V življenju mi primankuje otroške mladosti, rada bi se igrala z otroci.	Igranje z otroci	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti
L1	Ne vem sploh kaj vse imamo, ampak jaz bi si želel kaj družbe. Verjetno bi bilo to v tem centru mogoče, mogoče bi prišlo več takih ljudi kot sem jaz.	Druženje	Potrebe niso zadovoljene	Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti

»Kaj bi si želeli, da medgeneracijski center ponuja? «

OSEBA A: - Za nas mlade bi lahko ponujal prostor, kjer bi bili dobrodošli in bi se lahko družili. Predvsem pozimi, ko je zunaj zelo mrzlo bi bil ta prostor res super. Notri bi lahko bila kakšna televizija, udobni kavči in kakšen hladilnik. (A1) Namen medgeneracijskega centra je v prvi vrsti verjetno to, da se med seboj ddružijo različne generacije zato bi bilo smiselno da center zagotavlja kakšne aktivnosti ki nam bodo vsem ušec. Težko je reči kaj to je, mogoče bi lahko kaj ustvarjali, igrali družabne igre, računalniške igrice, bralni krožek itd. Idej je definitivno veliko. Sama osebno bi si želela kakšen bralni krožek. Prepričana sem da to ponuja tudi knjižnica, ampak verjetno bi ljudje veliko bolj z veseljem sodelovali v medgeneracijskem centru. (A2) Ne vem če je smiselno kar govorim.

OSEBA B: Vse kar potrebuje prebivalec v svojem časovnem okviru v katerem se takrat nahaja. Medgeneracijski center nam lahko pomaga povezovati mlade in starejše, kjer si lahko pomagamo. Nima vsaka mlada družina pomoči dedkov in babic, nima vsaka starejša oseba v bližini svoje družine, na katero bi se lahko naslonila. Tu gre lahko za vzajemno pomoč. (B1) Lahko mladi pomagajo starejšim v digitalnih tehnikah, recimo pri naročanju k zdravniku. (B2) Starejši pa se poigrajo z njihovimi malimi otroki in jim med tem časom preberejo pravljico. Skratka lahko nudijo varstvo. (B3) Imamo mali vrt, ki ga starejša oseba ne more obdelovati in ga da na posodo mladi generaciji v zameno za kakšno solato in zelenjavo in sta zadovoljni obe generaciji. (B4)

Želim si, da medgeneracijski center omogoča tudi povezovanje med generacijami, da pomagajo ustvarjati s pomočjo dejavnosti na neprisiljen način povezavo med generacijami.

OSEBA C: Želela bi si druženja s starejšimi osebami, predvsem takimi, ki nimajo nikogar, da bi jih krajšali čas in klepetala z njimi ali pa jim pri čem pomagala. Z veseljem bi ljudi tudi kaj novega naučila. (C1)

OSEBA D: Center bi naj omogočil vse tisto kar je včasih ponujala družina: prenos znanja, izkušenj in modrosti na mlade in na drugi strani krepitev pozitivnega mišljenja o starejših, vključevanje ranljivih skupin. (D1)

OSEBA E: Prostor za druženje, to nam v občini manjka. (E1) Medgeneracijski center bi lahko ponujal različna otroška igrala, na ta način bi starši, sploh med zimo, svoje otroke vozili v center. To je po mojem mnenju največji korak, saj so tako na kupu avtomatsko dve generaciji. (E2) V življenju se vse dogaja z roko v roki, če bi medgeneracijski center ponujal varen in sproščen prostor, bi slej ko prej pričeli hoditi tudi starejši. V centru bi lahko bil tudi kakšen lokal, ki bi ponujal ugodno pijačo. Vse to ljudi združuje. (E3)

OSEBA F: Prostor, kjer bomo vsi dobrodošli in sprejeti. (F1) Zame osebno bi bilo idealno, da bi prostor vseboval tudi kavarno, saj nas večina z velikim veseljem spiže kakšno dobro kavico. (F2) Definitivno bi prostor potreboval otroška igrala, didaktične igre itd. Igre, ki jih vsak otrok nima doma, mogoče tudi zaradi tega ker so dražje in si jih vsak ne mora privoščiti. (F3) Medgeneracijski center bi nujno potreboval ustvarjalni kotiček saj bi se v njem lahko povezale vse generacije. Ustvarjanje ni omejeno na našo starost, ustvarjamo radi tako stari kot mladi. V novoletnem obdobju bi lahko starejši skupaj z otroci ustvarjali čestitke in podobne stvari, na ta način bi se otroci lahko veliko naučili od starejših, starejši pa bi bili deležni otroškega smeha in igrivosti. (F4) Želela bi si, da ima medgeneracijski center svoja vrata odprta ves čas. Ni mi všeč da smo vezani v občini samo na dogodke ki jih organizirajo razna društva, če bi bila vrata centra ves čas odprta bi se lahko generacije med seboj ves čas samoiniciativno povezovale. (F5)

Naša občina je velika, nahaja se v obrobju Ljubljane, tudi priseljuje se vedno več ljudi in na podlagi tega bi morali stopiti v korak z časom in narediti kaj glede tega.

OSEBA G: Rada bi se družila z ljudmi, tega mi primanjkuje. Ko si večino časa sam začneš pešati, tudi pogovarjati se ne znam več tako kot sem se znala včasih. Ampak tudi če bi medgeneracijski center bil, tako ali tako ne bi mogla priti do njega verjetno. Bi bila spet odvisna od prevoza. (G1)

OSEBA H: Želim si, da bi pri oblikovanju dejavnosti predvsem prisluhnili stanovalcem občine Škofljica in potrebam ljudi. (H1) Morda razna druženja, ročne delavnice. (H2) Mislím, da bi lahko medgeneracijski center marsikomu omogočal, da se umakne v varno in mirno okolje, kjer bi bil obdan z ljudmi, ki bi nanj imele pozitiven vpliv. (H3)

OSEBA I: Športno dvorano in fitnes, ki bi bil zastoj in dostopen vsem občanom. (I1) Všeč bi mi bilo tudi to, da bi obstajal prostor, kjer bi lahko skupaj z prijatelji gledali filme/serije, saj je včasih to boljše početi v kakšnem takšnem centru kot doma. (I2) Prostor, kjer bi lahko ostali učili in se družili z majhnimi otroci. (I3)

OSEBA J: Tečaji in predavanja za digitalizacijo starejših. (J1) Predavanja starejših mlajšim generacijam (denimo o življenju nekoč/stvareh, ki jih obvladajo – o vrtičkanju, kmetovanju).

(J2) Delavnice kvačkanja/šivanja starejših mlajšim generacijam, ustvarjanje različnih izdelkov.

(J3) Učenje tujih jezikov za starejše/jezikovne delavnice. (J4)

OSEBA K: Da zbliža vse tri generacije med seboj, in da razlike med nami postanejo manjše. Želim si met stik z majhnimi otroci, to mislim da bi mi dal več energije. (K1)

OSEBA L: Prostor za druženje. (L1) Kakšno kavarno. (L2)

Tabela 12: Kaj bi si želeli, da medgeneracijski center ponuja?

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Za nas mlade bi lahko ponujal prostor, kjer bi bili dobrodošli in bi se lahko družili. Predvsem pozimi, ko je zunaj zelo mrzlo bi bil ta prostor res super. Notri bi lahko bila kakšna televizija, udobni kavči in kakšen hladilnik.	Prostor za druženje z televizijo, udobnimi stoli in hladilnikom	Prostor	Medgeneracijski center
A2	Težko je reči kaj to je, mogoče bi lahko kaj ustvarjali, igrali družabne igre, računalniške igrice, bralni krožekitd. Idej je definitivno veliko. Sama osebno bi si želela kakšen bralni krožek. Prepričana sem da to ponuja tudi knjižnica, ampak verjetno bi ljudje veliko bolj z veseljem sodelovali v	Prostor za ustvarjanje, igranje družabnih iger, računalniške igrice, bralni kotickeitd.	Aktivnosti	Medgeneracijski center

	medgeneracijskem centru.			
B1	Medgeneracijski center nam lahko pomaga povezovati mlade in starejše, kjer si lahko pomagamo. Nima vsaka mlada družina pomoči dedkov in babic, nima vsaka starejša oseba v bližini svoje družine, na katero bi se lahko naslonila. Tu gre lahko za vzajemno pomoč.	Vzajemna pomoč	Vzajemna pomoč med generacijami	Medgeneracijski center
B2	Lahko mladi pomagajo starejšim v digitalnih tehnikah, recimo pri naročanju k zdravniku.	Naročanje k zdravniku preko računalnika	Učenje digitalne pismenosti	Medgeneracijski center
B3	Starejši pa se poigrajo z njihovimi malimi otroki in jim med tem časom preberejo pravljico. Skratka lahko nudijo varstvo	Branje pravljič	Varstvo otrok	Medgeneracijski center
B4	Imamo mali vrt, ki ga starejša oseba ne more obdelovati in ga da na posodo mladi generaciji v	Vrt	Samooskrba generacij	Medgeneracijski center

	zameno za kakšno solato in zelenjavo in sta zadovoljni obe generaciji.			
C1	Želela bi si druženja s starejšimi osebami, predvsem takimi, ki nimajo nikogar, da bi jih krajšali čas in klepetala z njimi ali pa jim pri čem pomagala. Z veseljem bi ljudi tudi kaj novega naučila.	Druženje	Druženje več generacij	Medgeneracijski center
D1	Center bi naj omogočil vse tisto kar je včasih ponujala družina: prenos znanja, izkušenj in modrosti na mlade in na drugi strani krepitev pozitivnega mišljenja o starejših, vključevanje ranljivih skupin.	Prenos znanja, izkušenj in modrosti, krepitev pozitivnega mišljenja o starejših, vključevanje ranljivih skupin	Vzajemna pomoč med generacijami	Medgeneracijski center
E1	Prostor za druženje, to nam v občini manjka.	Druženje	Prostor	Medgeneracijski center
E2	Medgeneracijski center bi lahko ponujal različna otroška igrala, na ta način bi starši,	Igrala	Otroška igrala	Medgeneracijski center

	sploh med zimo, svoje otroke vozili v center. To je po mojem mnenju največji korak, saj so tako na kupu avtomatsko dve generaciji.			
E3	V centru bi lahko bil tudi kakšen lokal, ki bi ponujal ugodno pijačo. Vse to ljudi združuje.	Ugodna pijača	Lokal	Medgeneracijski center
F1	Prostor, kjer bomo vsi dobrodošli in sprejeti.	Vsi smo dobrodošli in sprejeti	Prostor	Medgeneracijski center
F2	Zame osebno bi bilo idealno, da bi prostor vseboval tudi kavarno, saj nas večina z velikim veseljem spiže kakšno dobro kavico.	Kava	Lokal	Medgeneracijski center
F3	Definitivno bi prostor potreboval otroška igrala, didaktične igre itd. Igre, ki jih vsak otrok nima doma, mogoče tudi zaradi tega ker so dražje in si jih vsak ne mora privoščiti.	Didaktične igre	Otroška igrala	Medgeneracijski center
F4	Medgeneracijski center bi nujno potreboval ustvarjalni kotiček	Izdelovanje čestitik	Ustvarjalni kotiček	Medgeneracijski center

	saj bi se v njem lahko povezale vse generacije. Ustvarjanje ni omejeno na našo starost, ustvarjamo radi tako stari kot mladi. V novoletnem obdobju bi lahko starejši skupaj z otroci ustvarjali čestitke in podobne stvari, na ta način bi se otroci lahko veliko naučili od starejših, starejši pa bi bili deležni otroškega smeha in igrivosti.			
F5	Želela bi si, da ima medgeneracijski center svoja vrata odprta ves čas. Ni mi všeč da smo vezani v občini samo na dogodke ki jih organizirajo razna društva, če bi bila vrata centra ves čas odprta bi se lahko generacije med seboj ves čas samoiniciativno povezovali.	24/7	Delovni čas medgeneracijskega centra 24/7	Medgeneracijski center
G1	Rada bi se družila z ljudmi, tega mi primanjkuje. Ko si	Druženje	Druženje več generacij	Medgeneracijski center

	večino časa sam začneš pešati, tudi pogovarjati se ne znam več tako kot sem se znala včasih. Ampak tudi če bi medgeneracijski center bil, tako ali tako ne bi mogla priti do njega verjetno. Bi bila spet odvisna od prevoza.			
H1	Želim si, da bi pri oblikovanju dejavnosti predvsem prisluhnili stanovalcem občine Škofljica in potrebam ljudi.	Oblikovanje dejavnosti	Posluh občanom občine	Medgeneracijski center
H2	Morda razna druženja, ročne delavnice.	Druženje	Druženje več generacij	Medgeneracijski center
H3	Mislim, da bi lahko medgeneracijski center marsikomu omogočal, da se umakne v varno in mirno okolje, kjer bi bil obdan z ljudmi, ki bi nanj imele pozitiven vpliv.	Umik pred zunanjim svetom	Varno okolje	Medgeneracijski center
I1	Športno dvorano in fitnes, ki bi bil zastoj in	Športna dvorana in fitnes	Rekreacija	Medgeneracijski center

	dostopen vsem občanom.			
I2	Všeč bi mi bilo tudi to, da bi obstajal prostor, kjer bi lahko skupaj z prijatelji gledali filme/serije, saj je včasih to boljše početi v kakšnem takšnem centru kot doma.	Gledanje filmov	Prostor	Medgeneracijski center
I3	Prostor, kjer bi lahko ostali učili in se družili z majhnimi otroci.	Učenje in druženje z otroci	Prostor	Medgeneracijski center
J1	Tečaji in predavanja za digitalizacijo starejših.	Digitalizacija starejših	Tečaji in predavanja	Medgeneracijski center
J2	Predavanja starejših mlajšim generacijam (denimo o življenju nekoč/stvareh, ki jih obvladajo – o vrtničkanju, kmetovanju).	Vrtničkanje	Predavanja	Medgeneracijski center
J3	Delavnice kvačkanja/šivanja starejših mlajšim generacijam, ustvarjanje različnih izdelkov.	Kvačkanje in šivanje	Delavnice	Medgeneracijski center
J4	Učenje tujih jezikov za	Učenje tujih jezikov	Delavnice	Medgeneracijski center

	starejše/jezikovne delavnice.			
K1	Da zbliža vse tri generacije med seboj, in da razlike med nami postanejo manjše. Želim si met stik z majhnimi otroci, to mislim da bi mi dal več energije.			Medgeneracijski center
L1	Prostor za druženje.	Druženje	Prostor	Medgeneracijski center
L2	Kakšno kavarno.	Kavarna	Lokal	Medgeneracijski center

9.3 Priloga 3: Oso kodiranje

Tema: Vzdrževanje stikov

- Prijatelji
 - Socialna omrežja (A1, I2, J3)
 - Različne aktivnosti (nakupovanje, kino, sprehoditd.) (A2)
 - Obiskovanje, prirejanje zabav in organizacija druženj (C1)
 - Telefonska komunikacija (C2)
 - Socialna omrežja in telefon (E1)
 - Telefon, socialna omrežja in osebna druženja (F2)
- Družina
 - Telefonska komunikacija (A3, B2)
 - Osebno druženje (A4, B1, C3, E2, F1, I3)
 - Redki obiski otrok (G1)
 - Omejitve pri telefonski komunikaciji (G2)
 - Telefonska komunikacija in osebna druženja (H2)
 - Skupno preživljanje prostega časa, druženje doma, izleti, potovanja, praznovanja, obiski (J1)
- Družina, prijatelji in znanci
 - Osebno druženje (D1)
- Znanci
 - Skupne aktivnosti (E3)
- Soseba
 - Pogovor (G3)
- Prijatelji in znanci
 - Telefonska komunikacija in socialna omrežja (H1)
- Prijatelji in sošolci
 - Osebno druženje (I1)
- Sodelavci
 - Osebno druženje (J2)
- Družina in prijatelji
 - Osebno druženje (K1)
- Brez stikov
 - Malo stikov (L1)

Tema: Socialna omrežja

- Socialna omrežja so pomembna
 - Emocionalna opora (A1)
 - Volja in energija do življenja (B1)
 - Občutek varnosti (C1)
 - Občutek pripadnosti (D1)
 - Volja do življenja (E1)
 - Pogovor (F1)

- Ko si sam je težko (G1)
- Ohranjati stike je pomembno (H1)
- Uživanje v družbi (I1)
- Potreba po druženju in povezovanju (J1)
- Ohranjati stike je pomembno (K1)
- Je pomembno (L1)

Tema: Viri pomoči

- Neformalna socialna omrežja
 - Starši (A1)
 - Prijateljice (A2)
 - Partner (A3)
 - Družina in prijatelji (B1, C2, E1, F1, H2, J1)
 - Družina (C1, G1, I2, K1)
 - Družina, prijatelji in sosede (H1)
 - Prijatelji (I1)
- Neformalna socialna omrežja in formalna socialna omrežja
 - Družina, prijatelji in različne ustanove (D1)
- Formalna socialna omrežja
 - Prostofer (L1)

Tema: Pomoč drugim

- Fizična pomoč
 - Pomoč pri gospodinjskih opravilih, čiščenje kopalnice in vsakdanje stvari (A1)
 - Pomoč pri hišnih opravilih (I2)
- Emocionalna opora
 - Pogovor z prijateljicami (A2)
- Izobraževanje
 - Širjenje svojega znanja v društvih (B1)
- Pomoč starih staršev mladi družini
 - Varstvo vnukov (B2)
- Različne vrste pomoči
 - Prevoz, nakup, fizično delo, pogovor, varstvo otrok itd. (C1,)
 - Nasveti, prenos različnih znanj, prevozi, druženje, vsakodnevni pogovori in prostovoljstvo (D1)
 - Čiščenje stanovanja, delo na vrtu, vožnja k zdravniku in varstvo otroka. (E1)
 - Pomoč starejši gospe, pomoč staršem pri različnih opravilih (H1)
 - Pomoč prijateljem (I1)
 - Pogovor, nasvet, usluge, poslušanje, prevoz (J1)
- Ne nudi pomoči drugim
 - Prejema več pomoči kot jo nudi (F1)

- Skrb zase (G1)
- Trenutno ne nudi pomoči (K1, L1)

Tema: Medgeneracijski stiki

- Pogostost stikov
 - Vsak dan (A1, B1, E1, F1, H1, I1)
 - Odvisno (C1)
 - Pogosto (D1)
 - Tedensko (G1)
 - Dnevno, tedensko in letno (J1)
 - Enkrat na dva tedna (K1)
 - Redki stiki (L1)

Tema: Najbolj pogosti stiki

- Generacija
 - Srednja in mlada generacija (A1, B1, F1, I1, J1)
 - Mlada in starejša generacija (C1)
 - Mlada, srednja in starejša generacija (D1)
 - Starejša generacija (E1)
 - Srednja generacija (G1, H1, L1)
 - Srednja in starejša generacija (K1)

Tema: Aktivnosti čez dan

- Vsakodnevni opravki
 - Obisk trgovine (A1)
- Hobi
 - Rekreacija (A2, C2, D1, E1, H2, I2)
 - Vrtnarjenje in predavanje (B1)
 - Branje knjig (C1, D4)
 - Vrtnarjenje (C3, D2, G1, K2, L1)
 - Izlet (C4)
 - Ročna dela (D3)
 - Predavanja (D5)
 - Sodelovanje v društvih, slikanje, ples in petje (E2)
 - Gledanje poročil (G2)
 - Reševanje križank (G4)
 - Kino (I1)
 - Gledanje serij (I3)
 - Družbena omrežja (I4)
 - Kuhanje in obiskovanje restavracij (J1)

- Druženje z prijatelji, izleti, potovanja, fotografiranje (J2)
- Gledanje televizije in branje (J3)
- Poskušanje vina (J4)
- Gledanje televizije (K3)
- Izdelovanje izdelkov iz lesa (L2)
- Druženje
 - Druženje z družino (A3, B2, E3)
 - Sprehodi, obiskovanje igralnic, izlet, igranje, risanje, petje (F1)
 - Druženje z pomembnimi ljudmi (H1)
- Gospodinjska opravila
 - Kuhanje kosila (G3)
 - Delo doma (K1)

Tema: Povezovanje generacij

- Pomankanje informacij
 - Slaba seznanjenost (A1, C1, D1, D2, E1, E3, F1, G1, H1, I1, K1, L1)
- Sodelovanje osnovne šole in doma za stare
 - Nastop (A2)
- Društvo
 - Turistično društvo, društvo upokojencev, športno društvo in druga (B1)
 - Samooskrbno gibanje (B2)
 - Društvo upokojencev (E2, K2)
 - Povezovanje (F2)
 - Društvo prijateljev mladine (F4)
- Cerkev
 - Srečevanje več generacij (F3)
- Dom starejših Škofljica in osnovna šola Škofljica
 - Sodelovanje med šolo in domom starejših (F5)
 - Prostovoljstvo (J1)
- Dom starejših Škofljica
 - Druženja, delavnice, obisk terapevtskih psov, glasbeni nastopi, sodelovanje z vtrcem in šolo (H2)
- Medgeneracijski center
 - V prihodnosti (H3)
- Knjižnica Škofljica
 - Srečevanje različnih generacij (H4)
- Različni dogodki
 - Veselice, športni dogodki, pustovanjeitd. (I2)

Tema: Udeleževanje v aktivnostih

- Brez udeleževanja

- Se ne udeležujem (A1)
- Zaradi zdravja ne zmore več (G1)
- Nobenih (L1)
- Se udeležuje
 - Samooskrbno delovanje (B1)
 - Predavanja v knjižnici Škofljica (C1, D1)
 - Plesne aktivnosti (E1)
 - Čistilna akcija (E2)
 - Rokomet (E3)
 - Društvo prijateljev mladine Lavrica (F1)
 - Bralni krožek v knjižnici (H1)
 - Veselice (I1)
 - Veselice, tržnica (J1)
 - Društvo upokojencev (K1)

Tema: Zadovoljevanje potreb medgeneracijske solidarnosti

- Zadovoljevanje potreb neodvisno od občine
 - Zadovoljevanje potreb znotraj družine (A1)
- Zadovoljevanje potreb v okviru občine
 - Druženje, izobraževanje in medsebojna povezanost v društvih (B1)
 - Prostofer (C1)
 - Nobenih (D1, G1, L1)
 - Gibanje in šport (E1)
 - Druženje (F1, I1, J1, K1)
 - Pomoč sovaščanom (H1)

Tema: Nezmožnost zadovoljevanja potreb medgeneracijske solidarnosti

- Potrebe so zadovoljene
 - Zadovoljene vse potrebe (A1)
- Medgeneracijski center
 - Potreba po stikih (A2)
 - Pozitiven vidik -več možnosti medgeneracijskega povezovanja (B2)
 - Pozitiven vidik - Posluš občine za občane (E2)
 - Pozitiven vidik - Prostor, kjer se izmenjujejo izkušnje in znanja (H2)
 - Pozitiven vidik - Druženje z otroci in učenje (I1)
 - Pozitiven vidik -Medgeneracijska solidarnost (J2)
- Potrebe niso zadovoljene
 - Ne nudim dovolj pomoči starejšim (B1)
 - Prenos znanja (C1)
 - Ni prenosov znanja, ni soustvarjanja, ni koristnih del in zanimivih vsebin (D1)
 - Več možnosti navezovanja stikov (E1)

- Pomoč drugim in navezovanje stikov (F1)
- Prevoz (G1)
- Malo možnosti povezovanja generacij (H1)
- Nobenih (J1)
- Igranje z otroci (K1)
- Druženje (K1)

Tema: Medgeneracijski center

- Prostor
 - Prostor za druženje z televizijo, udobnimi stoli in hladilnikom (A1)
 - Druženje (E1, L1)
 - Vsi smo dobrodošli in sprejeti (F1)
 - Gledanje filmov (I2)
 - Učenje in druženje z otroci (I3)
- Aktivnosti
 - Prostor za ustvarjanje, igranje družabnih iger, računalniške igrice, bralni kotiček itd. (A2)
- Vzajemna pomoč med generacijami
 - Vzajemna pomoč (B1)
 - Prenos znanja, izkušenj in modrosti, krepitev pozitivnega mišljenja o starejših, vključevanje ranljivih skupin (D1)
- Učenje digitalne pismenosti
 - Naročanje k zdravniku preko računalnika (B2)
- Varstvo otrok
 - Branje pravljic (B3)
- Samooskrba generacij
 - Vrt (B4)
- Druženje več generacij
 - Druženje (C1, G1, H2)
- Otroška igrala
 - Igrala (E2)
 - Didaktične igre (F3)
- Lokal
 - Ugodna pijača (E3)
 - Kava (F2)
 - Kavarna (L2)
- Ustvarjalni kotiček
 - Izdelovanje čestitk (F4)
- Delovni čas medgeneracijskega centra 24/7
 - 24/7 (F5)
- Posluh občanom občine
 - Oblikovanje dejavnosti (H1)
- Varno okolje

- Umik pred zunanjim svetom (H3)
- Rekreativna
 - Športna dvorana in fitnes (I1)
- Tečaji in predavanja
 - Digitalizacija starejših (J1)
- Predavanja
 - Vrtičkanje (J2)
- Delavnice
 - Kvačkanje in šivanje (J3)
 - Učenje tujih jezikov (J4)